A – Attività tal-Qorti tal-Prim'Istanza fl-2006

Mill-President Bo Vesterdorf

Fl-2006, għat-tieni sena konsekuttiva, il-Qorti tal-Prim'Istanza għalqet iktar kawżi milli ġew imressqa quddiemha (436 kawża deċiżi kontra 432 imressqa). Ħarsa ġenerali minn taħt dan l-aspett turi li n-numru ta' kawżi mressqa qiegħed jonqos (432 kontra 469 fl-2005). Iżda dan it-tnaqqis huwa biss apparenti u jista' jiġi spjegat bil-fatt li matul l-2006 ma tressqux kawżi dwar is-servizz pubbliku quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza peress li issa dawn jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal għas-Servizz Pubbliku[1]. Fil-verità, apparti l-kawżi dwar is-servizz pubbliku u apparti proċeduri partikolari, in-numru ta' kawżi kiber b'mod notevoli, peress li kien hemm żieda ta' 33% (387 kontra 291 fl-2005). In-numru ta' kawżi li tressqu dwar *trade marks* żdied b'46% (143 fl-2006 kontra 98 fl-2005), filwaqt li l-kawżi dwar suġġetti oħra barra mill-proprjetà intellettwali u s-servizz pubbliku żdiedu b'26% (244 kontra 193). In-numru ta' kawżi magħluqa, min-naħa tiegħu, qiegħed jonqos (436 kontra 610), iżda, hawnhekk ukoll huwa neċessarju li jittieħed in kunsiderazzjoni l-fatt li fis-sena 2005, 117-il kawża ġew magħluqa permezz tat-trasferiment tagħhom lit-Tribunal għas-Servizz Pubbliku. Jekk dawn il-kawżi ma jittieħdux in kunsiderazzjoni, it-tnaqqis fin-numru ta' kawżi magħluqa fl-2006 jibqa' reali iżda inqas notevoli (436 kontra 493).

B'mod definittiv, in-numru ta' kawżi pendenti jibqa' kważi l-istess meta mqabbel ma' dak tas-sena ta' qabel, jiġifieri ftit iktar minn elf (1029 kontra 1033 fl-2005). F'dan ir-rigward jista' jiġi osservat li fl-1 ta' Jannar 2007, il-kawżi dwar proprjetà intellettwali kienu jirrappreżentaw qrib 25% tan-numru totali tal-kawżi pendenti. Għaldaqstant, minkejja li, minn naħa, 82 kawża dwar is-servizz pubbliku għadhom pendenti quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza u, min-naħa l-oħra, tressqu quddiemha l-ewwel appelli mis-sentenzi tat-Tribunal għas-Servizz Pubbliku (fil-31 ta' Diċembru 2006 kienu tressqu 10 appelli), il-kawżi mressqa quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza qegħdin ftit ftit jibdlu l-aspett tagħhom billi qed jersqu iktar lejn materji ekonomiċi.

Fir-rigward tat-tul medju ta' istanza, dan żdied xi ftit matul din is-sena peress li, apparti l-kawżi dwar is-servizz pubbliku u l-proprjetà intellettwali, dan għadda minn 25.6 xhur fl-2005 għal 27.8 xhur. Madankollu, għandu jiġi osservat li matul is-sena 2006, it-talba għal proċedura mħaffa prevista fl-Artikolu 76a tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Prim'Istanza ġiet milqugħa mill-Qorti tal-Prim'Istanza f'4 kawżi mill-10 li saret fihom.

Barra minn hekk, Pernilla Lindh, innominata bħala Mħallef fil-Qorti tal-Ġustizzja, kif ukoll Paolo Mengozzi u Verica Trstenjak, innominati bħala Avukati Ġenerali fil-Qorti tal-Ġustizzja, ħallew il-Qorti tal-Prim'Istanza fis-6 ta' Ottubru. Fl-istess jum, dawn ġew issostitwiti minn Nils Wahl, Enzo Moavero Milanesi u Miro Prek, rispettivament.

Fil-kuntest ta' dan ir-rapport, huwa impossibbli li r-rikkezza tal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza għas-sena 2006 tiġi ttrattata b'mod eżawrjenti. Għaldaqstant, huma biss il-kontribuzzjonijiet l-iktar importanti ta' din is-sena li ser jissemmew u għalhekk l-għażla

[1] Matul is-sena 2006, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku reġa' bagħat kawża quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza.

tinvolvi neċessarjament aspett ta' suġġettività[2]. Dawn jikkonċernaw (I) il-kawżi dwar il-legalità, (II) il-kawżi dwar il-ħlas ta' kumpens għal dannu u, fl-aħħar, (III) il-miżuri provviżorji.

I. *Kawżi dwar il-legalità*

A. Ammissibbiltà tar-rikorsi mressqa taħt l-Artikoli 230 KE u 232 KE

Matul is-sena 2006, l-iżviluppi l-iktar notevoli dwar din il-kwistjoni huma dawk li jirrigwardaw il-kunċett ta' att li jista' jiġi kkontestat, u f'miżura iżgħar, dawk li jirrigwardaw il-kunċett ta' *locus standi*.

1. Atti li jistgħu jkunu s-suġġett ta' rikors

Skond ġurisprudenza stabbilita, l-atti jew id-deċiżjonijiet li jistgħu jkunu s-suġġett ta' rikors għal annullament skond l-Artikolu 230 KE huma dawk il-miżuri li jipproduċu effetti legali vinkolanti li jaffettwaw l-interessi tar-rikorrent, billi jibdlu b'mod kunsiderevoli l-pożizzjoni legali tiegħu[3]. Matul is-sena 2006, ir-rilevanza ta' din il-kwistjoni ġiet spjegata b'inqas minn seba' kawżi.

Fl-ewwel lok, tliet sentenzi kkjarifikaw il-limiti tar-rikorsi għal annullament kontra l-atti adottati mill-Uffiċċju Ewropew kontra l-Frodi (l-OLAF)[4]. L-ewwel nett, fis-sentenza **Camós Grau vs Il-Kummissjoni,** il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat li rapport ta' investigazzjoni ta' OLAF li kien qiegħed lir-rikorrent taħt investigazzjoni ma jibdilx b'mod kunsiderevoli l-pożizzjoni legali tiegħu, peress li, b'mod partikolari, dan ma jġib miegħu ebda obbligu, lanqas proċedurali, għall-awtoritajiet li jkun indirizzat lilhom. It-tieni nett, fuq l-istess linji, fis-sentenza **Tillack vs Il-Kummissjoni,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li l-fatt li l-OLAF bagħat informazzjoni lill-awtoritajiet ġudizzjarji nazzjonali ma setax ikun is-suġġett ta' rikors għal annullament. Fil-fatt, it-trażmissjoni ta' informazzjoni mill-OLAF, għalkemm għandha tiġi ttrattata b'mod serju mill-awtoritajiet ġudizzjarji nazzjonali, ma toħloq ebda effett legali vinkolanti fir-rigward tagħhom u huma jibqgħu liberi li jiddeċiedu kif ser jipproċedu fir-rigward ta' l-investigazzjonijiet ta' l-OLAF. Fl-aħħar u fit-tielet nett, fid-digriet **Strack vs Il-Kummissjoni,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li uffiċjal li jinforma lill-OLAF b'imġiba li eventwalment tiġi investigata ma jistax juża r-rikors għal annullament sabiex

2 Mhumiex imsemmija, per eżempju, kawżi li jirrigwardaw id-dritt kontra d-*dumping*, li madankollu waslu għal żviluppi interessanti, b'mod partikolari s-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-24 ta' Ottubru 2006, Ritek u Prodisc Technology vs Il-Kunsill, T-274/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra, kif ukoll kawżi li jirrigwardaw id-dritt dwar is-servizz pubbliku.

3 Sentenzi tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-11 ta' Novembru 1981, IBM vs Il-Kummissjoni, 60/81, Ġabra p. 2639, punt 9, u ta' l-14 ta' Frar 1989, Bossi vs Il-Kummissjoni, 346/87, Ġabra p. 303, punt 23.

4 Ara s-sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-6 ta' April 2006, Camós Grau vs Il-Kummissjoni, T-309/03; ta' l-4 ta' Ottubru 2006, Tillack vs Il-Kummissjoni, T-193/04, u d-digriet tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-22 ta' Marzu 2006, Strack vs Il-Kummissjoni, T-4/05 (qiegħed taħt appell, C-237/06 P), li għadu ma ġiex ippubblikat fil-Ġabra, rispettivament.

jikkontesta deċiżjoni li tiġi magħluqa l-investigazzjoni, li kienet ġiet miftuħa wara din il-komunikazzjoni.

Fit-tieni lok, f'żewġ sentenzi mogħtija matul is-sena 2006, fil-kuntest tal-kawża magħrufa bħala "Banques autrichiennes – 'club Lombard'" ġie konkluż li rikorsi mressqa kontra deċiżjoni meħuda mill-uffiċjal tas-seduta tal-Kummissjoni huma ammissibbli[5]. Minn naħa, fis-sentenza **Österreichische Postsparkasse u Bank für Arbeit und Wirtschaft vs Il-Kummissjoni,** żewġ istituzzjonijiet ta' kreditu talbu l-annullament ta' deċiżjonijiet li jintbagħtu lil partit politiku l-verżjonijiet mhux kunfidenzjali tad-dikjarazzjonijiet ta' oġġezzjonijiet dwar l-iffissar tat-tariffi bankarji. Fis-sentenza tagħha l-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li d-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tinforma lil impriża, li kontriha tkun inbdiet proċedura ta' ksur, li l-informazzjoni pprovduta minnha mhijiex koperta mit-trattament kunfidenzjali ggarantit mid-dritt Komunitarju (u għalhekk tista' tiġi kkomunikata lil terza persuna li tippreżenta lment), tipproduċi effetti legali fir-rigward ta' l-impriża in kwistjoni billi tibdel b'mod kunsiderevoli l-pożizzjoni legali tagħha. Għalhekk, hija tikkostitwixxi att li jista' jiġi kkontestat. Min-naħa l-oħra, fil-kawża **Bank Austria Creditanstalt vs Il-Kummissjoni**, il-Bank Austria Creditanstalt talab l-annullament ta' deċiżjoni ta' l-uffiċjal tas-seduta li tiċħad l-oġġezzjoni tiegħu għall-pubblikazzjoni fil-Ġurnal Uffiċjali tal-verżjoni mhux kunfidenzjali tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni. Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat li deċiżjoni meħuda mill-uffiċjal tas-seduta skond it-tielet paragrafu ta'l-Artikolu 9 tad-Deċiżjoni 2001/462[6] tipproduċi effetti legali, peress li fiha huwa jiddeċiedi mhux biss jekk it-test li ser jiġi ppublikat ikunx fih sigrieti tan-negozju jew informazzjoni oħra li tgawdi mill-istess protezzjoni, iżda wkoll jekk ikunx fih informazzjoni oħra li ma tistax tingħata lill-pubbliku, minħabba regoli tad-dritt Komunitarju li jipproteġuha b'mod speċifiku jew minħabba l-fatt li min-natura tagħha din l-informazzjoni tkun koperta mis-sigriet professjonali. Għalhekk, deċiżjoni bħal din ukoll tikkostitwixxi att li jista' jiġi kkontestat.

Fit-tielet lok, fis-sentenza **Deutsche Bahn vs Il-Kummissjoni**[7]**,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat il-portata tal-kunċett ta' att li jista' jiġi kkontestat, għal dak li jikkonċerna d-deċiżjonijiet li tadotta l-Kummissjoni fil-qasam ta' l-għajnuna mogħtija minn Stat, fuq il-bażi ta' l-Artikolu 4(2) tar-Regolament Nru 659/1999[8]. F'dan il-każ, il-Kummissarju inkarigat mit-trasport kien informa lir-rikorrent bil-miktub li ma kienx ser jilqa' l-ilment tiegħu sabiex tinbeda l-proċedura prevista fl-Artikolu 88(2) KE. L-ittra kienet tipprovdi motivazzjoni ċara u preċiża tar-raġunijiet li għalihom il-miżura nazzjonali ma kellhiex tiġi kkunsidrata bħala għajnuna fis-sens ta' l-Artikolu 87(1) KE. Madankollu, il-Kummissjoni sostniet li din kienet

5 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-30 ta' Mejju 2006, Bank Austria Creditanstalt vs Il-Kummissjoni, T-198/03, u tas-7 ta' Ġunju 2006, Österreichische Postsparkasse u Bank für Arbeit und Wirtschaft vs Il-Kummissjoni, T-213/01 u T-214/01, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra. Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2004/138/KE, tal-11 ta' Ġunju 2002, dwar proċedura ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 81 KE (fil-Każ COMP/36.571/D-1, Banques autrichiennes – "club Lombard") (ĠU 2004, L 56, p. 1).

6 Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2001/462/KE, KEFA, tat-23 ta' Mejju 2001, dwar it-termini ta' referenza ta' uffiċjal tas-seduta f'ċerti proċeduri dwar il-kompetizzjoni (ĠU L 162, p. 21).

7 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tal-5 ta' April 2006, Deutsche Bahn vs Il-Kummissjoni, T-351/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

8 Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999, tat-22 ta' Marzu 1999, li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni ta' l-Artikolu [88 CE] (ĠU L 83, p. 1).

biss ittra ta' informazzjoni u ma kinitx deċiżjoni fis-sens ta' l-Artikolu 4(2) tar-Regolament Nru 659/1999 u, konsegwentement, hija ma kinitx att li seta' jiġi kkontestat peress li ma kinitx tipproduċi effetti legali.

Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li ittra tal-Kummissjoni indirizzata lil impriża li tkun ressqet ilment taqa' taħt il-kamp ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 230 KE meta l-Kummissjoni, li tkun irċeviet informazzjoni dwar allegazzjoni ta' għajnuna illegali, u minħabba dan il-fatt tkun obbligata teżamina din l-informazzjoni mingħajr dewmien skond l-Artikolu 10(1) tar-Regolament Nru 659/1999, ma tillimitax ruħha, kif għandha l-possibbiltà li tagħmel skond l-Artikolu 20 ta' l-imsemmi regolament, li tinforma lill-persuna li tkun ressqet l-ilment li ma kienx hemm motivi suffiċjenti biex tiddeċiedi dwar il-każ, iżda tieħu pożizzjoni ċara, motivata u definittiva billi tindika li l-miżura in kwistjoni, ma tikkostitwixxix għajnuna. Fil-fatt, jekk tagħmel dan, il-Kummissjoni ma jkollhiex għażla oħra ħlief li tadotta deċiżjoni skond l-Artikolu 4(2) ta' l-imsemmi regolament. Għaldaqstant, il-Kummissjoni m'għandha l-ebda dritt teskludi din id-deċiżjoni mill-istħarriġ ġudizzjarju tal-qorti Komunitarja billi tiddikjara li ma ħaditx deċiżjoni bħal din, billi tipprova tirtiraha jew billi tiddeċiedi li ma tindirizzax id-deċiżjoni lill-Istat Membru kkonċernat, bi ksur ta' l-Artikolu 25 tar-Regolament Nru 659/1999. F'dan ir-rigward huwa irrilevanti li l-ittra in kwistjoni ma kinitx ir-riżultat ta' deċiżjoni definittiva dwar l-ilment mill-kulleġġ tal-Kummissarji jew li deċiżjoni bħal din ma ġietx ippubblikata.

Fl-aħħar u fir-raba' nett, fid-digriet **Schneider Electric vs Il-Kummissjoni**[9]**,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet, għall-ewwel darba, fuq l-ammissibbiltà ta' rikors kontra deċiżjoni tal-Kummissjoni li tiftaħ il-proċedura ta' stħarriġ iddettaljat ta' konċentrazzjoni. F'dan il-każ, il-Kummissjoni kienet adottat din id-deċiżjoni fil-kuntest tal-proċedura amministrattiva, miftuħa mill-ġdid wara li ngħataw iż-żewġ sentenzi li ddikjaraw id-deċiżjoni dwar l-inkompatibbiltà tal-konċentrazzjoni bejn Schneider Electric u Legrand, żewġ produttori ta' apparat elettriku għal installazzjonijiet ta' vultaġġ baxx, u d-deċiżjoni tas-separazzjoni ta' dawn iż-żewġ entitajiet, bħala nulli[10]. Ir-rikorrenti kkontestat id-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni, minn naħa, li tiftaħ proċedura ta' stħarriġ iddettaljat u, min-naħa l-oħra, li tagħlaq il-proċedura formalment.

Fid-digriet tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza, miċ-ċirkustanzi tal-kawża, waslet għall-konklużjoni li impriża li, wara li tkun kisbet mill-Qorti tal-Prim'Istanza l-annullament tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tipprojbixxiha milli twettaq konċentrazzjoni, tittrasferixxi l-impriża li kienet akkwistat matul it-terminu ta' żmien mogħti lill-Kummissjoni sabiex tadotta deċiżjoni ġdida, ma tistax tallega li sarilha dannu minħabba deċiżjoni tal-Kummissjoni, adottata wara d-deċiżjoni li jsir it-trasferiment, li tiftaħ mill-ġdid il-proċedura ta' stħarriġ iddettaljat tal-konċentrazzjoni, u lanqas minħabba deċiżjoni tal-Kummissjoni, wara t-twettiq tat-trasferiment, li tagħlaq formalment l-imsemmija proċedura, li b'hekk tkun saret mingħajr skop. Sussidjarjament, il-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li d-deċiżjoni li tinbeda l-proċedura formali ta' stħarriġ tikkostitwixxi sempliċement miżura preparatorja. Fil-fatt, għalkemm deċiżjoni bħal din twassal għall-proroga tas-sospensjoni tal-

9 Digriet tal-Qorti tal-Prim'Istanza tal-31 ta' Jannar 2006, Schneider Electric vs Il-Kummissjoni, T-48/03 (qiegħed taħt appell, C-188/06 P), li għadu ma ġiex ippubblikat fil-Ġabra.

10 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-22 ta' Ottubru 2002, Schneider Electric vs Il-Kummissjoni, T-310/01, Ġabra p. II-4071, u T-77/02, Ġabra p. II-4201.

konċentrazzjoni u ta' l-obbligu ta' kooperazzjoni mal-Kummissjoni matul il-proċedura ta' stħarriġ iddettaljat, dawn il-konsegwenzi, li jirriżultaw direttament mir-regolament applikabbli għall-konċentrazzjonijiet u li huma dedotti mill-istħarriġ preliminari tal-kompatibbiltà tal-konċentrazzjoni, ma jmorrux lil hinn mill-effetti propri ta' att ta' proċedura u għalhekk ma jaffettwawx il-pożizzjoni legali ta' Schneider Electric. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Prim'Istanza teskludi l-analoġija proposta minn din l-impriża mas-sistema Komunitarja ta' l-għajnuna mogħtija minn Stat. Fil-fatt, b'differenza minn deċiżjoni meħuda skond l-Artikolu 88(2) KE, li, skond il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, f'ċerti każijiet jista' jkollha effetti legali awtonomi[11], id-deċiżjoni li tinfetaħ proċedura ta' stħarriġ iddettaljat ma tinvolvi, fiha nnifisha, ebda obbligu li mhuwiex diġà dedott min-notifika tal-konċentrazzjoni lill-Kummissjoni fuq l-inizjattiva ta' l-impriżi kkonċernati.

2. Locus Standi

a) *Interess individwali*

Skond ġurisprudenza stabbilita, il-persuni fiżiċi u legali li mhumiex id-destinatarji ta' deċiżjoni ma jistgħux jallegaw li huma kkonċernati individwalment ħlief jekk din id-deċiżjoni tolqothom minħabba ċerti kwalitajiet partikolari għalihom jew minħabba ċirkustanzi li jiddistingwuhom mill-persuni l-oħra kollha u, li minħabba dan il-fatt, jindividwawhom bl-istess mod kif kien ikun individwat id-destinatarju ta' deċiżjoni[12].

Matul is-sena 2006, il-Qorti tal-Prim'Istanza applikat dawn il-prinċipji, b'mod partikolari, fil-kawża li wasslet għas-sentenza **Boyle *et* vs Il-Kummissjoni**[13]**.** Din il-kawża kienet tirrigwarda deċiżjoni tal-Kummissjoni indirizzata lill-Irlanda u li tiċħad talba għal żieda ta' l-għanijiet tal-programm multiannwu ta' gwida tal-flotta tas-sajd ta' l-Irlanda ("POP IV"). Il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li r-rikorrenti, proprjetarji ta' bastimenti li jifformaw parti mill-flotta tas-sajd Irlandiża, għalkemm ma kinux destinatarji tad-deċiżjoni, madankollu kienu individwalment affettwati minnha. Fil-fatt, it-talba għal żieda ppreżentata mill-Irlanda kienet komposta minn ġabra ta' talbiet individwali tal-proprjetarji ta' bastimenti, fosthom dawk tar-rikorrenti. Għalkemm id-deċiżjoni kienet indirizzata lill-Irlanda, hija kienet tikkonċerna numru ta' bastimenti speċifiċi u għalhekk kellha tiġi kkunsidrata bħala konglomerazzjoni ta' deċiżjonijiet individwali, li kull waħda minnhom taffettwa l-pożizzjoni legali tal-proprjetarji ta' l-imsemmija bastimenti. In-numru u l-identità tal-proprjetarji tal-bastimenti in kwistjoni kienu ddeterminati u verifikabbli minn qabel id-data tad-deċiżjoni kkontestata u l-Kummissjoni kienet f'pożizzjoni li tkun taf li d-deċiżjoni tagħha kienet taffettwa esklużivament l-interessi u l-pożizzjoni ta' l-imsemmija proprjetarji. Meta ġiet adottata, id-deċiżjoni kkontestata kienet tikkonċerna ċirku magħluq ta' persuni speċifiċi li

11 Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-30 ta' Ġunju 1992, Spanja vs Il-Kummissjoni, C-312/90, Ġabra p. I-4117, punti 21 sa 23.

12 Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-15 ta' Lulju 1963, Plaumann vs Il-Kummissjoni, 25/62, Ġabra p. 197, 223.

13 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-13 ta' Ġunju 2006, Boyle *et* vs Il-Kummissjoni, T-218/03 sa T-240/03 (qegħda taħt appell, C-373/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; ara wkoll is-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-13 ta' Ġunju 2006, Atlantean vs Il-Kummissjoni, T-192/03, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

l-Kummissjoni riedet tirregola d-drittijiet tagħhom. Għalhekk, din is-sitwazzjoni tiddistingwi lir-rikorrenti minn kull persuna oħra u tindividwalizzahom bl-istess mod kif kien ikun individwalizzat destinatarju.

b) *Locus standi fil-kawżi dwar għajnuna mogħtija minn Stat*

Fis-sentenza Il-Kummissjoni vs Aktiongemeinschaft Recht und Eigentum, deċiża fl-2005, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li, minn naħa, meta individwu interessat fis-sens ta' l-Artikolu 88(2) KE jipprova jissalvagwardja d-drittijiet proċedurali tiegħu, rikors għall-annullament ta' deċiżjoni meħuda fl-aħħar tal-fażi preliminari ta' l-istħarriġ ta' l-għajnuna msemmija fl-Artikolu 88(3) KE huwa ammissibbli u, min-naħa l-oħra, meta individwu jikkontesta l-mertu tad-deċiżjoni ta' evalwazzjoni ta' l-għajnuna bħala tali jew deċiżjoni meħuda fl-aħħar tal-proċedura formali ta' stħarriġ, rikors għall-annullament ta' deċiżjoni bħal din huwa ammissibbli biss jekk l-individwu jirnexxielu jipprova li huwa jgawdi minn pożizzjoni partikolari fis-sens tas-sentenza Plaumann vs Il-Kummissjoni[14].

Fl-2006, ingħataw żewġ sentenzi li ppermettew lill-Qorti tal-Prim'Istanza tippreċiża l-applikazzjoni ta' din id-distinzjoni meta l-Kummissjoni tat deċiżjoni mingħajr ma fetħet il-proċedura formali ta' stħarriġ[15].

Minn naħa, fil-kawża li wasslet għas-sentenza **Air One vs Il-Kummissjoni**[16]**,** ir-rikorrenti, kumpannija ta'l-ajru Taljana, ressqet ilment lill-Kummissjoni minħabba l-fatt li l-awtoritajiet Taljani kienu illegalment taw għajnuna lill-kumpannija ta' l-ajru Ryanair taħt forma ta' tnaqqis tal-prezzijiet tas-servizzi ta' l-ajruport u tal-*groundhandling*. Ir-rikorrenti talbet ukoll lill-Kummissjoni tordna lir-Repubblika Taljana tissospendi l-ħlas ta' l-għajnuna. Peress li dan kien rikors għal nuqqas li tittieħed azzjoni, li flimkien mar-rikors għal annullament jifformaw l-espressjoni ta' l-istess rimedju fil-liġi, il-Qorti tal-Prim'Istanza kellha tiddetermina jekk ir-rikorrenti setgħetx tressaq rikors għall-annullament, ta'almenu wieħed mill-atti li l-Kummissjoni setgħet tadotta fl-aħħar tal-proċedura preliminari ta' stħarriġ ta' l-għajnuna. Għal dan il-għan, il-Qorti tal-Prim'Istanza applikat il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja u, f'dan il-kuntest, hija ppreċiżat il-kunċett ta' "relazzjoni ta' kompetizzjoni suffiċjenti" sabiex impriża tkun tista'titqies li hija kompetitriċi tal-benefiċjarji ta' l-għajnuna, u konsegwentement, parti interessata fis-sens ta' l-Artikolu 88(2) KE. F'dan il-każ, il-Qorti tal-Prim'Istanza stabbilixxiet li, sabiex ir-rikors jiġi ddikjarat bħala ammissibbli, huwa biżżejjed li jiġi kkonstatat li r-rikorrenti u l-benefiċjarju ta' l-għajnuna jmexxu flimkien, direttament jew indirettament, linja internazzjonali ta' l-ajru u li r-rikorrenti jkollha l-intenzjoni li tiżviluppa l-attivitajiet ta' servizzi regolari tat-trasport tal-

14 Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-13 ta' Diċembru 2005, Il-Kummissjoni vs Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, Ġabra I-10737.

15 Għal dak li jikkonċerna l-*locus standi* fil-qasam ta' l-għajnuna mogħtija minn Stat, ara, ukoll, is-sentenza tas-27 ta' Settembru 2006, Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren *et* vs Il-Kummissjoni, T-117/04, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra, li fiha l-Qorti tal-Prim'Istanza eskludiet il-*locus standi* ta' assoċjazzjoni u tal-membri tagħha sabiex jikkontestaw deċiżjoni adottata fl-aħħar tal-proċedura formali ta' stħarriġ prevista fl-Artikolu 88(2) KE.

16 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-10 ta' Mejju 2006, Air One vs Il-Kummissjoni, T-395/04, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

passiġġieri bl-arju minn jew lejn ajruporti Taljani, b'mod partikolari, ajruporti reġjonali, li fir-rigward tagħhom hija għandha mnejn tidħol f'kompetizzjoni mal-benefiċjarju.

Min-naħal-oħra, fil-kawża li wasslet għas-sentenza **British Aggregates vs Il-Kummissjoni**[17], il-Kummissjoni, mingħajr ma fetħet proċedura formali ta' stħarriġ, iddeċidiet li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra t-taxxa li kienet qed tiġi eżaminata. Il-Qorti tal-Prim'Istanza fakkret li, għalkemm ir-rikorrenti kkontestat il-mertu tad-deċiżjoni ta' evalwazzjoni ta' l-għajnuna bħala tali, is-sempliċi fatt li setgħet tiġi kkunsidrata bħala parti interessata fis-sens ta' l-Artikolu 88(2) KE ma kienx biżżejjed sabiex ir-rikors ikun ammissibbli. Għalhekk, ir-rikorrenti kellha turi li kienet f'pożizzjoni partikolari fis-sens tas-sentenza Plaumann vs Il-Kummissjoni, iċċitata iktar 'il fuq. Dan ikun il-każ, b'mod partikolari, jekk il-pożizzjoni tagħha fis-suq tkun sostanzjalment affettwata mill-għajnuna li kienet is-suġġett tad-deċiżjoni in kwistjoni. Madankollu, f'dan il-każ, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li r-rikorrenti, assoċjazzjoni ta' impriżi, ma llimitatx ruħha li tikkontesta r-rifjut tal-Kummissjoni li tiftaħ il-proċedura formali ta' stħarriġ, iżda kkontestat ukoll il-mertu tad-deċiżjoni in kwistjoni. Għalhekk, wara li eżaminat jekk hija kinitx indikat ir-raġunijiet li għalihom il-miżura eżaminata setgħet taffettwa b'mod sostanzjali l-pożizzjoni ta' almenu wieħed mill-membri tagħha fis-suq in kwistjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li din il-miżura kienet intiża sabiex tibdel, b'mod ġenerali, it-tqassim tas-suq bejn il-granulat pur, li huwa taxxabbli, u l-prodotti ta' sostituzzjoni, li huma eżenti. Barra minn hekk, din il-miżura setgħet tinvolvi bidla effettiva fis-sitwazzjoni kompetittiva ta' wħud mill-membri tar-rikorrenti, peress li dawn kienu f'kompetizzjoni diretta ma' produtturi ta' materjali eżenti, li saru kompetittivi minħabba l-istabbiliment tat-taxxa ambjentali in kwistjoni. Peress li din il-miżura setgħet taffettwa, b'mod sostanzjali, is-sitwazzjoni kompetittiva ta' wħud mill-membri tar-rikorrenti, ir-rikors tagħha kien ammissibbli.

ċ) *Interess dirett*

Sabiex rikorrent ikun jista' jitqies li huwa direttament ikkonċernat fis-sens tar-raba' subparagrafu ta' l-Artikolu 230 KE, għandhom jiġu sodisfatti żewġ kundizzjonijiet. L-ewwel nett, l-att in kwistjoni għandu jkollu effetti diretti fuq il-pożizzjoni legali ta' l-individwu. It-tieni nett, l-imsemmi att m'għandu jħalli l-ebda setgħa diskrezzjonali lid-destinatarji tiegħu inkarigati mill-implementazzjoni tiegħu, peress li din għandha tkun purament awtomatika u għandha tirriżulta mil-leġiżlazzjoni Komunitarja biss mingħajr applikazzjoni ta' regoli intermedjarji[18]. Din it-tieni kundizzjoni tiġi sodisfatta meta l-possibbiltà għall-Istat Membru li ma jagħtix effett lill-att in kwistjoni tkun purament teoretika, peress li ma jkun hemm ebda dubju dwar ir-rieda tiegħu li jkun f'konformità ma' dan l-att [19].

17 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-13 ta' Settembru 2006, British Aggregates vs Il-Kummissjoni, T-210/02 (qegħda taħt appell, C-487/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

18 Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-5 ta' Mejju 1998, Dreyfus vs Il-Kummissjoni, C-386/96 P, Ġabra p. I-2309, punt 43, u s-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-13 ta' Diċembru 2000, DSTV vs Il-Kummissjoni, T-69/99, Ġabra p. II-4039, punt 24.

19 Sentenza Dreyfus vs Il-Kummissjoni, iċċitata iktar 'il fuq, punt 44.

Billi applikat dawn il-prinċipji fis-sentenza **Boyle *et* vs Il-Kummissjoni,** imsemmija iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li deċiżjoni li tirrifjuta li tilqa' ċerti talbiet ta' żieda ta' l-għanijiet tal-programm multiannwu ta' gwida tal-flotta tas-sajd ta' l-Irlanda ("POP IV") kienet taffettwa direttament lill-proprjetarji tal-bastimenti kkonċernati. Fil-fatt, fid-deċiżjoni kkontestata, il-Kummissjoni, in kwantu l-unika awtorità kompetenti f'dan is-suġġett, esprimiet id-deċiżjoni tagħha, dwar l-eliġibbiltà għal żieda fil-kapaċità ta' ċerti bastimenti partikolari meta mqabbla mal-kundizzjonijiet ta' applikazzjoni tal-leġizlazzjoni applikabbli, b'mod definittiv. Peress li kkonstatat li l-bastimenti tar-rikorrenti ma kinux eliġibbli għall-imsemmija żieda, id-deċiżjoni kkontestata kellha l-effett direttu definittiv li ċċaħħadhom mill-possibbiltà li jibbenefikaw minn miżura ta' dritt Komunitarju. Fil-fatt, l-awtoritajiet nazzjonali ma kellhom ebda setgħa diskrezzjonali fir-rigward ta' l-implementazzjoni ta' din id-deċiżjoni. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Prim'Istanza eskludiet l-argument li l-Irlanda setgħet teoretikament taċċetta li tagħti l-kapaċità addizzjonali lill-bastimenti tar-rikorrenti sal-limitu stabbilit fil-kuntest tal-POP IV. Fil-fatt, skond il-Qorti tal-Prim'Istanza, deċiżjoni nazzjonali ta' dan it-tip ma ċċaħħadx lid-deċiżjoni kkontestata mill-applikabbiltà awtomatika tagħha peress li tibqa' ġuridikament estranja għall-applikazzjoni, fid-dritt Komunitarju, tad-deċiżjoni kkontestata. Din id-deċiżjoni nazzjonali jkollha l-effett li tibdel mill-ġdid il-pożizzjoni tar-rikorrenti, peress li din it-tieni bidla fil-pożizzjoni legali tagħhom tirriżulta biss mid-deċiżjoni nazzjonali ġdida u mhux mill-implementazzjoni tad-deċiżjoni kkontestata.

B. Regoli ta' kompetizzjoni applikabbli għall-impriżi

Din is-sena, il-Qorti tal-Prim'Istanza tat 26 sentenza dwar il-liġi sostantiva li tipprojbixxi kull xorta ta' ftehim li jmur kontra l-kompetizzjoni, u li minnhom 18-il sentenza kienu dwar kartelli[20]. Apparti dawk dwar il-kartelli, il-Qorti tal-Prim'Istanza tat erba' sentenzi dwar l-

20 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tal-15 ta' Marzu 2006, Daiichi Pharmaceutical vs Il-Kummissjoni, T-26/02, u BASF vs Il-Kummissjoni, T-15/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tal-5 ta' April 2006, Degussa vs Il-Kummissjoni, T-279/02 (qegħda taħt appell, C-266/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tat-30 ta' Mejju 2006, Bank Austria Creditanstalt vs Il-Kummissjoni, T-198/03, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tas-7 ta' Ġunju 2006, Österreichische Postsparkasse u Bank für Arbeit und Wirtschaft vs Il-Kummissjoni, T-213/01 u T-214/01, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; ta' l-4 ta' Lulju 2006, Hoek Loos vs Il-Kummissjoni, T-304/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tas-27 ta' Settembru 2006, Ferriere Nord vs Il-Kummissjoni, T-153/04, Archer Daniels Midland vs Il-Kummissjoni (Aċidu ċitriku), T-59/02 u Archer Daniels Midland vs Il-Kummissjoni (Glukonat tas-sodju), T-329/01, Dresdner Bank *et* vs Il-Kummissjoni, T-44/02 OP, T-54/02 OP, T-56/02 OP, T-60/02 OP u T-61/02 OP, Jungbunzlauer vs Il-Kummissjoni, T-43/02, Akzo Nobel vs Il-Kummissjoni, T-330/01, Roquette Frères vs Il-Kummissjoni, T-322/01, u Avebe vs Il-Kummissjoni, T-314/01, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tas-16 Novembru 2006, Peróxidos Orgánicos vs Il-Kummissjoni, T-120/04, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tal-5 ta' Diċembru 2006, Westfalen Gassen Nederland vs Il-Kummissjoni, T-303/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tat-13 ta' Diċembru 2006, FNCBV *et* vs Il-Kummissjoni, T-217/03 u T-245/03, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; ta' l-14 ta' Diċembru 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich *et* vs Il-Kummissjoni, T-259/02 sa T-264/02 u T-271/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

applikazzjoni ta' l-Artikoli 81 KE u 82 KE[21], kif ukoll erba' sentenzi li kienu jirrigwardaw kwistjonijiet sostantivi dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet[22].

1. Il-kunċett ta' impriża skond ir-regoli dwar il-kompetizzjoni

Fis-sentenza **SELEX Sistemi Integrati vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza tat deċiżjoni dwar rikors li kien jikkontesta ċ-ċaħda mill-Kummissjoni ta' lment imressaq minn SELEX Sistemi Integrati SpA, kumpannija li topera fis-settur tas-sistemi ta' amministrazzjoni tat-traffiku ta' l-ajru. Dan l-ilment kien jirrigwarda allegat ksur tar-regoli dwar il-kompetizzjoni min-naħa ta' Eurocontrol fl-eżerċizzju tal-missjoni tagħha ta' standardizzazzjoni fir-rigward tat-tagħmir u s-sistemi ta' amministrazzjoni tat-traffiku ta' l-ajru (magħrufa bħala "ATM"). Huwa kien ġie miċħud minħabba li l-attivitajiet in kwistjoni ta' Eurocontrol ma kinux ta' natura ekonomika.

F'din is-sentenza, il-Qorti tal-Prim'Istanza bdiet billi għamlet riferiment għall-ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja li tgħid li l-kunċett ta' impriża jinkludi kull entità li teżerċita attività ekonomika, indipendentement mill-istatus ġuridiku ta' din l-entità u l-mod ta' finanzjament tagħha. F'dan ir-rigward, kull attività li tikkonsisti fl-offerta ta' oġġetti u servizzi fuq suq partikolari hija ta' natura ekonomika[23]. Meta mbagħad il-Qorti tal-Prim'Istanza applikat dawn il-prinċipji, hija sostniet li l-attività ta' standardizzazzjoni ta' Eurocontrol, għal dak li jikkonċerna l-preparazzjoni u l-adozzjoni tar-regoli, kif ukoll l-akkwist ta' prototipi ta' sistemi ATM u l-amministrazzjoni tad-drittijiet ta' proprjetà intellettwali mwettqa minn Eurocontrol f'dan il-qasam, ma jistgħux jiġu kkwalifikati bħala attivitajiet ekonomiċi. Għall-kuntrarju, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li l-attivitajiet ta' konsulenza mwettqa minn Eurocontrol fir-rigward ta' l-amministrazzjonijiet nazzjonali, li jieħdu l-forma ta' assistenza fl-abbozzar tal-kundizzjonijiet għas-sejħiet għal offerti jew fl-għażla ta' l-impriżi li jkunu pparteċipaw f'dawn is-sejħiet għal offerti, jikkostitwixxu offerta ta' servizzi fuq suq li fih jistgħu anki joperaw impriżi privati speċjalizzati f'dan is-suġġett. Il-fatt li attività tista' tiġi mwettqa minn impriża privata jikkostitwixxi indikazzjoni supplementari li jippermetti li din l-attività tiġi kkwalifikata bħala attività ta' impriża. Barra minn hekk, għalkemm il-fatt li Eurocontrol ma titħallasx ta' din l-attività ta' assistenza, u din l-attività hija mwettqa b'għan ta' interess ġenerali, jikkostitwixxi indikazzjoni ta' l-eżistenza ta' attività li mhijiex ekonomika, dan ma jeskludix il-possibbiltà li teżisti attività ekonomika. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonkludiet li kien żball li l-Kummissjoni kkunsidrat li l-attivitajiet in kwistjoni ma setgħux jiġu kkwalifikati bħala ekonomiċi.

21 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-2 ta' Mejju 2006, O2 (Germany) vs Il-Kummissjoni, T-328/03, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tas-27 ta' Settembru 2006, GlaxoSmithKline Services vs Il-Kummissjoni, T-168/01, u Haladjian Frères vs Il-Kummissjoni, T-204/03, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra, u tat-12 ta' Diċembru 2006, SELEX Sistemi Integrati vs Il-Kummissjoni, T-155/04, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

22 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-23 ta' Frar 2006, Cementbouw Handel & Industrie vs Il-Kummissjoni, T-282/02 (qegħda taħt appell, C-202/06 P); ta' l-4 ta' Lulju 2006, easyJet vs Il-Kummissjoni, T-177/04; tat-13 ta' Lulju 2006, Impala vs Il-Kummissjoni, T-464/04 (qegħda taħt appell, C-413/06 P), u ta' l-14 ta' Lulju 2006, Endesa vs Il-Kummissjoni, T-417/05, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra.

23 Sentenzi tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-23 ta' April 1991, Höfner u Elser, C-41/90, Ġabra p. I-1979, punt 21, u tat-12 ta' Settembru 2000, Pavlov *et*, C-180/98 sa C-184/98, Ġabra p. I-6451, punt 74.

2. Applikazzjoni tad-dritt dwar il-kompetizzjoni fis-settur agrikolu

Permezz ta' deċiżjoni tat-2 ta' April 2003[24], il-Kummissjoni imponiet xi multi, li kienu jammontaw għal total ta' EUR 16.68 miljun, fuq il-federazzjonijiet ewlenin Franċiżi fis-settur tal-laħam taċ-ċanga u tal-vitella. Dawn il-federazzjonijiet, li jirrappreżentaw bdiewa u biċċiera, ġew ippenalizzati għaliex ipparteċipaw fi ftehim li jmur kontra d-dritt Komunitarju. Dan il-ftehim tkompla b'mod verbali wara l-aħħar ta' Novembru 2001, data li fiha kellu jiġi fi tmiem, u dan minkejja twissija tal-Kummissjoni li fiha ġibdet l-attenzjoni tal-federazzjonijiet dwar in-natura illegali tiegħu. Dan il-ftehim kien ġie konkluż f'kuntest ekonomiku mmarkat mill-kriżi serja fis-settur tal-laħam taċ-ċanga u tal-vitella fis-sena 2000, wara l-iskoperta ta' każijiet ġodda ta' enċefalopatija spongiformi ta' l-ifrat, magħrufa bħala "mad cow disease".

Fis-sentenza **FNCBV *et* vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, filwaqt li ddeċidiet dwar ir-rikors imressaq kontra din id-deċiżjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza, wara li ċaħdet, b'mod partikolari, l-argumenti tar-rikorrenti li l-Kummissjoni kienet kisret id-dritt tagħhom li jingħaqdu ma' sindakati, ikkunsidrat li l-ftehim li kien ġie kkontestat ma setax jibbenefika mill-eżenzjoni prevista fir-Regolament Nru 26 favur ċerti attivitajiet marbuta mal-produzzjoni u l-bejgħ ta' prodotti agrikoli[25]. Fil-fatt, filwaqt li tali eżenzjoni tingħata biss fil-każ li ftehim, minn naħa, jiffavorixxi l-għanijiet kollha ta' l-Artikolu 33 KE u, min-naħa l-oħra, ikun neċessarju għat-twettiq ta' dawn l-għanijiet, dan ma kienx il-każ fil-kawża in eżami: għalkemm il-ftehim seta' jitqies li kien neċessarju sabiex jiġi assigurat livell ġust tal-ħajja tal-komunità agrikola, għall-kuntrarju, kien hemm riskju li l-provvisti ma jaslux għand il-konsumaturi bi prezzijiet raġonevoli u l-istabbiltà tas-swieq ma kinitx waħda mill-għanijiet tiegħu.

3. Kontribuzzjonijiet fil-qasam ta' l-Artikolu 81 KE

a) *Applikazzjoni ta' l-Artikolu 81(1) KE*

L-Artikolu 81(1) KE jipprovdi li l-akkordji kollha bejn impriżi, id-deċiżjonijiet kollha ta' assoċjazzjonijiet bejn impriżi u l-prattiċi kollha miftiehma li jistgħu jolqtu l-kummerċ bejn l-Istati Membri u li jkollhom bħala għan jew riżultat tagħhom il-prevenzjoni, ir-restrizzjoni jew id-distorsjoni tal-kompetizzjoni fi ħdan is-suq komuni, huma inkompatibbli mas-suq komuni u għandhom ikunu pprojbiti.

— **Għan jew effett antikompetittiv ta' akkordji jew prattiċi miftiehma**

Is-sentenza **GlaxoSmithKline Services vs Il-Kummissjoni,** li tikkonċerna r-rabtiet bejn restrizzjoni tal-kummerċ parallel u l-protezzjoni tal-kompetizzjoni, fiha żviluppi importanti

[24] Deċiżjoni tal-Kummisjoni 2003/600/KE, tat-2 ta' April 2003, dwar proċedura ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu [81 KE] (Każ COMP/C.38.279/F3 – Laħam taċ-ċanga u vitella minn Franza) (ĠU L 209, p. 12).

[25] Regolament Nru 26, ta' l-4 ta' April 1962, li japplika ċerti regoli tal-kompetizzjoni għall-produzzjoni u għall-kummerċ ta' prodotti agrikoli (ĠU 1962, 30, p. 993).

fir-rigward tal-kunċett ta' akkordju li l-għan tiegħu jkun dak li jirrestrinġi l-kompetizzjoni fis-settur farmaċewtiku Ewropew. Glaxo Wellcome, sussidjarja Spanjola tal-grupp GlaxoSmithKline, wieħed mill-produtturi mondjali ewlenin tal-prodotti farmaċewtiċi, adottat kundizzjonijiet ġenerali ġodda ta' bejgħ, li kienu jikkonċernaw il-bejjiegħa bl-ingrossa tal-prodotti farmaċewtiċi, u, skond dawn il-kundizzjonijiet, il-mediċini tagħha kellhom jinbiegħu lill-bejjiegħa bl-ingrossa Spanjoli bi prezzijiet iddifferenzjati mis-sistema nazzjonali ta' assigurazzjoni għall-mard li jkunu jaqgħu taħtha u l-bejgħ ta' l-imsemmija mediċini, skond jekk dan isirx fi Spanja jew fi Stat Membru ieħor. Fil-prattika, il-mediċini li kienu jaqgħu taħt assigurazzjoni ta' Stat Membru ieħor tal-Komunità kellhom jinbiegħu bi prezz għola minn dak tal-mediċini li kienu jaqgħu taħt assigurazzjoni ta' Spanja, fejn l-amministrazzjoni kienet tistabbilixxi prezzijiet massimi. GlaxoSmithKline nnotifikat lill-Kummissjoni b'dawn il-kundizzjonijiet ġenerali ta' bejgħ u, wara li saru diversi lmenti, din ta' l-aħħar ikkonstatat li l-kundizzjonijiet ta' bejgħ in kwistjoni kellhom il-għan li jirrestrinġu l-kompetizzjoni.

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza tikkunsidra, madankollu, li akkordju intiż sabiex jillimita l-kummerċ parallel m'għandux, min-natura tiegħu, jiġifieri indipendentement minn kull analiżi tal-kompetizzjoni, jitqies li għandu l-għan li jirrestrinġi l-kompetizzjoni. Infatti, filwaqt li huwa aċċettat li l-kummerċ parallel għandu jibbenefika minn ċerta protezzjoni, dan mhuwiex in kwantu tali iżda in kwantu jiffavorixxi, minn naħa, l-iżvilupp tal-kummerċ u, min-naħa l-oħra, it-tisħiħ tal-kompetizzjoni, jiġifieri taħt dan it-tieni aspett, in kwantu jipprovdi lill-konsumaturi finali l-vantaġġi ta' kompetizzjoni effikaċi għal dak li jirrigwarda l-provvista jew il-prezz. Konsegwentement, filwaqt li huwa aċċettat li ftehim li l-għan tiegħu huwa li jillimita l-kummerċ parallel għandu, bħala prinċipju, jitqies li għandu l-għan li jirrestrinġi l-kompetizzjoni, dan japplika biss sakemm jista' jiġi preżunt li l-akkordju jċaħħad lill-konsumaturi finali minn dawn il-vantaġġi. Madankollu, f'din il-kawża, meta wieħed jieħu in kunsiderazzjoni l-kuntest legali u ekonomiku li fih kienu japplikaw il-kundizzjonijiet ġenerali ta' bejgħ ta' GlaxoSmithKline, ma setax jiġi preżunt li dawn kienu jċaħħdu lill-konsumaturi finali minn dawn il-vantaġġi. Minn naħa, fil-fatt, il-bejjiegħa bl-ingrossa, li x-xogħol tagħhom huwa li jipprovdu lill-bejjiegħa bl-imnut provvista li tibbenefika mill-kompetizzjoni bejn il-produtturi, huma aġenti ekonomiċi li joperaw fi stadju intermedjarju tal-katina ta' valur u jistgħu jikkonservaw il-vantaġġ li l-kummerċ parallel jista' jġib miegħu fir-rigward tal-prezz, f'liema każ dan il-vantaġġ ma jiġix mgħoddi lill-konsumaturi finali. Min-naħa l-oħra, peress li l-prezzijiet tal-mediċini in kwistjoni kienu fil-biċċa l-kbira esklużi mill-operat ħieles ta' l-offerta u tad-domanda minħabba l-leġiżlazzjoni applikabbli u kienu stabbiliti jew ikkontrollati mill-awtoritajiet pubbliċi, ma jistax jiġi sempliċement ikkunsidrat li l-kummerċ parallel ibaxxi l-prezzijiet u b'hekk iżid il-ġid tal-konsumaturi finali. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li n-natura restrittiva ta' l-akkordju fuq il-kompetizzjoni ma tistax tiġi dedotta biss mill-qari tat-termini tiegħu, imwettaq fil-kuntest tiegħu, u għalhekk l-effetti tiegħu għandhom neċessarjament jiġu kkunsidrati.

Għalhekk, fl-eżami ta' l-effetti ta' l-akkordju fuq il-kompetizzjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza eskludiet l-analiżi magħmula mill-Kummissjoni dwar dan il-punt fid-deċiżjoni tagħha, iżda madankollu kkonstatat li l-akkordju kien ta' ostaklu għall-pressjoni, li fin-nuqqas tiegħu, kien ikun hemm fuq il-prezz unitarju tal-mediċini in kwistjoni, għad-detriment tal-konsumatur finali, li huwa l-pazjent u anki s-sistema nazzjonali ta' assigurazzjoni għall-mard, li taġixxi f'isem il-benefiċjarji tagħha skond il-liġi.

— **Grad ta' prova meħtieġ**

Fis-sentenza **Dresdner Bank *et* vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza tfakkar li, meta wieħed jieħu in kunsiderazzjoni l-prinċipju ġenerali ta' preżunzjoni ta' innoċenza, l-eżistenza ta' dubju f'moħħ l-Imħallef għandha tibbenefika lill-impriża li lilha tkun ġiet indirizzata d-deċiżjoni li tikkonstata l-ksur. Għalhekk, huwa neċessarju li l-Kummissjoni tressaq provi preċiżi u konkordanti sabiex tistabbilixxi l-eżistenza tal-ksur. Madankollu, mhuwiex neċessarju li kull prova mressqa mill-Kummissjoni tissodisfa dawn il-kriterji fir-rigward ta' kull element tal-ksur: huwa biżżejjed li s-sensiela ta' indizji invokati mill-istituzzjoni, evalwati b'mod globali, jissodisfaw din il-ħtieġa. F'dan il-każ, il-ħames banek rikorrenti sostnew li ma kienu kkonkludew ebda akkordju bejniethom matul laqgħa, li saret fil-15 ta' Ottubru 1997, dwar il-livell u l-istruttura tal-kummissjonijiet ta' kambju li jikkostitwixxu sottodiviżjonijiet ta' l-Euro fil-fażi ta' tranżazzjoni bejn l-introduzzjoni ta' l-Euro fuq il-karta (scriptural Euro) u l-introduzzjoni tal-munita ta' l-Euro fl-idejn (fiduciary Euro). Il-Qorti tal-Prim'Istanza eżaminat il-provi li kienu jirrigwardaw il-kuntest ta' din il-laqgħa tal-15 ta' Ottubru 1997 u l-provi diretti li kienu jikkonċernaw il-laqgħa u ddeċidiet li l-forza probatorja tagħhom ma kinitx suffiċjenti sabiex tippermettielha tikkunsidra, mingħajr ebda dubju raġonevoli dwar dan il-punt, li l-banek preżenti kienu kkonkludew l-imsemmi akkordju.

— **Obbligi imposti fuq il-Kummissjoni meta jiġi eżaminat akkordju**

Fis-sentenza **O2 (Germany) vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza fakkret li, sabiex tiġi evalwata l-kompatibbiltà ta' akkordju mas-suq komuni fid-dawl tal-projbizzjoni msemmija fl-Artikolu 81(1) KE, jeħtieġ li jiġi evalwat il-kuntest ekonomiku u legali li jaqa' taħtu l-akkordju, l-għan tiegħu, l-effetti tiegħu kif ukoll l-impatt ta' l-akkordju fuq il-kummerċ intrakomunitarju, billi jittieħed in kunsiderazzjoni, b'mod partikolari, il-kuntest ekonomiku li fih joperaw l-impriżi, il-prodotti jew is-servizzi li jirreferi għalihom l-akkordju kif ukoll l-istruttura u l-kundizzjonijiet reali tal-funzjonament tas-suq kkonċernat. Barra minn hekk, f'każ bħal dak in eżami fejn huwa rrikonoxxut li l-akkordju m'għandux għan antikompetittiv, jeħtieġ li jiġu eżaminati l-effetti ta' l-akkordju u, sabiex jiġi pprojbit, jeħtieġ li jinġabru l-elementi li jistabbilixxu li l-kompetizzjoni kienet, fil-fatt, ġiet imfixxkla, ristretta jew distorta b'mod kunsiderevoli. Il-kompetizzjoni għandha tiġi mifhuma fil-kuntest reali li fih kienet isseħħ kieku ma kienx hemm l-akkordju in kwistjoni, peress li l-bidla fil-kompetizzjoni tista', b'mod partikolari, titqiegħed fid-dubju jekk l-akkordju jidher li kien preċiżament neċessarju sabiex impriża tidħol f'żona fejn kieku ma kinitx tintervjeni.

Skond il-Qorti tal-Prim'Istanza, raġunament bħal dan ma jfissirx li tkun qed tiġi applikata "regola ta' raġuni" għall-Artikolu 81(1) KE, li tikkonsisti fil-bilanċ ta' l-effetti ta' l-akkordju li huma favur u kontra l-kompetizzjoni, iżda dan ir-raġunament jieħu in kunsiderazzjoni l-impatt ta' l-akkordju fuq il-kompetizzjoni attwali u potenzjali kif ukoll is-sitwazzjoni tal-kompetizzjoni fin-nuqqas ta' l-akkordju, peress li dawn iż-żewġ aspetti huma marbuta flimkien intrinsikament. Il-Qorti tal-Prim'Istanza żiedet tgħid li eżami bħal dan huwa partikolarment neċessarju fid-dawl tas-swieq li jkunu qegħdin fi proċess ta' liberalizzazzjoni jew swieq li jkunu għadhom qed jinħolqu, bħal fil-każ tas-suq tal-komunikazzjonijiet mobbli 3G in kwistjoni f'din il-kawża, fejn l-effettività tal-kompetizzjoni tista' tkun

problematika minħabba, per eżempju, il-preżenza ta' operatur dominanti, in-natura kkonċentrata ta' l-istruttura tas-suq jew l-eżistenza ta' barrieri sinjifikattivi għad-dħul.

F'din il-kawża, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat li d-deċiżjoni kkontestata kien fiha diversi żbalji ta' analiżi. Minn naħa, hija ma kienx fiha diskussjoni oġġettiva dwar is-sitwazzjoni tal-kompetizzjoni fin-nuqqas ta' l-akkordju, u dan ifixkel l-evalwazzjoni ta' l-effetti reali u potenzjali ta' l-akkordju fuq il-kompetizzjoni. Sabiex seta' jiġi validament evalwat safejn dan l-akkordju kien neċessarju biex O2 (Germany) tkun tista' tidħol fis-suq tal-komunikazzjonijiet mobbli 3G, il-Kummissjoni kellha tanalizza iktar fil-fond il-kwistjoni dwar jekk, fin-nuqqas ta' l-akkordju, ir-rikorrenti kinitx tkun tista' tkun preżenti f'dan is-suq. Min-naħa l-oħra, id-deċiżjoni ma kinitx qed turi b'mod konkret, fil-kuntest tas-suq in kwistjoni li kien għadu qed jinħoloq, li d-dispożizzjonijiet ta' l-akkordju dwar ir-*roaming* kellhom effetti restrittivi fuq il-kompetizzjoni, iżda f'dan ir-rigward kienet sempliċement qed tirreferi għal din il-kwistjoni u tagħmel dikjarazzjonijiet ġenerali.

b) *Applikazzjoni ta' l-Artikolu 81(3) KE*

L-Artikolu 81(3) KE jipprovdi li d-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 81(1) KE jistgħu jiġu ddikjarati inapplikabbli, b'mod partikolari, fil-każ ta' akkordji bejn impriżi li jikkontribwixxu għat-titjib tad-distribuzzjoni tal-prodotti jew sabiex jippromwovu l-progress tekniku jew ekonomiku, filwaqt li jassiguraw li l-konsumaturi jkollhom sehem ġust mill-benefiċċji li jirriżultaw minnhom, u mingħajr ma jimponu, fuq l-impriżi interessati, restrizzjonijiet li ma jkunux indispensabbli sabiex jintlaħqu dawn l-għanijiet u mingħajr ma jagħtu lill-impriżi l-possibbiltà, għal parti sostanzjali tal-prodotti in kwistjoni, li jeliminaw il-kompetizzjoni.

Fis-sentenza **GlaxoSmithKline Services vs Il-Kummissjoni,** diġà msemmija iktar 'il fuq, ir-rikorrenti ppreżentat provi li jistabbilixxu li l-kummerċ parallel kien iġib miegħu telf fl-effikaċja tagħha billi jnaqqas il-kapaċità tagħha ta' innovazzjoni. Hija sostniet li l-akkordju in kwistjoni, li kien jaffettwa l-kummerċ parallel u li kien itejjeb il-qligħ tagħha, kien jippermetti li tiżdied il-kapaċità tagħha ta' innovazzjoni. L-eżami, magħmul mill-Kummissjoni, ta' ċerti elementi rilevanti mressqa mir-rikorrenti ma setax jiġi kkunsidrat bħala suffiċjenti sabiex isostni l-konklużjonijiet li kienet waslet għalihom l-amministrazzjoni. Fil-fatt, il-Kummissjoni ma setgħetx ma teżaminax jekk l-akkordju in kwistjoni setax jippermetti li terġa' tiġi stabbilita l-kapaċità ta' innovazzjoni tar-rikorrenti u li konsegwentement, kien iġib miegħu benefiċċju ta' effikaċja fil-kompetizzjoni bejn ditti differenti (interbrand) peress li, fis-settur tal-mediċini, l-effett tal-kummerċ parallel fuq il-kompetizzjoni huwa ambigwu. Fil-fatt, il-benefiċċju ta' effikaċja, li dan l-akkordju probabbilment iġib miegħu fir-rigward tal-kompetizzjoni bejn l-istess ditti (intrabrand), li r-rwol tiegħu huwa limitat mil-leġiżlazzjoni applikabbli dwar il-farmaċewtiċi, kellu jiġi mqabbel mat-telf fl-effikaċja li seta' jwassal għalih fir-rigward tal-kompetizzjoni bejn ditti differenti. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza annullat id-deċiżjoni tal-Kummissjoni fir-rigward ta' dan il-punt.

4. Kontribuzzjonijiet fil-qasam ta' l-Artikolu 82 KE

Din is-sena, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet dwar il-kundizzjonijiet ta' l-Artikolu 82 KE f'żewġ sentenzi biss, u t-tnejn li huma kienu jirrigwardaw ċaħda ta' lment.

Minn naħa, fis-sentenza **SELEX Sistemi Integrati vs Il-Kummissjoni,** diġà msemmija iktar 'il fuq fir-rigward tal-kunċett ta' impriża, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li fl-ilment tagħha, ir-rikorrenti ma wrietx, fl-ambitu ta' l-attività tiegħu ta' konsulenza lill-amministrazzjonijiet nazzjonali, li l-imġiba ta' Eurocontrol kienet tikkorrispondi għall-kriterji ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 82 KE, peress li ma kien jidher li kien hemm ebda kompetizzjoni bejn Eurocontrol u r-rikorrenti jew kwalunkwe impriża oħra li topera fis-settur ikkonċernat.

Min-naħa l-oħra, fil-kawża li wasslet għas-sentenza **Haladjian Frères vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-kumpannija Haladjian Frères ippreżentat ilment quddiem il-Kummissjoni fejn allegat, b'mod partikolari, li kien hemm ksur ta' l-Artikolu 82 KE minħabba l-allegata implementazzjoni tas-sistema ta' kummerċjalizzazzjoni ta' partijiet ta' bdil (*spare parts*) mill-kumpannija Amerikana Caterpillar. Il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li l-argumenti mqajma mir-rikorrenti ma kinux iqegħdu fid-dubju l-evalwazzjonijiet ta' l-elementi ta' fatt u ta' dritt li saru mill-Kummissjoni u li din ta' l-aħħar ġustament ċaħdet l-ilment tar-rikorrenti. Fil-fatt, l-ilmenti bbażati fuq l-allegata impożizzjoni ta' prezzijiet inġusti, il-limitazzjoni tas-swieq jew l-applikazzjoni ta' kundizzjonijiet li ma kinux ugwali għal tranżazzjonijiet ekwivalenti ġew eskluży, b'mod partikolari, fid-dawl tal-fatt li s-sistema in kwistjoni ma kinitx tiżola s-suq Komunitarju, peress li ma kinitx tipprojbixxi, fil-fatt u fid-dritt, il-kompetizzjoni tal-partijiet ta' bdil importati bi prezzijiet orħos mill-prezzijiet Ewropej.

5. Proċedura sabiex jiġu ppenalizzati l-prattiċi antikompetittivi

a) *Interess leġittimu ta' partijiet terzi u l-andament tal-proċeduri ta' applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni*

Fis-sentenzi **Österreichische Postsparkasse u Bank für Arbeit und Wirtschaft vs Il-Kummissjoni** kif ukoll **Raiffeisen Zentralbank Österreich *et* vs Il-Kummissjoni,** iċċitati iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li klijent finali, xerrej ta' oġġetti jew servizzi, bħal partit politiku klijent ta' servizzi bankarji Awstrijaċi, għandu interess leġittimu li jagħtih dritt għall-aċċess tad-dikjarazzjoni ta' l-oġġezzjonijiet. Klijent finali li juri li jsofri dannu jew li jista' jsofri dannu ekonomiku minħabba restrizzjoni tal-kompetizzjoni, għandu interess leġittimu li jippreżenta talba jew ilment sabiex il-Kummissjoni tikkonstata li kien hemm ksur ta' l-Artikoli 81 KE u 82 KE. Peress li l-għan aħħari tar-regoli, intiżi sabiex jassiguraw li l-kompetizzjoni fis-suq intern ma tiġix imfixxkla, huwa li jiżdied il-ġid tal-konsumatur, ir-rikonoxximent lil tali klijenti ta' interess leġittimu li l-Kummissjoni tikkonstata ksur ta' l-Artikoli 81 KE u 82 KE, jikkontribwixxi għat-twettiq ta' l-għanijiet tad-dritt dwar il-kompetizzjoni. Fis-sentenza **Raiffeisen Zentralbank Österreich *et* vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat ukoll li minn naħa, il-fatt li parti interessata titħalla tippreżenta lment u li tintbagħtilha dikjarazzjoni ta' oġġezzjonijiet jista'

jseħħ f'kull stadju tal-proċedura amministrattiva u, min-naħa l-oħra, id-dritt li tintbagħtilha d-dikjarazzjoni ta'oġġezzjonijiet ma jistax ikun limitat fuq il-bażi ta'sempliċi suppożizzjonijiet li eventwalment jista' jsir użu abbużiv minn dan id-dokument.

b) *Dritt ta' persuna li ma tinkriminax lilha nnifisha*

Is-sentenza **Archer Daniels Midland Co. vs Il-Kummissjoni (Aċidu ċitriku),** iċċitata iktar 'il fuq, ippermettiet lill-Qorti tal-Prim'Istanza tippreċiża l-kundizzjonijiet li fihom il-Kummissjoni tista' tuża, kontra impriża, stqarrijiet miġbura minn awtorità ta' pajjiż terz, mingħajr ma tkun qed tikser id-dritt ta' persuna li ma tinkriminax lilha nnifisha, kif irrikonoxxut mid-dritt Komunitarju[26]. Bayer, waħda mill-membri ta' l-akkordju li ġie pprojbit, kienet bagħtet rapport tal-Federal Bureau of Investigation (FBI) Amerikan lill-Kummissjoni dwar is-smigħ ta' rappreżentant tar-rikorrenti mill-awtoritajiet Amerikani, li wara ġie użat in sostenn tad-dikjarazzjoni ta' l-oġġezzjonijiet u wara, in sostenn tad-deċiżjoni li tipprojbixxi l-akkordju. Fir-rikors tagħha kontra din id-deċiżjoni, ir-rikorrenti sostniet li hija ma kellhiex l-opportunità li tinvoka d-dritt tagħha li ma tinkriminax lilha nnifisha, kif irrikonoxxut mid-dritt Komunitarju. Madankollu, fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li ebda dispożizzjoni ma tipprojbixxi lill-Kummissjoni milli tibbaża ruħha, in kwantu element ta' prova, fuq dokument li kien ġie stabbilit fil-kuntest ta' proċedura differenti minn dik immexxija mill-Kummissjoni stess. Minkejja dan, il-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li meta l-Kummissjoni tibbaża ruħha fuq dikjarazzjoni magħmula f'kuntest differenti minn dak tal-proċedura li tkun għaddejja quddiemha u meta din id-dikjarazzjoni jista' jkun fiha informazzjoni li l-impriża kkonċernata jkollha d-dritt li tirrifjuta li tipprovdi, il-Kummissjoni għandha tiggarantixxi lill-impriża kkonċernata drittijiet proċedurali ekwivalenti għal dawk ipprovduti mid-dritt Komunitarju. B'hekk il-Kummissjoni għandha teżamina *ex officio* jekk, *prima facie*, ikunux jeżistu dubji serji dwar il-ħarsien tad-drittijiet proċedurali tal-partijiet ikkonċernati fil-kuntest tal-proċedura li matulha dawn ikunu pprovdew tali dikjarazzjonijiet. Jekk ma jkunx hemm dubji bħal dawn, id-drittijiet proċedurali tal-partijiet ikkonċernati għandhom jitqiesu li huma ggarantiti b'mod suffiċjenti jekk, fid-dikjarazzjoni ta' oġġezzjonijiet, il-Kummissjoni tindika b'mod ċar, u jekk ikun il-każ tannetti d-dokumenti kkonċernati ma' din il-komunikazzjoni, li hija għandha l-intenzjoni tibbaża ruħha fuq id-dikjarazzjonijiet in kwistjoni. F'dan il-każ, ebda wieħed minn dawn il-prinċipji ma kien ġie miksur mill-Kummissjoni, b'mod partikolari, peress li din ta'l-aħħar kienet annettiet ir-rapport in kwistjoni mad-dikjarazzjoni ta' oġġezzjonijiet u li Archer Daniels Midland Co. ma kienet ippreżentat ebda oġġezzjoni fir-rigward ta' l-użu ta' dan id-dokument.

ċ) *Pubblikazzjoni ta' l-atti u definizzjoni tas-sigriet professjonali*

Fil-kawża li wasslet għas-sentenza **Bank Austria Creditanstalt vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, ir-rikorrenti essenzjalment invokat l-illegalità tal-pubblikazzjoni ta' deċiżjoni li timponi xi multi, peress li f'dan il-każ il-pubblikazzjoni ta' din id-deċiżjoni ma kinitx

[26] Fuq id-dritt li persuna ma tinkriminax lilha nnifisha, ara s-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-18 ta' Ottubru 1989, Orkem vs Il-Kummissjoni, 374/87, Ġabra p. 3283.

obbligatorja. Madankollu, fis-sentenza tagħha l-Qorti tal-Prim'Istanza ċaħdet dan il-motiv billi sostniet li d-dritt ta'l-istituzzjonijiet li jippubblikaw l-atti li jadottaw hija r-regola. Minkejja dan, jeżistu xi eċċezzjonijiet għal dan il-prinċipju in kwantu d-dritt Komunitarju, partikolarment permezz tad-dispożizzjonijiet li jiggarantixxu l-ħarsien tas-sigriet professjonali, ma jippermettix li dawn l-atti jew ċerta informazzjoni li jkun fihom jiġu divulgati. Il-Qorti tal-Prim'Istanza kompliet billi tat definizzjoni tal-kunċett ta' sigriet professjonali billi sostniet li, sabiex ċerta informazzjoni tkun, min-natura tagħha, koperta minn din il-protezzjoni, jeħtieġ, fl-ewwel lok, li jkun jaf biha biss numru limitat ta' persuni. Fit-tieni lok, din għandha tkun informazzjoni li d-divulgazzjoni tagħha tkun tista' tikkawża ħsara serja lill-persuna li tkun ipprovdietha jew lil terzi. Fit-tielet lok, jeħtieġ li l-interessi li jistgħu jiġu milquta mid-divulgazzjoni ta'l-informazzjoni, oġġettivament, ikun jistħoqqilhom protezzjoni. L-evalwazzjoni tan-natura kunfidenzjali ta' informazzjoni teżiġi li jiġu bbilanċjati l-interessi leġittimi li jipprekludu d-divulgazzjoni tagħha u l-interess ġenerali li jirrikjedi li l-attivitajiet ta' l-istituzzjonijiet Komunitarji jsiru kemm jista' jkun bil-miftuħ. Il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li f'diversi atti ta' dritt sekondarju, b'mod partikolari, ir-Regolamenti Nru 45/2001 u Nru 1049/2001[27], il-leġiżlatur Komunitarju bbilanċja l-interess ġenerali tat-trasparenza ta' l-azzjoni Komunitarja ma' l-interessi li jistgħu jmorru kontra dan l-interess ġenerali. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza stabbiliet rabta ta' korrispondenza bejn il-kunċett ta' sigriet professjonali u dawn iż-żewġ regolamenti. Safejn tali dispożizzjonijiet tad-dritt sekondarju jipprojbixxu d-divulgazzjoni ta'informazzjoni lill-pubbliku jew jeskludu l-aċċess tal-pubbliku għad-dokumenti li jkun fihom din l-informazzjoni, l-informazzjoni għandha titqies li hija koperta mis-sigriet professjonali. Għall-kuntrarju, safejn il-pubbliku għandu dritt ta' aċċess għal dokumenti li jkun fihom ċerta informazzjoni, din ta' l-aħħar ma tistax titqies li hija koperta, min-natura tagħha, mis-sigriet professjonali.

6. Multi

Fl-2006, il-Qorti tal-Prim'Istanza tat numru ta' sentenzi li jirrigwardaw il-legalità jew in-natura xierqa tal-multi imposti għal ksur ta' l-Artikolu 81 KE. L-iżviluppi l-aktar importanti li saru din is-sena jikkonċernaw il-prinċipju ta' legalità tal-penali, l-applikazzjoni tal-linji gwida għall-kalkolu tal-multi, il-limitu massimu ta' 10% tad-dħul mill-bejgħ u l-ġurisdizzjoni sħiħa tal-Qorti tal-Prim'Istanza fir-rigward tal-multi.

a) *Prinċipju ta' legalità tal-penali*

Fis-sentenzi **Jungbunzlauer vs Il-Kummissjoni** u **Degussa vs Il-Kummissjoni,** iċċitati iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza ċaħdet eċċezzjoni ta' illegalità ta' l-Artikolu 15(2) tar-Regolament Nru 17[28] li permezz tagħha ġie sostnut li din id-dispożizzjoni tmur kontra l-

[27] Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 45/2001, tat-18 ta' Diċembru 2000, dwar il-protezzjoni ta' [l-]individwu fir-rigward ta' l-ipproċessar ta' data personali mill-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Komunità u dwar il-mov[i]ment liberu ta' dak id-data (ĠU 2001, L 8, p. 1), u r-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1049/2001, tat-30 ta' Mejju 2001, dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni (ĠU L 145, p. 43).

[28] Regolament tal-Kunsill Nru 17, tas-6 ta' Frar 1962, l-ewwel Regolament li jimplementa l-Artikoli [81 KE] u [82 KE] (ĠU 1962, 13, p. 204).

prinċipju ta' legalità tal-penali. Skond ir-rikorrenti, li kienet tifforma parti minn kartelli li kienu jkopru s-swieq ta' l-aċidu ċitriku u tal-*methionine,* din id-dispożizzjoni tagħti, illegalment, is-setgħa diskrezzjonali lill-Kummissjoni li tiddeċiedi dwar kemm ikun xieraq li tiġi imposta multa u l-ammont tagħha.

Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat li l-prinċipju ta' legalità tal-pieni, kif interpretat mill-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, jekk jitqies li l-Artikolu 7(1) tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem japplika għall-multi imposti fir-rigward ta' ksur tar-regoli tal-kompetizzjoni, ma jeżiġix li l-kliem tad-dispożizzjonijiet li bis-saħħa tagħhom jiġu imposti l-penali jkun tant preċiż li l-konsegwenzi li jirriżultaw minn ksur ta' dawn id-dispożizzjonijiet ikunu prevedibbli b'ċertezza assoluta. Barra minn hekk, il-marġni ta' diskrezzjoni tal-Kummissjoni fl-applikazzjoni tal-penali, għalkemm huwa wiesa', mhuwiex assolut, peress li huwa ristrett għal-limitu massimu ta' 10% tad-dħul mill-bejgħ, mill-evalwazzjoni tal-gravità u tat-tul tal-ksur, mill-prinċipji ta' trattament ugwali u ta' proporzjonalità, mill-prattika amministrattiva preċedenti tagħha meqjusa fid-dawl tal-prinċipju ta' trattament ugwali u, fl-aħħar, mil-limitazzjoni li l-Kummissjoni imponiet fuqha nnifisha billi adottat il-komunikazzjoni dwar il-kooperazzjoni u l-linji gwida għall-kalkolu tal-multi. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza ċaħdet l-eċċezzjoni ta' illegalità.

b) *Linji gwida*

Għalkemm, fl-1 ta' Settembru 2006 il-Kummissjoni adottat linji gwida ġodda għall-kalkolu tal-multi, is-sentenzi mogħtija, kif ukoll il-kawżi l-ġodda li għadhom qed jitressqu, jikkonċernaw biss il-linji gwida adottati fl-1998[29].

Illum huwa aċċettat li l-linji gwida jorbtu lill-Kummissjoni. Madankollu, fis-sentenza **Raiffeisen Zentralbank Österreich *et* vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li l-fatt li l-Kummissjoni imponiet limitazzjoni fuqha nnifisha ma jmurx kontra l-fatt li hija jibqgħalha marġni ta' diskrezzjoni sostanzjali. L-adozzjoni tal-linji gwida ma tirrendix irrilevanti l-ġurisprudenza preċedenti, li tistabbilixxi li l-Kummissjoni għandha setgħa diskrezzjonali li tippermettilha tieħu jew ma tieħux in kunsiderazzjoni ċerti elementi meta hija tistabbilixxi l-ammont tal-multi li jkollha l-intenzjoni li timponi, b'mod partikolari, skond iċ-ċirkustanzi tal-kawża. Fil-każ li l-Kummissjoni ma timxix mal-metodu stabbilit fil-linji gwida, hija l-Qorti tal-Prim'Istanza li għandha tivverifika jekk dan ikunx legalment iġġustifikat u motivat b'mod suffiċjenti skond il-liġi. Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat ukoll li l-marġni ta' diskrezzjoni tal-Kummissjoni u l-limiti imposti minnha, huma bla ħsara għall-eżerċizzju, mill-qorti Komunitarja, tal-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha.

29 Linji gwida dwar il-metodi tal-kalkol[u] tal-multi [i]mposti skond l-artikolu 15(2) tar-Regolament Nru 17 u l-Artikolu 65 (5) tat-Trattat KEFA (ĠU 1998, C 9, p. 3). Dawn il-linji gwida ġew issostitwiti mil-Linji gwida dwar il-metodu ta' kalkolu tal-multi imposti skond l-Artikolu 23(2) tar-Regolament Nru 1/2003 (ĠU, C 210, p. 2). Il-linji gwida ġodda huma applikabbli għall-każijiet li għalihom ġiet innotifikata dikjarazzjoni ta'oġġezzjonijiet wara l-1 ta' Settembru 2006.

Filwaqt li essenzjalment estendiet l-istess prinċipji ta' interpretazzjoni għall-każ partikolari taċ-ċirkustanzi mitiganti, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li, fin-nuqqas ta' indikazzjoni ta' natura imperattiva fil-linji gwida għal dak li jikkonċerna ċ-ċirkustanzi mitiganti li jistgħu jittieħdu in kunsiderazzjoni, kien jeħtieġ li jiġi kkunsidrat li l-Kummissjoni żammet ċertu marġni sabiex tevalwa b'mod globali l-importanza ta' tnaqqis eventwali ta' l-ammont tal-multi skond iċ-ċirkustanzi mitiganti.

Matul is-sena 2006, il-Qorti tal-Prim'Istanza kompliet tagħmel numru ta' preċiżjonijiet fir-rigward ta' ċerti dispożizzjonijiet tal-linji gwida, per eżempju, dwar il-kunċett ta' impatt konkret, fil-kawżi **Archer Daniels Midland Co. "Glukonat tas-sodju"** u **Archer Daniels Midland Co. "Aċidu ċitriku",** dwar iċ-ċirkustanza aggravanti marbuta mar-rwol tal-mexxej, fis-sentenzi **BASF vs Il-Kummissjoni** u **Archer Daniels Midland Co. vs Il-Kummissjoni (aċidu ċitriku),** iċċitati iktar 'il fuq, kif ukoll iċ-ċirkustanza mitiganti marbuta mal-waqfien tal-ksur minn meta jsiru l-ewwel interventi tal-Kummissjoni fis-sentenzi **Archer Daniels Midlands Co. vs Il-Kummissjoni (aċidu ċitriku) u Archer Daniels Midland Co. vs Il-Kummissjoni (glukonat tas-sodju),** iċċitati iktar 'il fuq.

ċ) *Limitu massimu ta' 10 %*

Ir-Regolament Nru 17 kien jipprovdi, kif illum huwa previst fl-Artikolu 23(2) tar-Regolament Nru 1/2003 li, għal kull impriża u assoċjazzjoni ta' impriżi li tkun involuta fi ksur ta' l-Artikoli 81 KE u 82 KE, il-multa m'għandhiex tkun aktar minn 10% tad-dħul mill-bejgħ totali magħmul matul is-sena finanzjarja preċedenti.

Fil-kawża li wasslet għas-sentenza **FNCBV *et* vs Il-Kummissjoni,** diġà msemmija iktar 'il fuq, li tirrigwarda l-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni għas-settur ta' l-agrikoltura, id-deċiżjoni kkontestata kienet ivvizzjata b'nuqqas ta' motivazzjoni minħabba l-fatt li l-Kummissjoni ma kienet iddedikat l-ebda parti tad-deċiżjoni għall-ħarsien tal-limitu massimu ta' 10% u għad-dħul mill-bejgħ li kellu jittieħed in kunsiderazzjoni fil-kalkolu ta' dan il-limitu. Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet, fost l-oħrajn, li l-possibbiltà għall-Kummissjoni li tibbaża lilha nnifisha fuq id-dħul mill-bejgħ tal-membri tal-federazzjonijiet u mhux fuq dak tal-federazzjonijiet stess mhuwiex limitat għaċ-ċirkustanza, diġà identifikata mill-ġurisprudenza, li fiha assoċjazzjoni tista' tinkariga lill-membri tagħha. Fil-fatt, jeħtieġ li wieħed jifhem eżatt il-poter ekonomiku reali ta' assoċjazzjoni. Għalhekk, ċirkustanzi oħra speċifiċi jistgħu jiġġustifikaw it-teħid in kunsiderazzjoni tad-dħul mill-bejgħ tal-membri ta' assoċjazzjoni, bħal per eżempju, il-fatt li l-ksur kommess minn assoċjazzjoni jirrigwarda l-attivitajiet tal-membri tagħha u li l-prattiċi jsiru mill-assoċjazzjoni direttament għall-benefiċċju ta' dawn ta' l-aħħar u b'kooperazzjoni magħhom, peress li l-assoċjazzjoni ma jkollhiex interessi oġġettivi li huma ta' natura awtonoma meta mqabbla ma' dawk tal-membri tagħha. Dan kien fil-fatt il-każ f'din il-kawża. Il-federazzjonijiet ippenalizzati kellhom essenzjalment il-missjoni li jiddefendu lill-membri tagħhom u li jirrappreżentaw l-interessi tagħhom. L-akkordju in kwistjoni kien jirrigwarda l-attivitajiet ta' dawn il-membri u kien konklużż direttament għall-benefiċċju tagħhom. Fl-aħħar nett, huwa ġie implementat, b'mod partikolari, permezz tal-konklużjoni ta' akkordji lokali bejn il-federazzjonijiet dipartimentali u s-sindakati lokali agrikoli, membri tal-federazzjonijiet nazzjonali ppenalizzati f'din il-kawża.

d) *Eżerċizzju tal-ġurisdizzjoni sħiħa*

Bis-saħħa ta' l-Artikolu 17 tar-Regolament Nru 17 u l-Artikolu 31 tar-Regolament Nru 1/2003, il-Qorti tal-Prim'Istanza, adita b'rikors kontra deċiżjoni li timponi multa, għandha ġurisdizzjoni sħiħa, skond l-Artikolu 229 KE, li jippermettilha tnaqqas jew iżżid il-multi imposti mill-Kummissjoni. Matul is-sena 2006, il-Qorti tal-Prim'Istanza eżerċitat din il-ġurisdizzjoni numru ta' drabi u skond proċeduri diversi.

Fil-kawżi dwar il-kartelli tal-vitamini, il-Qorti tal-Prim'Istanza eżerċitat il-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha unikament sabiex tiġbed il-konklużjonijiet tagħha dwar il-mod kif dawn il-vizzji kienu jaffettwaw il-legalità tad-deċiżjoni. Fis-sentenza **BASF vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza qieset li l-konstatazzjoni ta' l-illegalità ta' l-evalwazzjoni tal-Kummissjoni fir-rigward taċ-ċirkustanzi aggravanti li wasslet għal żieda fil-multa meta mqabbla ma' l-ammont bażiku tagħha, tagħti lill-qorti Komunitarja l-possibbiltà li teżerċita l-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha sabiex tikkonferma, tneħħi jew tibdel iż-żieda tal-multa fid-dawl taċ-ċirkustanzi kollha rilevanti fil-każ in eżami. B'mod aktar ġenerali, peress li ġiet mitluba minn BASF sabiex teżerċita l-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha indipendentement minn konstatazzjoni ta' illegalità, il-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li l-istħarriġ eżerċitat minnha fir-rigward ta' deċiżjoni li biha l-Kummissjoni tikkonstata ksur tar-regoli tal-kompetizzjoni u timponi multi, huwa limitat għal-legalità ta' din id-deċiżjoni peress li l-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha tista' tiġi eżerċitata biss, jekk ikun il-każ, wara li jkun hemm konstatazzjoni ta' illegalità li taffettwa d-deċiżjoni u li tkun ilmentat dwarha l-impriża kkonċernata fir-rikors tagħha, u sabiex tirrimedja l-konsegwenzi li din l-illegalità jkollha fuq id-determinazzjoni ta' l-ammont tal-multa imposta, billi, jekk ikun neċessarju, tannulla jew tibdel il-multa.

Għall-kuntarju, fil-kawża li wasslet għas-sentenza **Hoek Loos vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, li kienet tirrigwarda kartell fis-settur tal-gass industrijali, il-Qorti tal-Prim'Istanza eżaminat l-argument tar-rikorrenti b'attenzjoni speċjali għat-talba li titneħħa jew titnaqqas il-multa li kien fiha. F'dan il-kuntest, ġie rrilevat li l-evalwazzjoni tan-natura proporzjonali tal-multa imposta meta mqabbla mal-gravità u t-tul tal-ksur kienet taqa' taħt il-ġurisdizzjoni sħiħa tal-Qorti tal-Prim'Istanza fl-eżerċizzju ta' l-istħarriġ ġudizzjarju tagħha[30]. Wara li ċaħdet dawn l-ilmenti kollha, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonkludiet li l-ammont finali tal-multa imposta fuq ir-rikorrenti kien jidher "għal kollox adatt, peress li ebda ċirkustanza invokata minnha ma [kienet] tiġġustifika tnaqqis ta' l-imsemmi ammont." Bl-istess mod, fis-sentenza **Raiffeisen Zentralbank Österreich *et* vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li, apparti l-istħarriġ ġudizzjarju tagħha tal-legalità ta' deċiżjoni, hija kellha tevalwa jekk kienx hemm lok li teżerċita l-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha fir-rigward tal-multa imposta fuq membri differenti tal-kartell. B'hekk, għal diversi drabi, wara li ċaħdet motiv imqajjem mir-rikorrenti, il-Qorti tal-Prim'Istanza eżerċitat il-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha sabiex tikkonferma x'kienet in-natura xierqa tal-multa imposta.

Fl-aħħar nett, fis-sentenza **FNCBV *et* vs Il-Kummissjoni,** diġà msemmija iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li, bħala ċirkustanzi mitiganti, il-Kummissjoni kienet ħadet

30 Ara wkoll is-sentenzi Westfalen Gassen Nederland vs Il-Kummissjoni, iċċitata iktar 'il fuq, u Archer Daniels Midland Co. vs Il-Kummissjoni, T-329/01, iċċitata iktar 'il fuq, punt 380.

in kunsiderazzjoni l-fatt li, minn naħa, kienet l-ewwel darba li hija pprojbixxiet ftehim konkluż esklużivament bejn federazzjonijiet ta' sindakati, li kien jirrigwarda prodott agrikolu ta' bażi u li kien jinvolvi żewġ ħolqiet tal-katina ta' produzzjoni u, min-naħa l-oħra, il-kuntest ekonomiku speċifiku tal-kawża, ikkaratterizzat b'mod partikolari mill-kriżi gravi fis-settur tal-laħam taċ-ċanga u tal-vitella mis-sena 2000 'il quddiem, wara l-iskoperta ta' każijiet ġodda tal-*mad cow disease*. Minħabba dan il-fatt, il-Kummissjoni kienet naqqset l-ammont tal-multi imposti fuq ir-rikorrenti b'60%. Filwaqt li eżerċitat il-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza qieset li dan it-tnaqqis, għalkemm kunsiderevoli, ma kienx jieħu in kunsiderazzjoni, b'mod suffiċjenti, in-natura eċċezzjonali taċ-ċirkustanzi tal-każ in eżami. Għaldaqstant, hija kkunsidrat li kien xieraq li t-tnaqqis tal-multi jkun ta' 70%, u għalhekk applikat perċentwali ta' tnaqqis addizzjonali ta' 10% ta' l-ammont tal-multa.

Huwa importanti li jiġi osservat li f'żewġ kawżi l-Qorti tal-Prim'Istanza eżaminat il-possibbiltà li tiġi miżjuda l-multa imposta mill-Kummissjoni.

Fil-kawża **Raiffeisen Zentralbank Österreich *et* vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Kummissjoni talbet lill-Qorti tal-Prim'Istanza żżid l-ammont tal-multa imposta minnha minħabba l-fatt li dan il-bank kien ikkontesta, għall-ewwel darba quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza, l-eżistenza ta' l-akkordji pprojbiti. Il-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li f'dan ir-rigward jeħtieġ li jsir magħruf jekk l-imġiba tar-rikorrenti obbligatx lill-Kummissjoni, kontra kull aspettattiva tagħha li hija setgħet raġonevolement tibbaża ruħha fuq il-kooperazzjoni tar-rikorrenti matul il-proċedura amministrattiva, tipprepara u tippreżenta difiża quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza diretta lejn il-kontestazzjoni tal-fatti li jikkonċernaw il-ksur, li hija ġustament ħasbet li r-rikorrenti ma kinitx ser terġa' tikkontestahom. F'dan il-każ, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonkludiet li ma kienx xieraq li tiġi miżjuda l-multa peress li l-punti kkontestati ma kinux ta' importanza fil-kuntest tad-deċiżjoni kkontestata u lanqas kienu importanti għall-preparazzjoni tad-difiża tal-Kummissjoni, li ma saritx iktar diffiċli minħabba l-imġiba tar-rikorrenti.

Għall-kuntrarju, fil-kawża **Roquette Frères vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza żiedet il-multa kkontestata wara li kienet naqsitha. Inizjalment, il-Qorti tal-Prim'Istanza kienet ikkonstatat li l-multa imposta fuq ir-rikorrenti ma kinitx tikkorrispondi għall-pożizzjoni tagħha fis-suq tal-glukonat tas-sodju. Għalkemm il-Kummissjoni ma setgħetx tiġi kkritikata f'dan ir-rigward, peress li hija kienet ikkalkulat l-ammont tal-multa fuq il-bażi ta' informazzjoni mogħtija lilha mir-rikorrenti u li ma kinitx ċara u li kienet ekwivoka, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li tikkorreġi dan in-nuqqas fid-deċiżjoni u, għalhekk naqqset il-multa. Wara, il-Qorti tal-Prim'Istanza żiedet il-multa b'EUR 5000 sabiex tieħu in kunsiderazzjoni l-fatt li r-rikorrenti, konxja mir-riskju ta' konfużjoni min-naħa tal-Kummissjoni, ikkomunikat id-dħul tagħha mill-bejgħ b'mod żbaljat wara li kienet saritilha talba għal informazzjoni. Fil-fatt, peress li r-Regolament Nru 17 kien jipprovdi l-possibbiltà għall-Kummissjoni li timponi multa ta' bejn EUR 100 u 5000 fil-każ li l-impriża tipprovdi informazzjoni li ma tkunx eżatta b'risposta għal talba għal informazzjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li tieħu in kunsiderazzjoni n-negliġenza gravi tar-rikorrenti sabiex iżżid il-multa sal-limitu massimu previst f'din id-dispożizzjoni.

Fl-aħħar nett, fl-istess sentenza, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet dwar il-proċeduri li jirrigwardaw l-eżerċizzju tal-ġurisdizzjoni sħiħa tagħha: permezz ta' din il-kompetenza, il-Qorti tal-Prim'Istanza tista' tieħu in kunsiderazzjoni informazzjoni addizzjonali li ma tkunx

issemmiet fid-deċiżjoni kkontestata meta jiġi stabbilit l-ammont tal-multa fid-dawl ta' l-ilmenti invokati mir-rikorrenti, kunsiderazzjoni kkonfermata fis-sentenza **Raiffeisen Zentralbank Österreich *et* vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq. Madankollu, fis-sentenza **Roquette Frères vs Il-Kummissjoni,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li, fid-dawl tal-prinċipju ta' ċertezza legali, din il-possibbiltà għandha, bħala prinċipju, tkun limitata għat-teħid in kunsiderazzjoni ta' elementi ta' informazzjoni preċedenti għall-adozzjoni tad-deċiżjoni kkontestata u li l-Kummissjoni setgħet tkun taf bihom fil-mument li tkun ħadet id-deċiżjoni tagħha. Pożizzjoni differenti fil-fatt twassal lill-Qorti tal-Prim'Istanza biex tidħol fil-pożizzjoni ta' l-amministrazzjoni sabiex teżamina kwistjoni li hija tkun għadha ma ġietx interpellata biex teżamina, li jwassal għal vjolazzjoni tas-sistema tat-tqassim tal-funzjonijiet u ta' l-ekwilibriju istituzzjonali bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji u dawk amministrattivi.

7. Kontribuzzjonijiet fil-qasam tal-kontroll tal-konċentrazzjonijiet

Matul l-2006 ingħataw tliet sentenzi dwar l-applikazzjoni tar-Regolament Nru 4064/89, li illum ġie ssostitwit mir-Regolament Nru 139/2004, u ngħatat ukoll sentenza dwar l-applikazzjoni ta' dan l-aħħar regolament[31].

a) *Kompetenza tal-Kummissjoni fir-rigward tal-kontroll tal-konċentrazzjonijiet*

Ir-Regolamenti Nru 4064/89 u Nru 139/2004 huma applikabbli biss għall-konċentrazzjonijiet ta' dimensjoni Komunitarja, li huma ddefiniti, b'mod partikolari, skond id-diversi livelli ta' dħul mill-bejgħ li jkunu ntlaħqu mill-partijiet fil-konċentrazzjoni. Kien hemm żewġ sentenzi li ngħataw fl-2006 li ppreċiżaw il-kompetenza tal-Kummissjoni f'dan ir-rigward.

Fl-ewwel lok, is-sentenza **Endesa vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, ippreċiżat il-kriterji li fuq il-bażi tagħhom għandu jiġi kkalkulat id-dħul mill-bejgħ taż-żewġ partijiet fil-konċentrazzjoni sabiex tiġi vverifikata d-dimensjoni Komunitarja tagħhom. F'dan il-każ, Gas Natural, kumpannija Spanjola li topera fis-settur ta' l-enerġija, kienet innotifikat lill-awtorità tal-kompetizzjoni Spanjola bl-intenzjoni tagħha li tagħmel offerta pubblika ta' xiri fir-rigward tal-kapital kollu ta' Endesa, kumpannija Spanjola li topera essenzjalment fis-settur ta' l-elettriku. Peress li kkunsidrat li, skond ir-Regolament Nru 139/2004, din l-operazzjoni kienet ta' dimensjoni Komunitarja u, għalhekk, kellha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni, Endesa ressqet ilment quddiem il-Kummissjoni, li madankollu ġie miċħud. Endesa kkontestat din id-deċiżjoni quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza billi sostniet, b'mod partikolari, li l-Kummissjoni kienet evalwat id-dħul tagħha mill-bejgħ b'mod żbaljat.

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat, b'mod partikolari, li r-regolament dwar il-kontroll tal-konċentrazzjonijiet ma jistabbilixxix espressament l-obbligu għall-Kummissjoni li tivverifika, *ex officio*, li kull konċentrazzjoni li ma tkunx ġiet innotifikata

[31] Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 4064/89, tal-21 ta' Diċembru 1989, dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet bejn impriżi (ĠU L 395, p. 1; korrezzjonijiet fil-ĠU 1990, L 257, p. 13), imħassar permezz tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004, ta' l-20 ta' Jannar 2004, dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet bejn impriżi (ĠU L 24, p. 1).

lilha ma tkunx ta' dimensjoni Komunitarja. Madankollu, meta impriża tressaq quddiemha lment li fih tqis li konċentrazzjoni li ma tkunx ġiet innotifikata lill-Kummissjoni għandha dimensjoni Komunitarja, il-Kummissjoni hija obbligata li tiddeċiedi dwar il-kompetenza tagħha. Konsegwentement, bħala prinċipju, huwa min iressaq l-ilment li għandu juri li l-ilment tiegħu huwa fondat, filwaqt li l-Kummissjoni għandha tagħmel eżami diliġenti u imparzjali ta' l-ilmenti li jkunu tressqu quddiemha u tirrispondi b'mod motivat għall-argumenti mressqa minn min ikun għamel l-ilment. Barra minn hekk, il-Kummissjoni m'għandhiex tkun obbligata li, f'kull każ, tivverifika *ex officio* li l-kontijiet li jkunu ġew ippreżentati lilha jirriflettu eżattament ir-realtà u li teżamina l-aġġustamenti kollha prevedibbli. Huwa biss meta tinġibed l-attenzjoni tagħha għal problemi speċifiċi li l-Kummissjoni għandha teżaminahom.

F'dan il-każ, Endesa sostniet, b'mod partikolari, li l-eżami tal-Kummissjoni tad-dħul tagħha mill-bejgħ kellu jkun ibbażat fuq standards tal-kontabbiltà internazzjonali u mhux fuq *standards* Spanjoli li kienu fis-seħħ dakinhar. Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza tinterpreta r-Regolament Nru 139/2004 fis-sens li jimponi obbligu fuq il-Kummissjoni li tirreferi għall-kontijiet ta' impriżi fir-rigward tas-sena ta' qabel, stabbiliti u vverifikati skond il-leġiżlazzjoni applikabbli. F'dan il-każ, ir-regoli applikabbli fi Spanja għall-kontijiet tas-sena 2004 kienu l-prinċipji nazzjonali ta' kontabbiltà ġeneralment aċċettati u mhux il-prinċipji tal-kontabbiltà internazzjonali li, skond ir-regolament dwar l-applikazzjoni ta' l-istandards tal-kontabbiltà internazzjonali, saru applikabbli biss mis-sena 2005 'il quddiem.

Il-Qorti tal-Prim'Istanza ċaħdet ukoll l-argumenti ta' Endesa li l-Kummissjoni kellha tagħmel żewġ aġġustamenti, wieħed fir-rigward ta' l-operazzjonijiet ta' distribuzzjoni ta' Endesa u l-ieħor fir-rigward tal-kummerċ tal-gass. F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat, b'mod partikolari, li għal kwistjoni ta' ċertezza legali, id-dħul mill-bejgħ li għandu jittieħed in kunsiderazzjoni sabiex tiġi ddeterminata l-awtorità kompetenti li tirregola konċentrazzjoni, għandu, bħala prinċipju, jiġi ddefinit skond il-kontijiet annwali ppubblikati. Huwa biss eċċezzjonalment, meta dan ikun iġġustifikat miċ-ċirkustanzi partikolari, li għandhom isiru ċerti aġġustamenti intiżi sabiex jirriflettu bl-aħjar mod possibbli r-realtà ekonomika ta' l-impriżi kkonċernati. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza finalment ċaħdet ir-rikors ta' Endesa.

Fit-tieni lok, is-sentenza **Cementbouw Handel & Industrie vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, tagħmel numru ta' preċiżjonijiet dwar l-evalwazzjoni magħmula mill-Kummissjoni fir-rigward tal-karattru unitarju ta' konċentrazzjoni mwettqa permezz ta' diversi tranżazzjonijiet ġuridiċi. Ir-rikors kien dirett kontra deċiżjoni li permezz tagħha l-Kummissjoni kienet awtorizzat retroattivament l-akkwist ta' *joint venture* Olandiża CVK mill-grupp Ġermaniż Haniel u minn Cementbouw Handel & Industrie (it-tnejn li huma involuti fin-negozju ta' materjali tal-bini), wara l-impenn ta' dawn iż-żewġ impriżi li jġibu fit-tmiem l-akkordju tagħhom dwar il-*joint venture* li kien jeżisti qabel. Il-kawża kienet tinvolvi operazzjoni kumplessa, ibbażata essenzjalment fuq żewġ gruppi ta' tranżazzjonijiet ġuridiċi differenti, li waħda minnhom kienet ġiet innotifikata lill-awtorità tal-kompetizzjoni Olandiża, u wara ġiet approvata minn din ta' l-aħħar. Fir-rikors tagħha, Cementbouw Handel & Industrie kkontestat, b'mod partikolari, il-possibbiltà għall-Kummissjoni li tikkwalifika diversi tranżazzjonijiet distinti bħala operazzjoni unika.

Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza tat interpretazzjoni li tispjega l-kunċett ta' konċentrazzjoni, li għandu jikkorrispondi mal-loġika ekonomika tal-partijiet. Għalhekk, hija sostniet li operazzjoni bħal din, fis-sens tar-Regolament Nru 4064/89, tista' anki titwettaq meta jkun hemm diversi tranżazzjonijiet ġuridiċi, distinti formalment, peress li dawn it-tranżazzjonijiet – li r-riżultat tagħhom jikkonsisti fl-għoti, dirett jew indirett, ta' kontroll ekonomiku lil impriża waħda jew lil diversi impriżi – huma interdipendenti, peress li ma jistgħux jitwettqu waħda mingħajr l-oħra. F'dan il-każ, il-Kummissjoni ma kienet ikkommettiet ebda żball meta qieset li t-tranżazzjonijiet in kwistjoni kienu fil-fatt interdipendenti.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni ma tatx interpretazzjoni żbaljata tat-tqassim tal-kompetenzi bejn l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni nazzjonali u dawk Komunitarji skond ir-Regolament Nru 4064/89 meta hija eżaminat globalment flimkien ma' tranżazzjoni oħra li ma tistax tiġi ddisassoċjata minnha, tranżazzjoni li, ikkunsidrata waħidha, ma tissodisfax il-kriterji tad-dimensjoni Komunitarja u ġiet approvata permezz ta' awtorità tal-kompetizzjoni nazzjonali. Fil-fatt, f'dan il-każ, kien artifiċjali li jiġi kkunsidrat li t-tranżazzjoni approvata kienet, mill-aspett ekonomiku, awtonoma.

b) *Impenji meħuda bil-għan li tiġi mibdula l-proposta oriġinali ta' konċentrazzjoni*

L-Artikolu 8(2) tar-Regolament Nru 4064/89 jipprovdi essenzjalment li l-Kummissjoni għandha tapprova proposta ta' konċentrazzjoni, jekk l-impriżi kkonċernati jagħmlu t-tibdiliet neċessarji għall-proposta oriġinali sabiex l-operazzjoni tkun kompatibbli mas-suq komuni. Għalhekk, il-Kummissjoni tista' tikkwalifika d-deċiżjoni tagħha b'kundizzjonijiet intiżi li jassiguraw li l-impriżi jħarsu l-impenji li jkunu ħadu fir-rigward tagħha bil-għan li l-konċentrazzjoni tkun kompatibbli mas-suq komuni.

Fil-kawża li wasslet għas-sentenza **Cementbouw vs Il-Kummissjoni,** li għadha kif ġiet imsemmija, il-Qorti tal-Prim'Istanza tkellmet dwar ir-rabta delikata bejn il-prinċipju ta' proporzjonalità u l-libertà tal-partijiet li jipproponu impenji sabiex isolvu kompletament il-problemi ta' kompetizzjoni identifikati mill-Kummissjoni. Matul il-proċedura ta' stħarriġ tal-konċentrazzjoni in kwistjoni, il-partijiet, fosthom ir-rikorrenti, kienu suċċessivament ipproponew xi impenji li kienu ġew irrifjutati mill-Kummissjoni iżda mbagħad ipproponew impenji definittivi li, fil-biċċa l-kbira tagħhom, ġew aċċettati.

Il-Qorti tal-Prim'Istanza inizjalment ikkonkludiet li l-impenji proposti ma kinux biżżejjed sabiex tiġi riżolta kompletament il-problema tal-kompetizzjoni identifikata mill-Kummissjoni. Fir-rigward ta' l-impenji definittivi, peress li kienu jmorru lil hinn mill-għan li terġa' tiġi stabbilita s-sitwazzjoni kompetittiva li kienet teżisti qabel l-operazzjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li l-Kummissjoni kellha teħodhom in kunsiderazzjoni u kellha tiddikjara l-konċentrazzjoni kompatibbli mas-suq komuni. Għalhekk hija la kellha l-possibbiltà li tiddikjara l-konċentrazzjoni inkompatibbli mas-suq komuni u lanqas kellha l-possibbiltà li tadotta deċiżjoni li tiddikjara l-konċentrazzjoni kompatibbli mas-suq komuni billi timponi kundizzjonijiet intiżi sabiex jistabbilixxu b'mod strett is-sitwazzjoni kompetittiva li kienet teżisti qabel l-operazzjoni billi timponi kundizzjonijiet differenti minn dawk proposti mill-partijiet. B'mod partikolari, ir-Regolament Nru 4064/89 ma jipprovdix li l-Kummissjoni tista' tissuġġetta d-dikjarazzjoni ta' kompatibbiltà ta'

konċentrazzjoni għal kundizzjonijiet li hija timponi unilateralment, indipendentement mill-impenji meħuda mill-partijiet li jkunu għamlu n-notifika. Għalhekk, ir-rikorrenti ma setgħetx tinvoka b'suċċess in-nuqqas li jitħares il-prinċipju ta' proporzjonalità, u lanqas li, f'dan il-każ, hija pproponiet l-impenji tagħha minħabba li ġiet imġiegħla tagħmel dan b'mod arbitrarju mill-Kummissjoni.

ċ) *Evalwazzjoni tal-ħolqien ta' pożizzjoni dominanti kollettiva*

Skond il-ġurisprudenza[32], hemm tliet kundizzjonijiet li huma neċessarji sabiex sitwazzjoni ta' pożizzjoni dominanti kollettiva li tfixkel b'mod sinjifikattiv il-kompetizzjoni effettiva fis-suq komuni jew parti sostanzjali minnu tkun tista' tinħoloq wara li ssir konċentrazzjoni. L-ewwel nett, is-suq għandu jkun trasparenti biżżejjed sabiex l-impriżi li jikkoordinaw l-imġiba tagħhom ikunu f'pożizzjoni li jissorveljaw b'mod suffiċjenti jekk l-arranġamenti ta' koordinazzjoni jkunux qed jiġu mħarsa. It-tieni nett, huwa neċessarju li jkun hemm forma ta' mekkaniżmu dissważiv fil-każ ta' imġiba problematika. It-tielet nett, ir-reazzjonijiet ta' l-impriżi li ma jipparteċipawx fil-koordinazzjoni, bħalma huma l-kompetituri attwali jew futuri, kif ukoll ir-reazzjonijiet tal-klijenti m'għandhomx ikunu jistgħu jqegħdu fid-dubju r-riżultati mistennija mill-koordinazzjoni.

Is-sentenza **Impala vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, tippreċiża l-obbligu tal-Kummissjoni, fir-rigward tar-riskju tal-ħolqien ta' pożizzjoni dominanti kollettiva, meta tiddikjara konċentrazzjoni bħala kompatibbli mas-suq komuni. F'din il-kawża, Bertersman u Sony, żewġ kumpanniji li joperaw fil-qasam tal-medja, innotifikaw lill-Kummissjoni bi pjan ta' konċentrazzjoni intiż sabiex jiġbor fih l-attivitajiet mondjali tagħhom fil-qasam tal-mużika rreġistrata taħt l-isem ta' Sony BMG. Inizjalment, il-Kummissjoni kienet informat lill-partijiet li l-konklużjoni provviżorja tagħha kienet li l-konċentrazzjoni kienet inkompatibbli mas-suq komuni peress li, b'mod partikolari, din kienet ser issaħħaħ pożizzjoni dominanti kollettiva fis-suq tal-mużika rreġistrata. Madankollu, wara li semgħet lill-partijiet, il-Kummissjoni awtorizzat il-konċentrazzjoni. Għaldaqstant, Impala, assoċjazzjoni internazzjonali li tiġbor fiha kumpanniji indipendenti tal-produzzjoni mużikali, talbet lill-Qorti tal-Prim'Istanza tannulla din id-deċiżjoni.

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza fakkret, billi bbażat ruħha fuq il-ġurisprudenza li ħarġet mis-sentenza Airtours vs Il-Kummissjoni, iċċitata iktar 'il fuq, li, fil-kuntest tar-Regolament Nru 4064/89, fir-rigward tar-riskju li tinħoloq pożizzjoni dominanti kollettiva, il-Kummissjoni għandha tibbaża l-evalwazzjoni tagħha fuq analiżi prospettiva tas-suq ta' referenza, u b'hekk jeħtieġ li tagħmel pronjosi delikata ta' l-iżvilupp probabbli tas-suq u tal-kundizzjonijiet ta' kompetizzjoni. Għall-kuntrarju, il-konstatazzjoni mhux tar-riskju ta' pożizzjoni dominanti kollettiva iżda ta' l-eżistenza ta' tali pożizzjoni hija bbażata fuq analiżi konkreta tas-sitwazzjoni eżistenti fil-mument tat-teħid tad-deċiżjoni. Għalhekk, għalkemm it-tliet kundizzjonijiet identifikati mill-Qorti tal-Prim'Istanza fis-sentenza Airtours vs Il-Kummissjoni, huma, ċertament, neċessarji wkoll għall-evalwazzjoni ta' l-eżistenza ta' pożizzjoni dominanti kollettiva, huma jistgħu

32 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-6 ta' Ġunju 2002, Airtours vs Il-Kummissjoni, T-342/99, Ġabra p. II-2585, punt 62.

jiġu stabbiliti indirettament fuq il-bażi ta' serje ta' indizji u elementi ta' prova relatati massinjali, manifestazzjonijiet u fenomeni inerenti għall-preżenza ta' pożizzjoni dominanti kollettiva. B'mod partikolari, allinjament mill-qrib tal-prezzijiet għal perijodu twil ta' żmien, fuq kollox jekk ikunu għola mill-prezzijiet normalment mitluba f'sitwazzjoni kompetittiva, flimkien ma' fatturi oħra tipiċi għal pożizzjoni dominanti kollettiva, jistgħu, fin-nuqqas ta' spjegazzjoni raġonevoli oħra, ikunu biżżejjed sabiex juru l-eżistenza ta' pożizzjoni bħal din, anki jekk ma jkunx hemm provi sodi diretti ta' trasparenza qawwija fis-suq, peress li trasparenza bħal din tista' tiġi preżunta f'tali ċirkustanzi. Madankollu, peress li f'dan il-każ ir-rikorrenti llimitat lilha nnifisha li tinvoka ksur tal-kundizzjonijiet iddefiniti fis-sentenza Airtours vs Il-Kummissjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza kienet limitata li tivverifika li dawn il-kundizzjonijiet kienu ġew imħarsa.

F'dan il-każ, fir-rigward tat-tisħiħ ta' pożizzjoni dominanti kollettiva li kienet teżisti minn qabel fis-suq tal-mużika rreġistrata, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li, skond id-deċiżjoni, in-nuqqas ta' pożizzjoni dominanti kollettiva fis-suq jista' jiġi dedott mill-varjetà tal-prodott in kwistjoni, min-nuqqas ta' trasparenza tas-suq u min-nuqqas ta' miżuri ta' ritaljazzjoni bejn il-ħames l-ikbar kumpanniji li joperaw f'dan is-suq. Madankollu, l-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li l-argument li s-swieq tal-mużika rreġistrata mhumiex trasparenti biżżejjed sabiex jippermettu li jkun hemm pożizzjoni dominanti kollettiva, minn naħa, mhuwiex motivat b'mod suffiċjenti skond il-liġi u min-naħa l-oħra, huwa vvizzjat bi żball manifest ta' evalwazzjoni peress li l-elementi li fuqhom huwa bbażat mhumiex kompluti u ma jinkludux l-informazzjoni kollha rilevanti li kellha tittieħed in kunsiderazzjoni mill-Kummissjoni, u mhumiex ta' natura li jsostnu tajjeb il-konklużjonijiet li rriżultaw minnhom. Barra minn hekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li l-Kummissjoni bbażat lilha nnifisha fuq in-nuqqas ta' prova li kienu ttieħdu miżuri ta' ritaljazzjoni fil-passat, filwaqt li, skond il-ġurisprudenza, hija kellha tiddetermina biss jekk kinux jeżistu mekkaniżmi dissważi effikaċi. Fil-fatt, kieku l-kumpanniji jikkonformaw ruħhom mal-politika Komunitarja, ma jkunx hemm bżonn li jiġu imposti penali. F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li f'din il-kawża kien jidher li kien hemm mezzi dissważivi kredibbli u effikaċi, b'mod partikolari l-possibbiltà li kumpannija tad-diski li ma tħarisx l-arranġamenti miftehma tiġi ppenalizzata billi tiġi eskluża mill-kumpilazzjonijiet. Barra minn hekk, anki jekk jiġi presuppost li t-test xieraq f'dan ir-rigward huwa li jiġi vverifikat jekk mezzi ta' ritaljazzjoni bħal dawn kinux twettqu fil-passat, l-eżami li għamlet il-Kummissjoni ma kienx biżżejjed.

Barra minn hekk, għal dak li jikkonċerna l-possibbiltà li tinħoloq pożizzjoni dominanti kollettiva wara l-fużjoni tas-swieq tal-mużika rreġistrata, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkritikat lill-Kummissjoni talli għamlet stħarriġ estremament konċiż u li l-osservazzjonijiet li għamlet fid-deċiżjoni dwar dan il-punt kienu superfiċjali u formali. Il-Qorti tal-Prim'Istanza qieset ukoll li l-Kummissjoni ma setgħetx, mingħajr ma tagħmel żball, tibbaża ruħha fuq in-nuqqas ta' trasparenza tas-suq jew fuq in-nuqqas ta' prova li fil-passat kienu ttieħdu miżuri ta' ritaljazzjoni, sabiex tikkonkludi li ma kienx hemm riskju li l-konċentrazzjoni twassal għall-ħolqien ta' pożizzjoni dominanti kollettiva. Fil-fatt, l-isħarriġ tal-ħolqien ta' pożizzjoni dominanti kollettiva kien ibbażat fuq evalwazzjoni prospettiva li kellha twassalha sabiex ma tibbażax lilha nnifisha fuq is-sitwazzjoni eżistenti biss. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza annullat id-deċiżjoni kkontestata.

Ċ. Għajnuna mogħtija minn Stat

1. Regoli bażiċi

L-Artikolu 87(1) KE jipprovdi li, bla ħsara għal kull deroga prevista f'dan it-Trattat, kull għajnuna, ta' kull forma, mogħtija minn Stat Membru jew permezz ta' riżorsi ta' l-Istat, li twassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni billi tiffavorixxi ċerti impriżi jew ċerti produtturi għandha, safejn tolqot il-kummerċ bejn l-Istati Membri, tkun inkompatibbli mas-suq komuni.

Kif ikkonfermat mill-Qorti tal-Prim'Istanza fis-sentenza **Le Levant 001 *et* vs Il-Kummissjoni**[33]**,** sabiex għajnuna tiġi kkwalifikata bħala tali jeħtieġ li l-kundizzjonijiet kollha msemmija f'din id-dispożizzjoni jiġu sodisfatti, u l-obbligu ta' motivazzjoni minnaħa tal-Kummissjoni għandu jkun sodisfatt fir-rigward ta' kull waħda minn dawn il-kundizzjonijiet. L-għajnuna in kwistjoni f'din il-kawża taqa' taħt miżuri ta' tnaqqis ta' taxxa għal ċerti investimenti extraewropej oriġinarjament stabbiliti mil-Liġi Franċiża tal-11 ta' Lulju 1986, li fir-rigward tagħhom il-Kummissjoni ma kinitx qajmet oġġezzjonijiet fir-rigward tagħha abbażi ta' l-Artikolu 87 KE. It-tranżazzjoni kienet tikkonsisti f'li jiġi assigurat, fil-kuntest ta' din il-liġi, il-finanzjament u l-użu tal-bastiment tal-kruċiera Le Levant, għal perijodu ta' madwar seba' snin, minn persuni fiżiċi investituri, permezz ta' impriżi b'membru wieħed b'responsabbiltà limitata (EURL), ikkostitwiti esklużivament għal dan il-għan u miġbura flimkien fi ħdan kompropjetà marittima.

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li d-deċiżjoni kkontestata ma tippermettix li jiġi mifhum kif l-għajnuna in kwistjoni tissodisfa tlieta mill-erba' kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 87(1) KE. Fil-fatt, l-ewwel nett, fir-rigward tal-kundizzjoni li jiġi milqut il-kummerċ bejn l-Istati Membri, il-Qorti tal-Prim'Istanza rrilevat li l-Kummissjoni ma ppreċiżatx kif l-għajnuna in kwistjoni setgħet tolqot l-imsemmi kummerċ, meta l-bastiment kien jintuża fil-gżejjer ta' Saint-Pierre-et-Miquelon, li ma jifformawx parti mit-territorju Komunitarju. It-tieni nett, għal dak li jikkonċerna l-vantaġġ mogħti lill-benefiċjarju ta' l-għajnuna u n-natura selettiva ta' dan il-vantaġġ, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat li d-deċiżjoni kkontestata ma kinitx tippermetti li jiġi mifhum għal-liema raġunijiet l-investituri privati kienu ser ikunu vvantaġġjati permezz ta' l-għajnuna in kwistjoni. It-tielet nett, fir-rigward ta' l-effetti ta' l-imsemmija għajnuna fuq il-kompetizzjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza rrilevat li d-deċiżjoni kkontestata ma kinitx tinkludi indikazzjonijiet li kienu jippermettu li jiġi ddeterminat kif u f'liema swieq kienet affettwata l-kompetizzjoni jew setgħet tiġi affettwata mill-għajnuna. Partikolarment, minħabba dan in-nuqqas ta' motivazzjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza annullat id-deċiżjoni tal-Kummissjoni.

F'dan ir-rigward, jista' jiġi osservat li l-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat ukoll insuffiċjenza jew nuqqas ta' motivazzjoni li wasslu għall-annullament parzjali jew totali tad-deċiżjoni

[33] Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-22 ta' Frar 2006, Le Levant 001 *et* vs Il-Kummissjoni, T-34/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

kkontestata fis-sentenzi **Ufex *et* vs Il-Kummissjoni, Lucchini vs Il-Kummissjoni** u **L-Italja u Wam vs Il-Kummissjoni**[34]**.**

Għalkemm, matul din is-sena, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet dwar punti oħra fir-rigward ta' l-għajnuna mogħtija minn Stat, ser nillimita lili nnifsi li, bħala l-aħħar kawża, insemmi dik li tat lok għas-sentenza **British Aggregates vs Il-Kummissjoni,** li fiha l-Qorti tal-Prim'Istanza ttrattat il-kapaċità tal-miżura nazzjonali li tagħti vantaġġ selettiv għal benefiċċju esklużiv ta' ċerti impriżi jew ta' ċerti setturi ta' attività[35].

F'dan il-każ, ir-Renju Unit tal-Gran Brittanja u ta' l-Irlanda ta' Fuq kien impona taxxa ambjentali, bħala regola, fuq il-bejgħ tal-granulat pur – jiġifieri materjal granulużta' l-ewwel estrazzjoni użat fil-bini u fix-xogħlijiet pubbliċi – sabiex isir iktar użu mill-granulat irriċiklat u materjal ieħor ta' sostituzzjoni minflok il-granulat pur, sabiex jiġi promoss l-użu razzjonali tal-granulat pur u sabiex tiġi assigurata l-internalizzazzjoni ta' l-effetti ambjentali riżultat ta' l-estrazzjoni tal-granulat li huwa suġġett għat-taxxa, skond il-prinċipju li min iniġġes għandu jħallas. Fir-rigward ta' din il-miżura fiskali, il-Qorti tal-Prim'Istanza ġiet mitluba tivverifika jekk il-Kummissjoni kinitx qieset ġustament li d-distinzjoni magħmula mill-miżura in kwistjoni kienet taqa' taħt in-natura u l-istruttura tas-sistema applikabbli. Fil-fatt, għalkemm ikun jidher li distinzjoni tkun ibbażata fuq għanijiet differenti minn dawk li tkun trid tilħaq is-sistema ġenerali, il-miżura in kwistjoni kienet, bħala prinċipju, ikkunsidrata li tissodisfa l-kundizzjoni ta' selettività prevista fl-Artikolu 87(1) KE.

Skond il-Qorti tal-Prim'Istanza, taxxa ambjentali, jew ekotaxxa, hija miżura fiskali awtonoma, ikkaratterizzata mill-għan finali tagħha, li huwa l-protezzjoni ta' l-ambjent u mill-bażi ta' kalkolu speċifiku tagħha. Din hija taxxa fuq ċerti oġġetti jew servizzi li tinkludi l-effetti ambjentali fil-prezz tagħhom u/jew li tirrendi l-prodotti rriċiklati iktar kompetittivi u li torjenta lill-prodotturi u lill-konsumaturi lejn attivitajiet li jirrispettaw iktar lill-ambjent. Huwa possibbli għall-Istati Membri, li huma kompetenti fil-politika ta' l-ambjent, li jistabbilixxu taxxi ambjentali settorjali, sabiex jilħqu ċerti għanijiet ambjentali. L-Istati Membri huma partikolarment liberi li, fil-bilanċ tad-diversi interessi preżenti, jiddefinixxu l-prijoritajiet tagħhom fil-qasam tal-protezzjoni ta' l-ambjent u konsegwentement jiddeterminaw l-oġġetti u s-servizzi li jiddeċiedu li jissuġġettaw għat-taxxa ambjentali. Minn dan isegwi li, bħala prinċipju, il-fatt biss li taxxa ambjentali tikkostitwixxi miżura selettiva, imposta fuq ċerti oġġetti jew servizzi speċifiċi u li ma tistax tiġi rrelatata ma' sistema ġenerali ta' taxxa applikabbli għall-attivitajiet kollha simili li jkollhom impatt simili fuq l-ambjent, ma jippermettix li jiġi kkunsidrat li l-attivitajiet simili, li mhumiex suġġetti għal din it-taxxa ambjentali, jibbenefikaw minn vantaġġ selettiv. F'dan il-każ, il-Kummissjoni ma marritx lil hinn mil-limiti tas-setgħa diskrezzjonali tagħha billi kkunsidrat li l-kamp ta' applikazzjoni tat-taxxa in kwistjoni seta' jiġġustifika ruħu permezz ta' l-għanijiet tal-

34 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-7 ta' Ġunju 2006, Ufex *et* vs Il-Kummissjoni, T-613/97, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra; tad-19 ta' Settembru 2006, Lucchini vs Il-Kummissjoni, T-166/01, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra, u tas-6 ta' Settembru 2006, L-Italja u Wam vs Il-Kummissjoni, T-304/04 u T-316/04 li qegħda taħt appell, u li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

35 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-13 ta' Settembru 2006, British Aggregates vs Il-Kummissjoni, T-210/02 (qegħda taħt appell, C-487/06 P). Dwar il-kwistjoni tas-selettività ta' l-għajnuna, ara wkoll is-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-26 ta' Jannar 2006, Stadtwerke Schwäbisch Hall *et* vs Il-Kummissjoni, T-92/02 (qegħda taħt appell, C-176/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

protezzjoni ta' l-ambjent li jridu jintlaħqu u, konsegwentement, li l-imsemmija taxxa ma kinitx tikkostitwixxi għajnuna mogħtija minn Stat.

2. Kwistjonijiet ta' proċedura

a) *Dritt tal-partijiet interessati li jippreżentaw osservazzjonijiet*

F'żewġ sentenzi mogħtija fl-2006, il-Qorti tal-Prim'Istanza insistiet fuq il-preċiżjoni li għandha tiġi applikata f'deċiżjoni li tinbeda l-proċedura sabiex terzi persuni jkunu jistgħu jippreżentaw l-osservazzjonijiet tagħhom.

L-ewwel nett, fis-sentenza **Le Levant 001 *et* vs Il-Kummissjoni,** diġà msemmija iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat l-obbligi tal-Kummissjoni li jirriżultaw mill-Artikolu 88(2) KE għal dak li jikkonċerna l-ħarsien tal-garanziji proċedurali tal-persuni li għandhom interess f'deċiżjoni li tiddikjara miżura nazzjonali inkompatibbli ma' l-Artikolu 87(1) KE. Il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li l-identifikazzjoni tal-benefiċjarju ta' l-għajnuna tikkostitwixxi neċessarjament element rilevanti ta' fatt u ta' dritt li għandha tiġi esposta fid-deċiżjoni li tinbeda l-proċedura jekk dan ikun possibbli f'dan l-istadju, peress li huwa fuq il-bażi ta' identifikazzjoni bħal din li l-Kummissjoni tkun tista' tadotta deċiżjoni ta' rkupru. F'din il-kawża, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li d-deċiżjoni li tinbeda l-proċedura ma kinitx issemmi lill-investituri bħala benefiċjarji eventwali ta' l-allegata għajnuna, iżda, għall-kuntrarju, tagħti l-impressjoni li l-imsemmi benefiċjarju kien l-amministratur tal-komproprjetà, li kien indikat bħala l-operatur u l-proprjetarju finali tal-bastiment. Il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonkludiet li, peress li ma qegħditx lill-investituri privati f'pożizzjoni li jippreżentaw l-osservazzjonijiet tagħhom, il-Kummissjoni kisret l-Artikolu 88(2) KE kif ukoll il-prinċipju ġenerali tad-dritt Komunitarju, li jeżiġi li kull persuna li kontriha tista' tittieħed deċiżjoni li tikkawżalha dannu, għandha jkollha l-possibbiltà li tippreżenta l-pożizzjoni tagħha fir-rigward ta' dak kollu li jkun ġie ritenut kontriha mill-Kummissjoni bħala bażi tad-deċiżjoni in kwistjoni.

It-tieni nett, fis-sentenza **Kuwait Petroleum (Nederland) vs Il-Kummissjoni**[36]**,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li l-Kummissjoni ma tistax tkun obbligata tippreżenta analiżi kompluta fir-rigward ta' l-għajnuna in kwistjoni fil-komunikazzjoni tagħha li tibda l-proċedura. Għall-kuntrarju, huwa neċessarju li hija tiddefinixxi, b'mod suffiċjenti, il-kuntest ta' l-istħarriġ tagħha sabiex ma tirrendix id-dritt tal-partijiet interessati, li jippreżentaw l-osservazzjonijiet tagħhom, mingħajr skop. F'dan il-każ, il-kunċett fundamentali li kien jippermetti l-identifikazzjoni tal-benefiċjarji kien preżenti fil-komunikazzjoni, b'mod illi l-Kummissjoni wettqet tajjeb, fil-limiti tal-mezzi tagħha, il-kompitu tagħha li tqiegħed lill-partijiet interessati f'pożizzjoni li jippreżentaw l-osservazzjonijiet tagħhom fil-proċedura finali ta' l-istħarriġ ta' l-għajnuna.

36 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tal-31 ta' Mejju 2006, Kuwait Petroleum (Nederland) vs Il-Kummissjoni, T-354/99, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

b) *Invokazzjoni quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza ta' elementi ta' fatt li ma kinux issemmew matul il-fażi amministrattiva quddiem il-Kummissjoni*

F'żewġ sentenzi deċiżi matul din is-sena, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkompletat il-ġurisprudenza tagħha li tillimita d-dritt ta' rikorrent li jinvoka quddiemha elementi li l-Kummissjoni ma jkunx kellha għad-dispożizzjoni tagħha fil-fażi amministrattiva.[37].

B'hekk, fis-sentenza **Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke vs Il-Kummissjoni**[38]**,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li rikorrent li ma jkunx ipparteċipa fil-proċedura amministrattiva ma jistax jinvoka elementi li l-Kummissjoni ma kellhiex għarfien tagħhom matul din il-fażi, minkejja li r-rikorrent kien indikat bħala l-benefiċjarju ta' l-għajnuna in kwistjoni u li l-Kummissjoni kienet stiednet lill-awtoritajiet Ġermaniżi kif ukoll lill-eventwali partijiet interessati sabiex iressqu prova ta' ċerti elementi. Fil-fatt, peress li l-Kummissjoni kienet qegħdet lill-partijiet interessati f'pożizzjoni li jippreżentaw l-osservazzjonijiet tagħhom, hija ma setgħetx tiġi kkritikata talli ma ħaditx in kunsiderazzjoni ċerti elementi ta' fatt li setgħu jiġu ppreżentati matul il-proċedura amministrattiva iżda li fil-fatt ma ġewx ippreżentati, peress li l-Kummissjoni m'għandhiex l-obbligu li teżamina *ex officio* u li tikkalkola liema elementi setgħu jiġu ppreżentati lilha.

Bl-istess mod, fis-sentenza **Ter Lembeek vs Il-Kummissjoni**[39]**,** il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li, minkejja li r-rikorrenti kienet perfettament konxja mill-fatt li kienet inbdiet il-proċedura formali ta' stħarriġ u mill-bżonn u l-importanza li hija tippreżenta ċerta informazzjoni, hija kienet iddeċidiet li ma tipparteċipax f'din il-proċedura, mingħajr ma allegat li l-deċiżjoni li tinbeda l-proċedura ma kinitx motivata b'mod suffiċjenti sabiex hija tkun tista' teżerċita d-drittijiet tagħha. F'dawn iċ-ċirkustanzi, ir-rikorrenti la setgħet tippreżenta, għall-ewwel darba quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza, elementi ta'informazzjoni li ma kinitx taf bihom il-Kummissjoni fil-mument li fih kienet adottat id-deċiżjoni kkontestata, u lanqas setgħet tinvoka, taħt piena ta' inammissibbiltà, motiv sostnut unikament b'elementi ta' informazzjoni li l-Kummissjoni ma kinitx taf bihom fil-mument li fih kienet adottat id-deċiżjoni kkontestata.

ċ) *Terminu raġonevoli*

Fil-kawża li tat lok għas-sentenza **Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid u Federación Catalana de Estaciones de Servicio vs Il-Kummissjoni**[40]**,** il-fażi preliminari

37 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-14 ta' Jannar 2004, Fleuren Compost vs Il-Kummissjoni, T-109/01, Ġabra p. II-127, punti 50 u 51, kif ukoll tal-11 ta' Mejju 2005, Saxonia Edelmetalle u Zemag vs Il-Kummissjoni, T-111/01 u T-133/01, punti 67 sa 70, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

38 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-6 ta' April 2006, Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke vs Il-Kummissjoni, T-17/03, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

39 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tal-23 ta' Novembru 2006, Ter Lembeek vs Il-Kummissjoni, T-217/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

40 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-12 ta' Diċembru 2006, Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid u Federación Catalana de Estaciones de Servicio vs Il-Kummissjoni, T-95/03, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

ta' l-istħarriġ, prevista fl-Artikolu 88(3) KE kienet damet kważi 28 xahar. Il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li n-natura raġonevoli tat-tul tal-proċedura ta' stħarriġ preliminari taħt l-Artikolu 88(3) KE għandha tiġi ddeterminata skond iċ-ċirkustanzi partikolari ta' kull kawża, u f'dan il-każ, la l-volum ta' dokumenti ppreżentati mir-rikorrenti lill-Kummissjoni u lanqas iċ-ċirkustanzi l-oħra tal-kawża ma kienu jiġġustifikaw it-tul ta' l-isħarriġ preliminari mmexxi mill-Kummissjoni. Madankollu, fin-nuqqas ta' ċirkustanzi oħra li l-eżistenza tagħhom ma ġietx stabbilita mir-rikorrenti, il-fatt biss li deċiżjoni tkun ġiet adottata wara li jkun għadda t-terminu raġonevoli, ma ġiex ikkunsidrat mill-Qorti tal-Prim'Istanza bħala suffiċjenti sabiex deċiżjoni meħuda mill-Kummissjoni ssir illegali. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza ċaħdet ir-rikors għal annullament.

D. Trade mark Komunitarja

Din is-sena reġa' kien hemm diversi deċiżjonijiet li fihom ġie applikat ir-Regolament Nru 40/94[41]. In-numru ta' kawżi deċiżi (90) jirrappreżenta 20 % tal-kawżi magħluqa mill-Qorti tal-Prim'Istanza fl-2006.

1. Raġunijiet assoluti għal rifjut ta' reġistrazzjoni

Minn total ta' tmien sentenzi li ddeċidew kawżi relatati ma' raġunijiet assoluti għal rifjut ta' reġistrazzjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza annullat żewġ deċiżjonijiet[42]. Il-ġurisprudenza tas-sena 2006 tikkonċerna essenzjalment ir-raġunijiet assoluti għal rifjut ibbażati fuq nuqqas ta' karattru distintiv u fuq karattru deskrittiv [Artikolu 7(1)(b) u (ċ) tar-Regolament Nru 40/94]. Fost l-oħrajn, il-Qorti tal-Prim'Istanza stabbilixxiet li l-forma ta' flixkun tal-plastik għax-xorb, għall-ħwawar u għall-ikel likwidu; is-sinjal WEISSE SEITEN, b'mod partikolari, għal ċertu mezzi ta' reġistrazzjoni u prodotti relatati mal-karta, kif ukoll forma rettangolari li tfakkar f'marella jew spirali għal ċerti prodotti ta' l-ikel kienu deskrittivi jew nieqsa minn karattru distintiv[43].

2. Raġunijiet relattivi għal rifjut ta' reġistrazzjoni

Għal darba oħra, din is-sena kien hemm ġurisprudenza kunsiderevoli dwar dan il-punt. Per eżempju, jistgħu jissemmew il-preċiżazzjonijiet magħmula fir-rigward tar-relazzjoni bejn karattru distintiv u reputazzjoni fis-sentenza **Vitakraft-Werke Wührmann vs UASI –**

41 Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 40/94, ta' l-20 ta' Diċembru 1993, dwar it-*trade mark* Komunitarja (ĠU 1994, L 11, p. 1).

42 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-4 ta' Ottubru 2006, Freixenet vs UASI (Forma ta' flixkun iswed matt illustrat), T-188/04, u Freixenet vs UASI (Forma ta' flixkun abjad matt illustrat) T-190/04, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra.

43 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tal-15 ta' Marzu 2006, Develey vs UASI (Forma ta' flixkun tal-plastik), T-129/04 (qegħda taħt appell, C-238/06 P), tas-16 ta' Marzu 2006, Telefon & Buch vs UASI – Herold Business Data (Weisse Seiten), T-322/03, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra, u tal-31 ta' Mejju 2006, De Waele vs UASI (Forma ta' zalzett), T-15/05, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

Johnson's Veterinary Products (VITACOAT), jew ta' l-evalwazzjoni *ratione temporis* tal-kunflitt bejn żewġ *trade marks* fis-sentenza **MIP Metro vs UASI – Tesco Stores (METRO)**[44]**.** Madankollu, hawnhekk ser jiġu ppreżentati biss il-punti l-ġodda li jikkonċernaw, minn naħa, il-kunċett ta' "grupp ta' *trade marks*" u, min-naħa l-oħra, il-portata tal-protezzjoni pprovduta permezz ta' użu ġenwin ta' *trade mark*.

a) *Kunċett ta' "grupp ta' trade marks"*

Fis-sentenza **Ponte Finanziaria vs UASI – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE),** il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat ir-rilevanza tal-kunċett ta' "grupp ta' *trade marks*" għall-evalwazzjoni tal-probabbiltà ta' konfużjoni[45]. F'din il-kawża r-rikorrenti sostniet li t-*trade marks* preċedenti, kollha kkaratterizzati mill-istess kelma ("bridge"), kienu jikkostitwixxu "grupp ta' *trade marks*" jew "*trade marks* f'serje". Fil-fehma tagħha, ċirkustanza bħal din kienet ta' natura li toħloq probabbiltà oġġettiva ta' konfużjoni. Skond il-Qorti tal-Prim'Istanza, għalkemm il-kunċett ta'"*trade marks* f'serje" mhuwiex imsemmi fir-Regolament Nru 40/94, il-probabbiltà ta' konfużjoni xorta għandha tiġi evalwata b'mod globali billi jittieħdu in kunsiderazzjoni l-fatturi kollha rilevanti f'din il-kawża. Hija żiedet tgħid li l-fatt li oppożizzjoni għal applikazzjoni għal *trade mark* Komunitarja tkun ibbażata fuq diversi *trade marks* preċedenti u li dawn it-*trade marks* ikollhom karatteristiċi li jippermettu li jitqiesu li jifformaw parti mill-istess "serje" jew "grupp" jikkostitwixxi fattur rilevanti għall-finijiet ta' l-evalwazzjoni ta' l-eżistenza ta' probabbiltà ta' konfużjoni. Dan jista' jkun il-każ, b'mod partikolari, meta huma jirriproduċu kompletament element distintiv li jkun l-istess flimkien ma' element ieħor, figurattiv jew verbali, li jagħmilhom differenti waħda mill-oħra, jew meta jkunu kkaratterizzati mir-repetizzjoni ta' l-istess prefiss jew suffiss meħud minn *trade mark* oriġinali. Fil-fatt, f'dawn iċ-ċirkustanzi, jista' jkun hemm probabbiltà ta' konfużjoni minħabba l-possibbiltà ta' assoċjazzjoni bejn it-*trade mark* mitluba u t-*trade marks* preċedenti li jifformaw parti mis-serje, meta t-*trade mark* mitluba tkun tixbah lil dawn ta' l-aħħar, li jista' jwassal lill-konsumatur jemmen li din tifforma parti mill-istess serje u, għaldaqstant, li l-prodotti indikati minnha għandhom l-istess oriġini kummerċjali bħal dawk indikati mit-*trade marks* preċedenti, jew oriġini relatata.

Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza llimitat din is-soluzzjoni għall-każijiet li fihom ikun hemm żewġ kundizzjonijiet li jkunu sodisfatti flimkien. L-ewwel nett, il-proprjetarju ta' serje ta' reġistrazzjoni preċedenti għandu jressaq prova ta' l-użu tat-*trade marks* kollha li jifformaw parti mis-serje jew, ta' l-inqas, ta' numru ta' *trade marks* li jistgħu jikkostitwixxu "serje". It-tieni nett, apparti x-xebh tagħha mat-*trade marks* li jifformaw parti mis-serje, it-*trade mark* mitluba għandha wkoll ikollha karatteristiċi li jistgħu jassoċjawha mas-serje. Il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li dan jista' ma jkunx il-każ, per eżempju, meta l-element komuni tat-*trade marks* ta' serje preċedenti jkun użat fit-*trade mark* mitluba f'pożizzjoni differenti minn dik li fiha jidher normalment fit-*trade marks* li jifformaw parti mis-serje jew

44 Ara, rispettivament, is-sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-12 ta' Lulju 2006, Vitakraft-Werke Wührmann vs UASI – Johnson's Veterinary Products (VITACOAT), T-277/04, u tat-13 ta' Settembru 2006, MIP Metro vs UASI – Tesco Stores (METRO), T-191/04 (qegħda taħt appell, C-493/06 P), li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra.

45 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-23 ta' Frar 2006, Ponte Finanziaria vs UASI – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE), T-194/03 (qegħda taħt appell, C-234/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

ikun f'kontenut semantiku distint. F'dan il-każ, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li, ta' l-inqas, l-ewwel waħda fost dawn iż-żewġ kundizzjonijiet ma kinitx ġiet sodisfatta, peress li r-rikorrenti kienet ġabet prova biss ta' żewġ *trade marks* preċedenti tas-serje invokata.

b) *Il-portata tal-protezzjoni pprovduta permezz ta' użu ġenwin ta' trade mark*

L-Artikolu 15(1) tar-Regolament Nru 40/94 jipprovdi li, jekk fi żmien ħames snin mir-reġistrazzjoni, it-*trade mark* ma tkunx ġiet użata b'mod ġenwin fil-Komunità għall-prodotti jew is-servizzi li għalihom tkun ġiet irreġistrata, jew jekk dan l-użu jkun ġie sospiż għal terminu kontinwu ta'ħames snin, it-*trade mark* Komunitarja tkun suġġetta għas-sanzjonijiet previsti f'dan ir-regolament, sakemm ma jkunx hemm raġunijiet xierqa għan-nuqqas ta' użu. It-tieni paragrafu ta' din id-dispożizzjoni jipprovdi li l-użu tat-*trade mark* taħt forma li hija differenti fir-rigward ta' ċerti elementi li ma jbiddlux il-karattru distintiv tat-*trade mark* fil-forma li fiha kienet ġiet irreġistrata, huwa wkoll meqjus bħala użu ġenwin.

Barra minn hekk, skond l-Artikolu 43(2) tar-Regolament Nru 40/94, fuq talba ta' l-applikant, il-proprjetarju ta' *trade mark* preċedenti li jressaq oppożizzjoni għandu jressaq prova li, matul il-ħames snin ta' qabel il-pubblikazzjoni ta' l-applikazzjoni għal *trade mark* Komunitarja, it-*trade mark* Komunitarja preċedenti ntużat b'mod ġenwin fil-Komunità għall-prodotti jew is-servizzi li għalihom kienet irreġistrata u li fuqhom tkun ibbażata l-oppożizzjoni jew li jkunu jeżistu raġunijiet validi għaliex ma tkunx tintuża, sakemm f'dik id-data t-*trade mark* preċedenti tkun ilha rreġistrata għal ta' l-inqas ħames snin. Dejjem skond din id-dispożizzjoni, jekk it-*trade mark* Komunitarja preċedenti ma tkunx ġiet użata ħlief għal parti tal-prodotti jew tas-servizzi li għalihom tkun ġiet irreġistrata, għall-finijiet ta' l-eżami ta' l-oppożizzjoni, hija titqies li hija rreġistrata għal din il-parti tal-prodotti jew tas-servizzi biss. It-tielet paragrafu ta' l-Artikolu 43 tar-Regolament Nru 40/94 jestendi l-applikazzjoni ta' dawn il-prinċipji għal każ ta' *trade marks* nazzjonali preċedenti.

Fis-sentenza **Ponte Finanziaria vs UASI,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza kellha tiddeċiedi dwar argument tar-rikorrenti bbażat fuq il-kunċett ta' "*trade mark* difensiva". Dan il-kunċett jippermetti, fid-dritt Taljan, li ssir eċċezzjoni għar-regola tar-revoka tat-*trade mark* minħabba nuqqas ta' użu, fil-każ li l-proprjetarju tat-*trade mark* li ma tkunx użata jkun, fl-istess waqt, proprjetarju ta' waħda jew diversi *trade marks* li jkunu għadhom fis-seħħ, li fosthom, ta' l-inqas waħda tkun tintuża sabiex tindika l-istess prodotti jew servizzi.

Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li l-kunċett ta' "*trade mark* difensiva" ma jeżistix fis-sistema ta' protezzjoni tat-*trade mark* Komunitarja, li, bħala kundizzjoni essenzjali għar-rikonoxximent tad-drittjiet marbuta mat-*trade marks*, timponi l-użu effettiv ta' sinjal fil-kummerċ għall-prodotti jew servizzi in kwistjoni. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li r-reġistrazzjonijiet difensivi ma jaqgħux taħt ir-"raġunijiet validi" għan-nuqqas ta' użu, kif imsemmija fl-Artikolu 43(2) tar-Regolament Nru 40/94. Fil-fatt, dan il-kunċett jirreferi għall-eżistenza ta' ostakli għall-użu tat-*trade mark* jew għal sitwazzjonijiet li fihom l-użu kummerċjali tagħha, fid-dawl taċ-ċirkustanzi kollha rilevanti tal-każ, jirriżulta eċċessivament oneruż. Dan jista' jkun il-każ, per eżempju, meta leġiżlazzjoni nazzjonali timponi restrizzjonijiet fuq il-kummerċjalizzazzjoni tal-prodotti indikati mit-*trade mark*. Għall-kuntrarju, dan mhuwiex il-każ ta' dispożizzjoni nazzjonali li tippermetti li bħala *trade*

marks jiġu ppreżentati sinjali li mhumiex ser jintużaw fil-kummerċ minħabba l-funzjoni tagħhom, li hija purament difensiva, fir-rigward ta' sinjal ieħor li jintuża fil-kummerċ.

Il-kunċett ta' "*trade mark* difensiva" lanqas huwa kopert mill-possibbiltà, għal proprjetarju ta' *trade mark*, li juri użu ġenwin billi jressaq prova ta' użu fil-kummerċ taħt forma ftit differenti minn dik tat-*trade mark* irreġistrata. Fil-fatt, skond il-Qorti tal-Prim'Istanza, l-għan ta' l-Artikolu 15(2)(a) tar-Regolament Nru 40/94 huwa li jippermetti lill-proprjetarju ta' *trade mark* li, waqt li s-sinjal ikun qed jintuża fil-kummerċ, jagħmillu xi tibdiliet żgħar li jippermettulu li jadatta aħjar, għall-eżiġenzi tal-kummerċjalizzazzjoni u tal-promozzjoni tal-prodotti jew tas-servizzi kkonċernati, mingħajr ma jibdel il-karattru distintiv tas-sinjal. Il-kamp ta' applikazzjoni materjali ta' din id-dispożizzjoni għandu jiġi jitqies li huwa limitat għas-sitwazzjonijiet li fihom is-sinjal konkretament użat mill-proprjetarju ta' *trade mark* jikkostitwixxi l-forma li taħtha din l-istess *trade mark* tkun użata kummerċjalment. Għall-kuntrarju, din id-dispożizzjoni ma tippermettix lill-proprjetarju ta' *trade mark* li jevita l-obbligu tiegħu li jagħmel użu minn din it-*trade mark* billi jinvoka l-użu ta' *trade mark* simili li tkun irreġistrata separatament.

3. Kwistjonijiet ta' forma u ta' proċedura

Mill-kontinwità, fir-rigward tal-funzjonijiet tagħhom, bejn l-istanzi ta' l-Uffiċċju għall-Armonizzazzjoni fis-Suq Intern (*Trade marks* u Disinji) (UASI) jirriżulta li fil-kamp ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 74(1) tar-Regolament Nru 40/94 (li jimponi, fi proċedimenti li jirrigwardaw raġunijiet relattivi għal rifjut ta' reġistrazzjoni, li l-eżami jkun ristrett għall-fatti, provi u argumenti ppreżentati mill-partijiet, u għat-talbiet tagħhom), il-Bord ta' l-Appell huwa marbut li jibbaża d-deċiżjoni tiegħu fuq l-elementi kollha ta' fatt u ta' dritt li l-parti kkonċernata tkun ippreżentat fil-proċedimenti quddiem l-unità li tkun iddeċidiet fl-ewwel istanza, jew fil-proċedimenti ta' appell, taħt l-unika riżerva prevista fl-Artikolu 74(2) tar-Regolament Nru 40/94 (jiġifieri l-impossibbiltà għall-UASI li tieħu in kunsiderazzjoni l-fatti li ma jkunux ġew ippreżentati mill-partijiet fiż-żmien stabbilit) [46].

Din is-sena, il-Qorti tal-Prim'Istanza kompliet tippreċiża l-portata tal-ġurisprudenza tagħha, billi ċċarat l-għan ta' l-eżami li għandu jsir mill-Bord ta' l-Appell, kemm mill-aspett ta' fatti kif ukoll mill-aspett ġuridiku.

Minn naħa, fir-rigward ta' l-eżami tal-fatti li jsir mill-Bord ta' l-Appell, fis-sentenzi **La Baronia de Turis vs UASI – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE)** u **Caviar Anzali vs UASI – Novomarket (Asetra),** il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li l-Bord ta' l-Appell għandu l-istess kompetenzi bħall-istanza li tieħu d-deċiżjoni kkontestata u li l-eżami tiegħu jirrigwarda l-każ kollu kemm hu, kif ikun fil-jum li fih jagħti deċiżjoni[47]. Għaldaqstant, l-istħarriġ eżerċitat mill-Bordijiet ta' l-Appell mhuwiex limitat għall-istħarriġ ġudizzjarju tad-deċiżjoni kkontestata, iżda minħabba l-fatt li jsir trasferiment tal-kwistjonijiet ta' fatt u ta'

46 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-23 ta' Settembru 2003, Henkel vs UASI – LHS (UK) (KLEENCARE), T-308/01, Ġabra p. II-3253, punt 32.

47 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-10 ta' Lulju 2006, La Baronia de Turis vs UASI – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE), T-323/03, tal-11 ta' Lulju 2006, Caviar Anzali vs UASI – Novomarket (Asetra), T-252/04, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra.

dritt tal-proċedura ta' l-appell, ikun jeħtieġ li terġa' ssir evalwazzjoni tal-każ kollu u l-Bordijiet ta' l-Appell ikollhom jeżaminaw mill-ġdid ir-rikors inizjali kollu u jkollhom jieħdu in kunsiderazzjoni l-provi ppreżentati quddiemhom fiż-żmien stabbilit. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li, għalkemm l-Artikolu 74(2) tar-Regolament Nru 40/94 jagħti lill-UASI, b'mod fakultattiv, is-setgħa li ma jieħux in kunsiderazzjoni provi li l-partijiet ma jkunux ippreżentaw fiż-żmien stabbilit, fil-kuntest ta' proċedura quddiem Bord ta' l-Appell, dan il-kunċett għandu jiġi interpretat bħala li jirreferi għat-terminu applikabbli sabiex jiġi mressaq l-appell kif ukoll għat-termini stabbiliti matul il-proċeduri in kwistjoni. Peress li dan il-kunċett huwa applikabbli fil-kuntest ta' kull waħda mill-proċeduri quddiem l-UASI, il-fatt li t-termini, sabiex jiġu ppreżentati l-provi, kif stabbiliti mill-unità li tiddeċiedi fl-ewwel istanza, jibdew jiddekorru, huwa irrilevanti għall-kwistjoni dwar jekk il-provi jkunux ġew ippreżentati fiż-żmien stabbilit quddiem il-Bord ta' l-Appell. B'hekk il-Bord ta' l-Appell huwa obbligat li jieħu in kunsiderazzjoni l-elementi ta' prova ppreżentati quddiemu, irrispettivament mill-fatt jekk dawn ikunux ġew ippreżentati jew le quddiem id-Diviżjoni ta' l-Oppożizzjoni. F'dan il-każ, peress li d-dokumenti in kwistjoni kienu ġew prodotti fl-anness għan-nota ppreżentata quddiem il-Bord ta' l-Appell fi żmien l-erba' xhur mogħtija mill-Artikolu 59 tar-Regolament Nru 40/94, il-produzzjoni tagħhom ma setgħetx titqies li kienet tardiva fis-sens ta' l-Artikolu 74(2) tar-Regolament Nru 40/94.

Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li kien jeħtieġ li jiġu eżaminati l-konsegwenzi li kellhom jiġu dedotti minn dan l-iżball ta' dritt, peress li irregolarità fil-proċedura twassal għall-annullament ta' deċiżjoni sħiħa jew parti minnha fil-każ biss li jiġi stabbilit li, fin-nuqqas ta' din l-irregolarità, id-deċiżjoni kkontestata seta' jkollha kontenut differenti. F'dan il-każ, filwaqt li fakkret li ma kinitx kompetenti li tidħol minflok il-UASI fl-evalwazzjoni ta' l-elementi in kwistjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat li ma setax jiġi eskluż li l-provi li l-Bord ta' l-Appell indebitament irrifjuta li jieħu in kunsiderazzjoni setgħu kienu ta' natura li jibdlu l-kontenut tad-deċiżjoni kkontestata. Għalhekk, hija annullat id-deċiżjoni kkontestata[48].

Min-naħa l-oħra, fir-rigward ta' l-eżami ġuridiku li għandu jsir mill-Bord ta' l-Appell, fis-sentenza **DEF-TEC Defense Technology vs UASI – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR),** il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li, bħala prinċipju, dan mhuwiex iddeterminat esklużivament mill-motivi invokati mill-parti li tkun ressqet l-appell[49]. Konsegwentement, anki jekk il-parti li tkun ressqet l-appell ma tkunx qajmet motiv speċifiku, il-Bord ta' l-Appell huwa xorta waħda obbligat li jeżamina, fid-dawl ta' l-elementi kollha ta' dritt u ta' fatt rilevanti, jekk id-deċiżjoni li tkun is-suġġett ta' l-appell tistax jew le tiġi adottata legalment. F'dan il-każ, quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza, ir-rikorrenti invokat in-nullità tad-deċiżjoni tad-Diviżjoni ta' l-Oppożizzjoni minħabba nuqqas ta' firma. Il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li, għalkemm dan il-motiv ma kienx ġie invokat quddiem il-Bord ta' l-Appell, u jekk jiġi preżuppost li ġie stabbilit li kien hemm ksur tar-regoli formali applikabbli, il-Bord ta' l-Appell kellu jqajjem dan il-motiv *ex officio*.

48 Ara, għal analiżi essenzjalment simili, is-sentenza Torre Muga, iċċitata iktar 'il fuq.

49 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-6 ta' Settembru 2006, DEF-TEC Defense Technology vs UASI – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR), T-6/05, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

Mill-aspett proċedurali, din is-sena l-Qorti tal-Prim'Istanza ttrattat ukoll il-kwistjoni ta' l-elementi li jistgħu jiġu invokati quddiemha kontra deċiżjoni tal-Bord ta' l-Appell.

Fis-sentenza **Vitakraft-Werke Wührmann vs UASI,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza bbażat ruħha fuq il-ġurisprudenza preċedenti tagħha sabiex tikkunsidra li fatti invokati quddiemha li ma jkunux ġew ippreżentati fl-istanzi ta'l-UASI jistgħu jaffettwaw il-legalità ta' deċiżjoni fil-każ biss li l-Bord ta' l-Appell ta' l-UASI kellu jeħodhom in kunsiderazzjoni *ex officio*. L-Artikolu 74(1) tar-Regolament Nru 40/94, li jipprovdi li, fi proċedura li tikkonċerna r-raġunijiet relattivi għal rifjut ta' reġistrazzjoni, l-eżami ta' l-UASI huwa limitat għall-argumenti mressqa u għat-talbiet ippreżentati mill-partijiet, peress li m'hemmx obbligu li f'dan l-eżami jittieħdu in kunsiderazzjoni, *ex officio*, il-fatti li ma jkunux ġew ippreżentati mill-partijiet. Konsegwentement, fatti bħal dawn ma jistgħux iqegħdu fid-dubju l-legalità ta' deċiżjoni tal-Bord ta' l-Appell.

Għall-kuntrarju, fis-sentenza **Armacell vs UASI – nmc (ARMAFOAM),** il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li l-fatt li, quddiem id-Diviżjoni ta'l-Oppożizzjoni, waħda mill-partijiet sostniet li l-prodotti indikati mit-*trade marks* in kwistjoni setgħu kienu potenzjalment identiċi, u wara ddikjarat, quddiem il-Bord ta' l-Appell, li l-kwistjoni tax-xebh tal-prodotti setgħet ma tiġix deċiża minħabba l-allegata differenza bejn is-sinjali in kwistjoni, ma kellux l-effett li jippriva lill-UASI mill-kompetenza tiegħu li jiddeċiedi dwar jekk il-prodotti indikati mill-imsemmija *trade marks* kinux simili jew identiċi[50]. Konsegwentement, fatt bħal dan lanqas għandu l-effett li jċaħħad lil din il-parti mid-dritt li tikkontesta, quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza, fil-limiti tal-fatti u tal-kuntest ġuridiku tal-kwistjoni quddiem il-Bord ta' l-Appell, l-evalwazzjonijiet magħmula minn dan ta' l-aħħar f'dan ir-rigward.

E. Aċċess għal dokumenti

Din is-sena ngħataw biss żewġ sentenzi dwar rifjut ta' aċċess għal dokumenti fir-rigward tar-Regolament Nru 1049/2001[51]. Madankollu, dawn is-sentenzi ppermettew lill-Qorti tal-Prim'Istanza tippreċiża l-portata ta' l-eċċezzjonijiet ibbażati fuq il-protezzjoni ta' l-għanijiet ta' spezzjoni u ta' investigazzjoni kif ukoll dawk ibbażati fuq il-protezzjoni tal-proċedimenti fil-qrati, rispettivament.

Minn naħa, fis-sentenza **Technische Glaswerke Ilmenau vs Il-Kummissjoni,** li kienet tikkonċerna rifjut ta' talba ta' aċċess għal dokumenti relatati ma' proċedura ta' għajnuna mogħtija minn Stat, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li s-sempliċi fatt, għall-Kummissjoni, li ssostni li aċċess seta' jikkompromett d-djalogu neċessarju bejn il-Kummissjoni, l-Istat Membru u l-impriżi kkonċernati fil-kuntest ta' l-investigazzjonijiet li jkunu qed isiru, ma jurix l-eżistenza ta' ċirkustanzi partikolari li jiġġustifikaw li ma jsirx eżami konkret u individwali tad-dokumenti li għalihom ikun intalab l-aċċess.

50 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-10 ta' Ottubru 2006, Armacell vs UASI – nmc (ARMAFOAM), T-172/05, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

51 Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1049/2001, tat-30 ta' Mejju 2001, dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni (ĠU L 145, p. 43). Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-6 ta' Lulju 2006, Franchet u Byk, T-391/03 u T-70/04, u ta' l-14 ta' Diċembru 2006, Technische Glaswerke Ilmenau vs Il-Kummissjoni T-237/02, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra.

Min-naħa l-oħra, fis-sentenza **Franchet u Byk vs Il-Kummissjoni,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ttrattat rifjut ta' aċċess għal diversi dokumenti ta' l-OLAF u tad-dipartiment tal-verifika interna tal-Kummissjoni. Dawn id-dokumenti kienu ġew ikkomunikati lill-awtoritajiet ġudizzjarji Franċiżi u Lussemburgiżi fil-kuntest ta' investigazzjoni dwar ċerti irregolaritajiet li ġew allegatament kommessi minn Eurostat. F'din il-kawża ġiet mistħarrġa r-responsabbiltà tar-rikorrenti.

Il-Qorti tal-Prim'Istanza, wara li fakkret li l-eċċezzjonijiet għall-prinċipju ta' aċċess għad-dokumenti ta' l-istituzzjonijiet għandhom jiġu interpretati u applikati b'mod restrittiv, eżaminat il-mod kif il-Kummissjoni applikat l-imsemmija eċċezzjonijiet, b'mod aktar partikolari, dawk ibbażati fuq il-protezzjoni tal-proċedimenti fil-qrati u ta' l-għanijiet ta' spezzjoni, ta' investigazzjoni u ta' verifika.

Fir-rigward ta' l-ewwel eċċezzjoni, il-Qorti tal-Prim'Istanza qieset li, fiċ-ċirkustanzi tal-kawża, il-Kummissjoni ma setgħetx issostni li d-dokumenti differenti kkomunikati mill-OLAF kienu ġew miktuba għall-finijiet ta' proċedimenti fil-qrati biss. Fil-fatt, is-segwitu li l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jew l-istituzzjonijiet jagħtu lir-rapporti u lill-informazzjoni mibgħuta mill-OLAF jaqa' taħt ir-responsabbiltà unika u sħiħa ta' dawn l-awtoritajiet u jista' jkun li komunikazzjoni mill-OLAF lill-awtoritajiet nazzjonali jew lill- istituzzjoni ma twassalx għall-ftuħ ta' proċeduri ġudizzjarji fuq livell nazzjonali jew ta' proċeduri dixxiplinari jew amministrattivi fuq livell Komunitarju. Il-ħarsien tar-regoli nazzjonali ta' proċedura huwa suffiċjentement iggarantit jekk l-istituzzjoni tassigura lilha nnifisha li l-iżvelar tad-dokumenti ma jikkostitwixxix ksur tad-dritt nazzjonali. B'hekk, fil-każ ta' dubju, l-OLAF kellu jikkonsulta lill-qorti nazzjonali u ma kellux jirrifjuta l-aċċess ħlief fil-każ li l-qorti nazzjonali tipprojbixxi l-iżvelar ta' l-imsemmija dokumenti.

Fir-rigward tat-tieni eċċezzjoni, ibbażata fuq il-protezzjoni ta' l-għanijiet ta' spezzjoni, ta' investigazzjoni u ta' verifika, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li din id-dispożizzjoni hija applikabbli biss jekk ikun probabbli li t-tixrid tad-dokumenti in kwistjoni jqiegħed fil-perikolu t-twettiq ta' l-ispezzjoni, l-investigazzjoni jew il-verifika in kwistjoni. Dan jeżiġi li jiġi vverifikat jekk, fil-mument ta' l-adozzjoni tad-deċiżjonijiet ikkontestati, kienx għad hemm xi spezzjoni u investigazzjoni għaddejjin li setgħu jitqegħdu fil-periklu u jekk dawn l-attivitajiet kinux saru f'terminu raġonevoli. F'dan il-każ, il-Kummissjoni m'għamlet l-ebda żball ta' dritt jew ta' evalwazzjoni billi kkunsidrat li, fil-mument ta' l-adozzjoni ta' l-ewwel deċiżjoni kkontestata, l-aċċess għad-dokumenti mibgħuta lill-awtoritajiet Franċiżi u Lussemburgiżi kellu jiġi rrifjutat minħabba li l-iżvelar tagħhom kien ikun ta' ħsara għall-protezzjoni ta' l-għanijiet ta' spezzjoni, ta' investigazzjoni u ta' verifika. Madankollu, jidher li għal ċerti komunikazzjonijiet ta' l-OLAF lill-Kummissjoni, l-OLAF kien iddeċieda *in abstracto*, mingħajr ma wera b'mod suffiċjenti skond il-liġi li l-iżvelar ta' dawn id-dokumenti kien, b'mod konkret, jagħmel ħsara għall-protezzjoni ta' l-għanijiet ta' spezzjoni, ta' investigazzjoni u ta' verifika, u li l-eċċezzjoni użata kienet, fir-realtà, applikabbli għall-informazzjoni kollha li tinsab fl-imsemmija dokumenti. Għaldaqstant, id-deċiżjoni ta' rifjut ta' aċċess ġiet annullata għal dak li jikkonċerna dawn l-aħħar dokumenti.

Fl-aħħar nett, wieħed jista' jara l-applikazzjoni, fis-sentenza **Kallianos vs Il-Kummissjoni,** tal-prinċipji li joħorġu mir-Regolament Nru 1049/2001 sabiex tingħata deċiżjoni, fil-kuntest ta' rikors imressaq minn uffiċjal kontra deċiżjoni li żżomm il-paga tiegħu, fuq motiv ibbażat,

b'mod partikolari, fuq nuqqas ta' trasparenza[52]. F'din il-kawża, ir-rikorrent kien talab li jingħata aċċess għal opinjoni tas-servizz ġuridiku tal-Kummissjoni dwar il-pożizzjoni personali tiegħu. Għalkemm ir-rikorrent ma ppreżentax it-talba tiegħu fuq il-bażi tar-Regolament Nru 1049/2001, huwa fid-dawl tal-ġurisprudenza dwar dan ir-regolament li ġie deċiż li l-Kummissjoni kienet injorat parzjalment id-dritt ta' aċċess għall-fajl tar-rikorrent. Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza ma annullatx id-deċiżjoni tal-Kummissjoni peress li r-rifjut li jingħataw l-opinjonijiet legali in kwistjoni ma kellux effett fuq id-difiża tar-rikorrent.

F. Politika barranija u ta' sigurtà komuni (PBSK) – Ġlieda kontra t-terroriżmu

Din is-sena l-Qorti tal-Prim'Istanza tat tliet sentenzi fir-rigward tal-ġlieda kontra t-terroriżmu[53]. L-ewwel tnejn jikkompletaw il-prinċipji stabbiliti fis-sentenza Yusuf u Al Barakaat International Foundation vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni kif ukoll is-sentenza Kadi vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni[54], filwaqt li t-tielet waħda seħħet f'kuntest ġuridiku ġdid.

Wara l-attentati terroristiċi tal-11 ta' Settembru 2001, il-Kunsill tas-Sigurtà tan-Nazzjonijiet Uniti adotta diversi riżoluzzjonijiet li fihom talab lill-Istati Membri tan-Nazzjonijiet Uniti sabiex jiffriżaw il-fondi u r-riżorsi finanzjarji ta' persuni u entitajiet assoċjati mat-Taliban, ma' Usama bin Laden u man-netwerk ta' Al-Qaida. Kumitat tas-Sanzjonijiet ġie inkarigat mill-Kunsill tas-Sigurtà sabiex jidentifika s-suġġetti kkonċernati u sabiex iżomm lista aġġornata tagħhom. Dawn ir-riżoluzzjonijiet ġew implementati fil-Komunità permezz ta' regolamenti tal-Kunsill, li jordnaw l-iffriżar ta' fondi tal-persuni u ta' l-entitajiet ikkonċernati. Dawn huma mniżżla f'lista li tiġi rriveduta regolarment mill-Kummissjoni, fuq il-bażi ta' l-aġġornamenti li jsiru mill-Kumitat tas-Sanzjonijiet. L-Istati jistgħu jipprovdu ċerti derogi mill-iffriżar tal-fondi għal raġunijiet umanitarji, bi ftehim mal-Kumitat tas-Sanzjonijiet. Skond proċedura speċifika, tista' tiġi ppreżentata talba lill-Kumitat tas-Sanzjonijiet, permezz ta' l-intermedjarju ta' l-Istat li fih tirrisjedi l-persuna kkonċernata jew li hija ċittadina tiegħu, sabiex isimha jitneħħa minn fuq il-lista.

Chafiq Ayadi, ċittadin Tuneżin residenti f'Dublin (l-Irlanda), u Faraj Hassan, ċittadin Libjan, miżmum fil-ħabs ta' Brixton (ir-Renju Unit), ġew inklużi fil-lista Komunitarja in kwistjoni. Dawn iż-żewġ persuni talbu lill-Qorti tal-Prim'Istanza tannulla din il-miżura u, fiż-żewġ sentenzi li rriżultaw minn dawn il-kawżi, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat diversi punti dwar il-proċedura ta' l-iffriżar ta' fondi.

52 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-17 ta' Mejju 2006, Kallianos vs Il-Kummissjoni, T-93/04 (qegħda taħt appell, C-323/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

53 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-12 ta' Lulju 2006, Ayadi vs Il-Kunsill, T-253/02 (qegħda taħt appell, C-403/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra, kif ukoll Hassan vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, T-49/04 (qegħda taħt appell, C-399/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra, u s-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-12 ta' Diċembru 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran vs Il-Kunsill, T-228/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

54 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tal-21 ta' Settembru 2005, Yusuf u Al Barakaat International Foundation vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, T-306/01 (qegħda taħt appell, C-45/05 P), Ġabra p. II-3533, u tal-21 ta' Settembru 2005, Kadi vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, T-315/01 (qegħda taħt appell, C-402/05 P), Ġabra p. II-3649.

Fis-sentenza **Ayadi vs Il-Kunsill,** iċċitata iktar 'il fuq, wara li fakkret li l-iffriżar tal-fondi previst mir-regolament ikkontestat ma kienx jikser id-drittijiet fundamentali tal-bniedem irrikonoxxuti fuq livell universali (jus cogens), il-Qorti tal-Prim'Istanza rrikonoxxiet li miżura bħal din kienet partikolarment drastika. Madankollu, hija żiedet tgħid li l-importanza ta' l-għanijiet tal-leġiżlazzjoni in kwistjoni hija ta' natura li tiġġustifika tali konsegwenzi negattivi u li l-iffriżar tal-fondi ma jfixkilx lill-individwi kkonċernati milli jkomplu jgħixu l-ħajja personali u soċjali tagħhom u l-ħajja tagħhom fil-familja b'mod sodisfaċenti, fid-dawl taċ-ċirkustanzi. B'mod partikolari, huma mhumiex ipprojbiti milli jeżerċitaw attività professjonali, minkejja li l-qligħ minn din l-attività jkun irregolat.

Sussegwentement, fir-rigward tal-proċedura tat-tneħħija ta' isem minn fuq il-lista, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li d-direttivi tal-Kumitat tas-Sanzjonijiet u r-regolament tal-Kunsill ikkontestat jipprovdu d-dritt lil individwu li jippreżenta talba għal rieżami tal-każ tiegħu mill-Kumitat tas-Sanzjonijiet, permezz ta' l-intermedjarju tal-Gvern tal-pajjiż li fih jirrisjedi jew li huwa ċittadin tiegħu. Dan id-dritt huwa għalhekk iggarantit mis-sistema legali Komunitarja. Fil-kuntest ta' l-eżami ta' talba bħal din, l-Istati Membri għandhom iħarsu d-drittijiet fundamentali tal-persuni kkonċernati peress li dawn ma jostakolawx twettiq tajjeb ta' l-obbligi tagħhom skond il-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti. B'mod partikolari, l-Istati Membri għandhom jaraw li, safejn ikun possibbli, il-persuni kkonċernati jitqegħdu f'pożizzjoni li jippreżentaw l-opinjoni tagħhom lill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti. L-Istati Membri ma jistgħux jirrifjutaw li jibdew il-proċedura ta' rieżami minħabba l-fatt biss li l-individwu kkonċernat ma jkunx f'pożizzjoni li jipprovdi informazzjoni preċiża u rilevanti, peress li minħabba n-natura kunfidenzjali tagħhom, huwa ma setax ikun jaf x'kienu r-raġunijiet preċiżi li ġġustifikaw l-inklużjoni tiegħu fil-lista. Huma għandhom jassiguraw ukoll li l-każ tal-persuni kkonċernati jiġi ppreżentat mingħajr dewmien u b'mod leali u imparzjali fil-Kumitat tas-Sanzjonijiet jekk dan jidher oġġettivament iġġustifikat fid-dawl ta' l-informazzjoni rilevanti mogħtija.

Fl-aħħar nett, il-partijiet ikkonċernati għandhom il-possibbiltà li jressqu rikors fil-qrati nazzjonali fil-każ ta' rifjut abbużiv ta' l-awtorità nazzjonali kompetenti li tippreżenta l-każ tagħhom għal rieżami fil-Kumitat tas-Sanzjonijiet. Il-bżonn li tiġi assigurata l-effikaċja sħiħa tad-dritt Komunitarju jista' jwassal lill-qorti nazzjonali sabiex twarrab, jekk ikun meħtieġ, regola nazzjonali li timpedixxi l-eżerċizzju ta' dan id-dritt, bħal ma hija regola li teskludi r-rifjut ta' l-awtoritajiet nazzjonali li jaġixxu sabiex jassiguraw il-protezzjoni diplomatika taċ-ċittadini tagħhom, mill-istħarriġ ġudizzjarju. F'dan il-każ, il-Qorti tal-Prim'Istanza qieset li s-Sur Ayadi u s-Sur Hassan kellhom jagħmlu użu mill-possibbiltajiet ta' rimedji ġudizzjarji fid-dritt nazzjonali jekk kellhom l-intenzjoni li jikkontestaw in-nuqqas ta' kooperazzjoni leali ta' l-awtoritajiet Irlandiżi u Brittaniċi fir-rigward tagħhom.

Is-sentenza **Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran vs Il-Kunsill,** iċċitata iktar 'il fuq, tikkonċerna wkoll il-ġlieda kontra t-terroriżmu, iżda din seħħet f'kuntest ġuridiku li wassal għar-rikonoxximent ta' prinċipji differenti. Fil-fatt, fit-28 ta' Settembru 2001, il-Kunsill tas-Sigurtà tan-Nazzjonijiet Uniti adotta riżoluzzjoni li fiha l-Istati Membri kollha tan-Nazzjonijiet Uniti ġew imsejħa jużaw il-mezzi kollha tagħhom sabiex jiġġieldu kontra t-terroriżmu u l-finanzjament tiegħu, b'mod partikolari, billi jiffriżaw il-fondi ta' persuni u entitajiet li jikkommettu jew jippruvaw jikkommettu atti ta' terroriżmu. Din ir-riżoluzzjoni hija differenti minn dawk ikkontestati fis-sentenzi Yusuf u Al Barakaat International Foundation vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, Kadi vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, Ayadi vs Il-

Kunsill kif ukoll Hassan vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, iċċitati iktar 'il fuq, fis-sens li l-identifikazzjoni tal-persuni li l-fondi tagħhom kellhom jiġu ffriżati tħalliet fid-diskrezzjoni ta' l-Istati. Din ir-riżoluzzjoni ġiet implementata fil-Komunità, b'mod partikolari, permezz ta' żewġ pożizzjonijiet komuni u permezz ta' regolament tal-Kunsill, adottati fis-27 ta' Diċembru 2001, li jordnaw l-iffriżar tal-fondi ta' persuni u ta' entitajiet li jinsabu fil-lista stabbilita u li tiġi aġġornata regolarment mill-Kunsill[55]. Permezz ta' pożizzjoni komuni u ta' deċiżjoni tat-2 ta' Mejju 2002, il-Kunsill aġġorna l-lista tal-persuni u l-entitajiet ikkonċernati, billi inkluda, fost l-oħrajn, l-Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran (OMPI)[56]. Wara dan, il-Kunsill adotta diversi pożizzjonijiet komuni u deċiżjonijiet li jaġġornaw il-lista in kwistjoni, u l-OMPI dejjem baqgħet fil-lista. Din l-organizzazzjoni ressqet rikors quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza sabiex tikseb l-annullament ta' dawn il-pożizzjonijiet komuni u ta' dawn id-deċiżjonijiet, safejn dawn l-atti kienu jikkonċernaw lilha.

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li ċerti drittijiet u garanziji fundamentali, b'mod partikolari, id-drittijiet tad-difiża, l-obbligu li tingħata motivazzjoni u d-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva, huma, bħala prinċipju, kompletament applikabbli fil-kuntest ta' l-adozzjoni ta' deċiżjoni Komunitarja dwar l-iffriżar ta' fondi skond ir-regolament in kwistjoni. Għal dak li jikkonċerna d-drittijiet tad-difiża, il-Qorti tal-Prim'Istanza għamlet distinzjoni bejn din il-kawża u l-kawżi li taw lok għas-sentenza Yusuf u Al Barakaat International Foundation vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni kif ukoll is-sentenza Kadi vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni. Peress li, fis-sistema in kwistjoni f'din il-kawża, l-identifikazzjoni konkreta tal-persuni u l-entitajiet li l-fondi tagħhom kellhom jiġu ffriżati kienet f'idejn il-membri tan-Nazzjonijiet Uniti, din l-identifikazzjoni kienet taqa' taħt setgħa proprja, li jfisser li l-Komunità kellha diskrezzjoni taħt id-dritt tan-Nazzjonijiet Uniti. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-ħarsien tad-drittijiet tad-difiża tal-partijiet ikkonċernati huwa obbligu impost kompletament fuq il-Kunsill.

Sussegwentement, fid-determinazzjoni tal-portata ta' dawn id-drittijiet u garanziji, kif ukoll tar-restrizzjonijiet li jistgħu jkunu suġġetti għalihom fil-kuntest ta' l-adozzjoni ta' miżura Komunitarja dwar l-iffriżar ta' fondi, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet, l-ewwel nett, li l-prinċipju ġenerali ta' ħarsien tad-drittijiet tad-difiża ma jeħtieġx li l-partijiet ikkonċernati jkunu mismugħa mill-Kunsill meta tiġi adottata d-deċiżjoni inizjali ta' l-iffriżar tal-fondi tagħhom, peress li din id-deċiżjoni għandha tibbenefika minn effett ta' sorpriża. Għall-kuntrarju, dan il-prinċipju jeħtieġ, sakemm ma jiġix preklużminn kunsiderazzjonijiet imperattivi li jaffettwaw is-sigurtà tal-Komunità u ta' l-Istati Membri tagħha jew li jaffettwaw il-mod kif imexxu r-relazzjonijiet internazzjonali tagħhom, li l-elementi li jkunu taw lok għad-deċiżjoni dwar l-iffriżar ta' fondi jiġu kkomunikati, safejn ikun possibbli, simultanjament għal, jew mill-iktar fis possibbli wara l-adozzjoni ta' deċiżjoni bħal din. Taħt l-istess kundizzjonijiet, il-partijiet ikkonċernati għandhom ikunu f'pożizzjoni li jressqu l-osservazzjonijiet tagħhom qabel ma tittieħed kull deċiżjoni ulterjuri dwar iż-żamma ta' l-iffriżar tal-fondi.

55 Pożizzjoni Komuni 2001/930/P[B]SK dwar il-ġlieda kontra t-terroriżmu (ĠU L 344, p. 90), Pożizzjoni Komuni 2001/931/P[B]SK dwar l-applikazzjoni ta' miżuri speċifi[ċ]i fil-ġlieda kontra t-terroriżmu (ĠU L 344, p. 93), u Regolament (KE) Nru 2580/2001 dwar miżuri restrittivi speċifiċi diretti kontra ċerti persuni u entitajiet bil-għan li jiġi miġġieled it-terroriżmu (ĠU L 344, p. 70).

56 Pożizzjoni Komuni 2002/340/PBSK, li taġġorna l-Pożizzjoni Komuni 2001/931 (ĠU L 116, p. 75), u d-Deċiżjoni 2002/334/KE li timplementa l-Artikolu 2(3) tar-Regolament Nru 2580/2001 u li tħassar id-Deċiżjoni 2001/927/KE (ĠU L 116, p. 33).

Bl-istess mod, dejjem taħt l-istess kundizzjonijiet, il-motivazzjoni ta' deċiżjoni inizjali jew ulterjuri dwar l-iffriżar ta' fondi għandha, ta' l-inqas, tirrigwarda, b'mod speċifiku u konkret, l-elementi li jkunu wasslu għall-iffriżar tal-fondi, fosthom, b'mod partikolari, l-informazzjoni preċiża jew l-elementi ta' l-inkartament li juru li kienet ittieħdet deċiżjoni fir-rigward tal-partijiet ikkonċernati permezz ta' awtorità kompetenti ta' Stat Membru. Il-motivazzjoni għandha wkoll tindika r-raġunijiet li għalihom il-Kunsill ikun ikkunsidra, fl-eżerċizzju tas-setgħa diskrezzjonali tiegħu, li l-partijiet ikkonċernati kellhom ikunu suġġetti għal miżura bħal din.

Fl-aħħar nett, id-dritt ta' protezzjoni ġudizzjarja effettiva huwa ggarantit permezz tad-dritt tal-partijiet ikkonċernati li jressqu rikors quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza kontra kull deċiżjoni li tordna l-iffriżar tal-fondi tagħhom jew li żżomm dan l-iffriżar. Madankollu, peress li l-Kunsill għandu setgħa diskrezzjonali wiesgħa f'dan il-qasam, l-istħarriġ ġudizzjarju eżerċitat mill-Qorti tal-Prim'Istanza dwar il-legalità ta' tali deċiżjonijiet għandu jkun limitat għall-verifika tal-ħarsien tar-regoli tal-proċedura u ta' motivazzjoni, ta' l-eżattezza materjali tal-fatti, kif ukoll tan-nuqqas ta' żball manifest ta' evalwazzjoni tal-fatti u ta' abbuż ta' poter.

Filwaqt li applikat dawn il-prinċipji f'din il-kawża, il-Qorti tal-Prim'Istanza sostniet li l-leġiżlazzjoni rilevanti ma pprovdietx espliċitament għal xi proċedura ta' komunikazzjoni ta' l-elementi mressqa u ta' smigħ tal-partijiet ikkonċernati, la qabel u lanqas simultanjament għall-adozzjoni ta' deċiżjoni inizjali dwar l-iffriżar tal-fondi tagħhom jew, fil-kuntest ta' l-adozzjoni tad-deċiżjonijiet ulterjuri dwar iż-żamma ta' l-iffriżar tal-fondi, bil-għan li jiġu mneħħija mill-lista. Sussegwentement, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li l-elementi li taw lok għall-iffriżar tal-fondi fl-ebda mument qabel ma tressaq ir-rikors ma ġew ikkomunikati lill-OMPI. La d-deċiżjoni inizjali dwar l-iffriżar tal-fondi tagħhom u lanqas id-deċiżjonijiet ulterjuri dwar iż-żamma ta' dan l-iffriżar ma semmew l-informazzjoni preċiża jew l-elementi ta' l-inkartament li juru li deċiżjoni li tiġġustifika l-inklużjoni tagħha fil-lista in kwistjoni ġiet meħuda minn awtorità kompetenti. Minn dan, il-Qorti tal-Prim'Istanza waslet għall-konklużjoni li kien hemm ksur ta' l-obbligu li tingħata motivazzjoni min-naħa tal-Kunsill. Konsegwentement, il-Qorti tal-Prim'Istanza annullat id-deċiżjoni kkontestata safejn din kienet tikkonċerna l-OMPI.

II. *Kawżi dwar ħlas ta' kumpens għal dannu*

A. Kundizzjonijiet ta' ammissibbiltà ta' rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu

Ir-rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu bbażat fuq it-tieni paragrafu ta' l-Artikolu 288 KE huwa rimedju awtonomu, differenti mir-rikors għal annullament peress li l-għan tiegħu mhuwiex l-annullament ta' miżura partikolari, iżda huwa l-kumpens għad-dannu kkawżat minn istituzzjoni. Il-konsegwenza tal-partikolarità tar-rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu hija li dan għandu jiġi ddikjarat inammissibbli meta, fil-verità, ikun intiż sabiex jirrevoka att li jkun sar definittiv u li, jekk dan ir-rikors jiġi milqugħ, l-effetti legali ta' l-att in kwistjoni jispiċċaw. Skond il-ġurisprudenza, dan ikun il-każ meta r-rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu jkollu l-għan li titħallas somma li l-ammont tagħha

tikkorrispondi eżattament għal dak li r-rikorrenti jkun ħallas bħala drittijiet fl-eżekuzzjoni ta' l-att li jkun sar definittiv[57].

Fil-kawża li tat lok għas-sentenza **Danzer vs Il-Kunsill**[58]**,** ir-rikorrenti ressqu rikors sabiex jiksbu ħlas għal kumpens ta' dannu allegatament subit minħabba penali imposti fuqhom mill-awtoritajiet kompetenti Awstrijaċi, fuq il-bażi tad-dritt nazzjonali li kien jittrasponi żewġ direttivi li jikkoordinaw il-liġijiet dwar il-kumpanniji[59]. Huma ma allegaw ebda dannu ieħor li seta' jitqies li kien differenti minħabba l-effetti li rriżultaw immedjatament u esklużivament mill-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet li permezz tagħhom ġew imposti l-penali. Minn dan, il-Qorti tal-Prim'Istanza waslet għall-konklużjoni li, permezz tar-rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu, ir-rikorrenti kienu qed jippruvaw jiksbu l-effetti li jwasslu għall-annullament ta' l-imsemmija deċiżjonijiet adottati mill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti għal dan il-għan u li għalhekk ir-rikors kien inammissibbli.

Il-Qorti tal-Prim'Istanza waslet għal din il-konklużjoni wara diversi kunsiderazzjonijiet dwar ir-rimedji possibbli taħt id-dritt Komunitarju. Fil-fatt, hija ddeċidiet li, anki jekk kellu jiġi kkunsidrat li d-direttivi in kwistjoni setgħu kienu l-kawża diretta tad-deċiżjonijiet nazzjonali li kienu jimponu l-penali, u li r-rikorrenti kellhom interess li tiġi ddikjarata l-illegalità, ir-rikors tagħhom għal ħlas ta' kumpens għal dannu ma kienx jikkostitwixxi l-kuntest xieraq għal dan il-għan. Fis-sistema ta' rimedji previsti mit-Trattat, ir-rimedju xieraq fil-liġi kien li l-qorti nazzjonali, adita b'rikors kontra dawn id-deċiżjonijiet, tintalab tagħmel rinviju għal deċiżjoni preliminari dwar il-validità tad-dispożizzjonijiet in kwistjoni quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Prim'Istanza ċaħdet ir-rilevanza tal-fatt li l-qrati nazzjonali aditi kienu ċaħdu t-talbiet tagħhom f'dan is-sens. Fil-fatt, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li bla ħsara għall-fatt li l-Istat Membru kkonċernat jinstab eventwalment responsabbli[60], il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja ma tirrikonoxxix obbligu assolut ta' rinviju għal deċiżjoni preliminari[61]. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li, fil-kuntest ta' rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu, hija ma kellhiex l-obbligu li tevalwa jekk kienx xieraq li l-qrati Awstrijaċi rrifjutaw li jagħmlu rinviju għal deċiżjoni preliminari dwar il-validità tad-dispożizzjonijiet in kwistjoni ta' l-imsemmija direttivi. Fil-fatt, għall-Qorti tal-Prim'Istanza, l-ammissibbiltà tar-rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu setgħet tagħti l-possibbiltà lir-rikorrenti li jduru maċ-ċaħda, mill-qrati nazzjonali l-uniċi kompetenti f'dan ir-rigward, tat-talbiet tagħhom għall-annullament tad-deċiżjonijiet nazzjonali li kienu jimponu l-penali u mar-rifjut, mill-istess qrati, li jagħmlu rinviju quddiem il-Qorti tal-

57 Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tas-26 ta' Frar 1986, Krohn vs Il-Kummissjoni, 175/84, Ġabra p. 753, punti 30, 32 u 33.

58 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tal-21 ta' Ġunju 2006, Danzer vs Il-Kunsill, T-47/02, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

59 L-ewwel Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE, tad-9 ta' Marzu 1968, dwar il-ko[o]rdinazzjoni ta' salvagwardji li, għall-protezzjoni ta' l-interessi ta' membri u oħrajn, huma meħtieġa mill-Istati Membri minn kumpanniji fis-sens tat-tieni paragrafu ta' l-Artikolu [58 KE], bil-għan li tagħmel dawn is-salvagwardji ekwivalenti f'kull parti tal-Komunità (ĠU L 65, p. 8); Ir-raba' Direttiva tal-Kunsill 78/660/KEE, tal-25 ta' Lulju 1978, ibbażata fuq l-Artikolu [44(2)(g) KE] dwar il-kontijiet annwali ta' ċerti tipi ta' kumpanniji (ĠU L 222, p. 11).

60 Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, Ġabra p. I-10239.

61 Sentenzi tal-Qorti tal-Ġustizzja tas-6 ta' Ottubru 1982, CILFIT, 283/81, Ġabra p. 3415, punt 21, u tat-22 ta' Ottubru 1987, Foto-Frost, 314/85, Ġabra p. 4199, punt 14.

Ġustizzja, li kien jikser il-prinċipju stess ta' kooperazzjoni ġudizzjarja li fuqha hija bbażata l-proċedura ta' rinviju għal deċiżjoni preliminari.

B. Ammissibbiltà ta' talbiet għal inġunzjoni

Fis-sentenza **Galileo vs Il-Kummissjoni**[62]**,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet dwar l-ammissibbiltà ta' talbiet intiżi sabiex jinkiseb it-twaqqif ta' l-allegat aġir illegali tal-Kummissjoni fil-kuntest ta' rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu. F'din il-kawża, ir-rikorrenti, li kellhom diversi *trade marks* Komunitarji li fihom l-isem Galileo, ikkontestaw l-użu ta' dan l-isem mill-Kummissjoni fir-rigward tal-proġett Ewropew ta' sistema ta' navigazzjoni bir-radju permezz tas-satellita u talbu, b'mod partikolari, lill-Qorti tal-Prim'Istanza sabiex tipprojbixxi l-użu ta' dan l-isem mill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni eċċepiet l-inammissibblità ta' din it-talba billi sostniet li t-Trattat KE ma jikkonferixxix tali kompetenza lill-qorti Komunitarja, lanqas fil-kuntest ta' kawża għal ħlas ta' kumpens għal dannu.

Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat li l-qorti Komunitarja hija kompetenti, taħt it-tieni paragrafu ta' l-Artikolu 288 KE u l-Artikolu 235 KE, li timponi fuq il-Komunità kull forma ta' kumpens skond il-prinċipji ġenerali komuni għas-sistemi legali ta' l-Istati Membri fir-rigward tar-responsabbiltà mhux kuntrattwali, inkluż, jekk dan ikun konformi ma' dawn il-prinċipji, kumpens *in natura*, jekk ikun il-każ, fil-forma ta' ordni *di fare* jew *di non fare*. Fir-rigward tat-*trade marks*, id-Direttiva 89/104[63] twettaq armonizzazzjoni billi tippermetti lill-proprjetarju ta' *trade mark* "li jimpedixxi terzi persuni" milli jagħmlu użu minnha. Minn dan, il-Qorti tal-Prim'Istanza waslet għall-konklużjoni li l-protezzjoni uniformi mogħtija lill-proprjetarju ta' *trade mark* taqa' taħt il-prinċipji ġenerali komuni għall-Istati Membri, b'mod li l-Komunità ma tistax tinħeles, bħala prinċipju, minn miżura proċedurali korrispettiva min-naħa tal-qorti Komunitarja, meta l-istituzzjonijiet Komunitarji għandhom l-obbligu li jikkonformaw ruħhom mad-dritt Komunitarju kollu, inkluż id-dritt sekondarju.

Ċ. Rabta kawżali

Sabiex il-Komunità tinżamm responsabbli fuq bażi mhux kuntrattwali, minħabba aġir illegali jew fin-nuqqas ta' tali aġir, jeħtieġ li jkun hemm rabta kawżali bejn il-fatt li jkun seħħ u d-dannu kkawżat[64]. Fis-sentenzi **Abad Pérez *et* vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni** kif ukoll

62 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-10 ta' Mejju 2006, Galileo International Technology *et* vs Il-Kummissjoni, T-279/03 (qegħda taħt appell, C-325/06 P), li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

63 L-ewwel Direttiva tal-Kunsill 89/104/KEE, tal-21 ta' Diċembru 1988, biex jiġu approssimati l-liġijiet ta' l-Istati Membri dwar it-*trade marks* (ĠU 1989, L 40, p. 1).

64 Ara, b'mod partikolari, għal dak li jikkonċerna r-responsabbiltà għal aġir illegali, is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-5 ta' Marzu 1996, Brasserie du pêcheur u Factortame, C-46/93 u C-48/93, Ġabra p. I-1029, punt 51; kif ukoll, għal dak li jikkonċerna r-responsabbiltà fin-nuqqas ta' tali aġir, is-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-14 ta' Diċembru 2005, FIAMM u FIAMM Technologies vs Conseil u Il-Kummissjoni, T-69/00 (qegħda taħt appell, C-120/06 P), punt 160, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

É.R. *et* vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni[65]**,** il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat il-kunċett tar-rabta kawżali fil-kuntest ta' kawżi mressqa minn persuni Spanjoli li jrabbu l-annimali, minn vittmi indiretti u aventi kawża ta'ħames persuni li mietu fi Franza, rispettivament, li ppruvaw jiksbu ħlas ta' kumpens għal dannu allegatament subit minħabba azzjonijiet jew ommissjonijiet tal-Kunsill u tal-Kummissjoni fir-rigward tat-tixrid tal-*mad cow disease* u ta' varjant ġdid tal-marda ta' Creutzfeldt-Jakob fl-Ewropa.

F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat b'mod partikolari li, f'qasam bħal dak tas-saħħa ta' l-annimali u tal-bniedem, l-eżistenza ta' rabta kawżali bejn aġir u dannu għandha tiġi stabbilita mill-analiżi tal-kondotta mitluba mill-istituzzjonijiet skond l-istat ta' l-għarfien xjentifiku f'dak iż-żmien. Barra minn hekk, f'każijiet fejn l-aġir li allegatament iwassal għad-dannu in kwistjoni jikkonsisti f'nuqqas ta' azzjoni, huwa speċjalment neċessarju li jkun hemm iċ-ċertezza li l-imsemmi dannu kien effettivament ikkawżat min-nuqqas ta' azzjoni li jkun sar ilment dwaru u li ma setax ġie pprovokat minn aġir differenti minn dak attribwit lill-istituzzjonijiet konvenuti. Billi bbażat ruħha fuq dawn il-prinċipji, il-Qorti tal-Prim'Istanza fl-aħħar iddeċidiet li ma kienx stabbilit li l-azzjonijiet jew l-ommissjonijiet allegatament illegali tal-Kunsill u tal-Kummissjoni setgħu jiġu kkunsidrati bħala kawża ċerta u diretta tad-danni invokati. Fil-fatt, ma ntweriex li, anki kieku l-istituzzjonijiet konvenuti kienu adottaw – jew kienu adottaw qabel – il-miżuri li r-rikorrenti allegaw li ma kinux ħadu, id-danni in kwistjoni ma kinux jiġu prodotti.

D. Responsabbiltà għal aġir illegali

Skond ġurisprudenza stabbilita, fir-rigward tar-responsabbiltà tal-Komunità għal danni kkawżati lil individwi minħabba ksur tad-dritt Komunitarju imputabbli lil istituzzjoni jew korp Komunitarju, huwa rrikonoxxut li jkun hemm dritt għal ħlas ta' kumpens meta jiġu sodisfatti tliet kundizzjonijiet, jiġifieri li r-regola tad-dritt miksura jkollha l-għan li tagħti drittijiet lill-individwi, li l-ksur ikun suffiċjentement serju u li tkun teżisti rabta kawżali diretta bejn il-ksur ta' l-obbligu impost fuq l-awtur ta' l-att u d-dannu subit mill-persuni leżi[66]. F'dawn iż-żewġ sentenzi, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat dak li għandu jiġi mifhum permezz ta' regola tad-dritt li l-għan tagħha huwa li tagħti drittijiet lill-individwi.

L-ewwel nett, fis-sentenza **Camós Grau vs Il-Kummissjoni,** diġà msemmija iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċidiet li r-regola ta' imparzjalità, imposta fuq l-istituzzjonijiet fit-twettiq ta' l-inkarigi investigattivi bħal dawk mogħtija lill-OLAF, hija intiża sabiex, minbarra l-interess ġenerali, tħares lill-persuni kkonċernati u għalhekk tagħtihom dritt suġġettiv għall-ħarsien tal-garanziji korrispondenti[67]. Għalhekk, hija għandha titqies li għandha l-għan li tagħti drittijiet lill-individwi. F'dan il-każ, il-ksur ta' din ir-regola mill-OLAF kien wieħed gravi u manifest. Barra minn hekk, kienet teżisti rabta kawżali bejn dan il-ksur u

65 Sentenzi tal-Qorti tal-Prim'Istanza tat-13 ta' Diċembru 2006, Abad Pérez *et* vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, T-304/01, kif ukoll É.R. *et* vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, T-138/03, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra.

66 Ara, b'mod partikolari, is-sentenza Brasserie du pêcheur u Factortame, iċċitata iktar 'il fuq, punt 51.

67 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-6 ta' April 2006, Camós Grau vs Il-Kummissjoni, T-309/03, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

d-dannu subit mir-rikorrent, li kien jikkonsisti f'attakk kontra l-unur u r-reputazzjoni tiegħu u f'diffikultajiet fil-kundizzjonijiet tal-ħajja tiegħu. Għalhekk, il-Qorti tal-Prim'Istanza tat lis-Sur Camós Grau kumpens ta' EUR 10,000.

It-tieni nett, fis-sentenza **Tillack vs Il-Kummissjoni,** il-Qorti tal-Prim'Istanza fakkret li diġà kienet iddeċidiet li l-prinċipju ta' amministrazzjoni tajba ma jipprovdix, minnu nnifsu, drittijiet lill-individwi[68]. Madankollu, il-Qorti tal-Prim'Istanza ppreċiżat li dan huwa differenti meta dan il-prinċipju jikkostitwixxi l-espressjoni ta' drittijiet speċifiċi bħad-dritt li dak kollu li jirrigwarda individwu jiġi ttrattat b'mod imparzjali, b'mod ġust u f'terminu raġonevoli, id-dritt li jiġi mismugħ, id-dritt ta' aċċess għal proċess u d-dritt li jingħata motivazzjoni għad-deċiżjonijiet, fis-sens ta' l-Artikolu 41 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali ta' l-Unjoni Ewropea[69].

E. Responsabbiltà fin-nuqqas ta' aġir illegali

Kif ġie deċiż fl-2005 mill-Qorti tal-Prim'Istanza, bħala Awla Manja, it-tieni paragrafu ta' l-Artikolu 288 KE jippermetti lill-individwi li, taħt ċerti kundizzjonijiet, jiksbu ħlas ta' kumpens għal dannu fil-qorti Komunitarja anki fin-nuqqas ta' aġir illegali min-naħa ta' l-awtur tad-dannu[70]. Fl-2006, il-Qorti tal-Prim'Istanza kellha l-possibbiltà li tiddeċiedi diversi drabi dwar din is-sistema ta' responsabbiltà. Dan huwa spjegat permezz ta' żewġ eżempji.

Fl-ewwel lok, fis-sentenza **Galileo vs Il-Kummissjoni,** iċċitata iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Prim'Istanza fakkret li fin-nuqqas ta' aġir illegali, il-Komunità tista' tinżamm responsabbli biss jekk ikun hemm dannu mhux normali u speċjali. Dannu huwa meqjus li ma jkunx normali meta jmur lil hinn mil-limiti tar-riskji ekonomiċi inerenti għall-attivitajiet fis-settur ikkonċernat. F'din il-kawża, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat li l-użu ta' kelma, minn istituzzjoni Komunitarja, sabiex tindika proġett ma jistax jitqies li jmur lil hinn mil-limiti tar-riskji inerenti għall-użu ta' l-istess kelma bħala *trade mark* peress li, minħabba l-karatteristiċi tal-kelma magħżula, ispirata mill-isem ta' matematiku, fiżiku u astronomu famuż Taljan, il-proprjetarju tat-*trade mark* espona lilu nnifsu volontarjament għar-riskju li xi ħadd ieħor ikun jista' legalment, jiġifieri mingħajr ħsara għad-drittijiet ta' *trade mark*, jagħti l-istess isem lil wieħed mill-proġetti tiegħu.

Fit-tieni lok, fis-sentenza **Masdar vs Il-Kummissjoni**[71]**,** il-Qorti tal-Prim'Istanza rrikonoxxiet il-possibbiltà li rikorrent jinvoka arrikkiment indebitu u *negotiorum gestio* sabiex l-istituzzjonijiet jinżammu responsabbli fuq bażi mhux kuntrattwali, anki fin-nuqqas ta' aġir illegali min-naħa tagħhom. Din il-kawża taf il-bidu tagħha f'kuntratt ta' subappalt iffirmat

68 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-4 ta' Ottubru 2006, Tillack vs Il-Kummissjoni, T-193/04, li tirreferi għas-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-6 ta' Diċembru 2001, Area Cova *et* vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, T-196/99, Ġabra p. II-3597, punt 43.

69 Karta tad-Drittijiet Fundamentali ta' l-Unjoni Ewropea pproklamata fis-7 ta' Diċembru 2000 f'Nizza (ĠU 2000, C 364, p. 1).

70 Sentenza FIAMM u FIAMM Technologies vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni, iċċitata iktar 'il fuq, punti 158 sa 160.

71 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza tas-16 ta' Novembru 2006, Masdar vs Il-Kummissjoni, T-333/03, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

mir-rikorrenti ma' kumpannija kontraenti tal-Kummissjoni. Peress li din il-kumpannija qatt ma ħallset lir-rikorrenti, din ta' l-aħħar talbet il-ħlas tagħha mingħand il-Kummissjoni, li madankollu rrifjutat li tħallasha direttament. Għalhekk, ir-rikorrenti ressqet rikors għal ħlas ta' kumpens għal dannu li fih hija sostniet li l-Kummissjoni kienet kisret ċerti prinċipji tar-responsabbiltà mhux kuntrattwali rrikonoxxuti f'numru kbir ta' Stati Membri.

B'mod partikolari, hija invokat l-azzjonijiet ċivili bbażati fuq l-arrikkiment indebitu (prinċipju ta' *de in rem verso*) u fuq il-prinċipju ta' *negotiorum gestio*.

Wara li fakkret li l-Komunità tista' tinżamm responsabbli anki fin-nuqqas ta' aġir illegali, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstatat li l-azzjonijiet ibbażati fuq l-arrikkiment indebitu u n-*negotiorum gestio* huma intiżi sabiex, f'ċirkustanzi partikolari tad-dritt ċivili, jikkostitwixxu sors ta' obbligu mhux kuntrattwali għal dak li jinsab fil-pożizzjoni tal-persuna arrikkita jew tal-persuna amministrata, li bħala regola ġenerali, jikkonsisti, rispettivament, fl-għoti lura ta' dak li jkun irċevut indebitament jew fil-ħlas ta' kumpens lill-amministratur. Għaldaqstant, il-motivi bbażati fuq l-arrikkiment indebitu u n-*negotiorum gestio* ma jistgħux jiġu miċħuda għar-raġuni biss li l-kundizzjoni ta' l-illegalità ta' l-aġir ta' l-istituzzjoni ma tkunx sodisfatta. Filwaqt li rrilevat ukoll li l-qorti Komunitarja kellha diġà l-opportunità li tapplika ċerti prinċipji ta' ħlas lura ta' l-indebitu, b'mod partikolari, fir-rigward ta' l-arrikkiment indebitu, li l-projbizzjoni tiegħu tikkostitwixxi prinċipju ġenerali tad-dritt Komunitarju, il-Qorti tal-Prim'Istanza kkonkludiet li kien jeħtieġ li jiġi eżaminat jekk il-kundizzjonijiet ta' l-azzjoni *de in rem verso* jew ta' l-azzjoni bbażata fuq in-*negotiorum gestio* kinux sodisfatti f'dan il-każ.

F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Prim'Istanza fakkret liema huma l-kundizzjonijiet sabiex isiru dawn l-azzjonijiet skond il-prinċipji ġenerali komuni għas-sistemi legali ta' l-Istati Membri, jiġifieri, l-ewwel nett, li dawn ma jistgħux isiru meta l-benefiċċju tal-persuna arrikkita jew tal-persuna amministrata jsib il-ġustifikazzjoni tiegħu f'kuntratt jew f'obbligu legali u, it-tieni nett, li ġeneralment dawn jistgħu jintużaw sussidjarjament biss, jiġifieri fil-każ li l-persuna leża ma tkun tista' tirrikorri għal ebda azzjoni oħra sabiex tikseb dak li jkun dovut lilha. F'dan il-każ partikolari l-Qorti tal-Prim'Istanza kkonkludiet li l-motivi tar-rikorrenti ma kinux fondati.

III. *Talbiet għal miżuri provviżorji*

Matul din is-sena, tressqu 25 talba għal miżuri provviżorji quddiem il-President tal-Qorti tal-Prim'Istanza, li jfisser li kien hemm żieda żgħira fin-numru ta' talbiet meta mqabbel ma' dak tas-sena ta' qabel (21). Fl-2006, il-President iddeċieda 24 kawża u darbtejn minnhom laqa' t-talbiet għal miżuri provviżorji fid-digrieti **Globe vs Il-Kummissjoni** u **Romana Tabacchi vs Il-Kummissjoni**[72].

72 Digrieti tal-President tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-20 ta' Lulju 2006, Globe vs Il-Kummissjoni, T-114/06 R, u tat-13 ta' Lulju 2006, Romana Tabacchi vs Il-Kummissjoni, T-11/06 R, li għadhom ma ġewx ippubblikati fil-Ġabra.

Id-digriet **Globe vs Il-Kummissjoni** jifforma parti mill-proċess mibdi mid-digriet mogħti fl-2005 fil-kawża Deloitte vs Il-Kummissjoni[73], iżda b'differenza mid-deċiżjoni mogħtija f'din il-kawża ta' l-aħħar, hija wasslet biex ġew adottati miżuri provviżorji. F'dan il-każ, ir-rikorrenti kienet talbet li tiġi sospiża l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni li permezz tagħha din ta' l-aħħar kienet ċaħdet l-offerta tagħha ppreżentata fil-kuntest ta' sejħa għal offerti ta' provvisti intiżi għal ċerti pajjiżi ta' l-Asja ċentrali.

L-ewwel nett, fir-rigward tal-kundizzjoni dwar l-eżistenza ta' *fumus boni juris*, il-President sostna li wieħed mill-motivi mressqa mir-rikorrenti kien jagħti lok għal dubju serju ħafna dwar il-legalità tal-kuntratt pubbliku. It-tieni nett, filwaqt li eżamina jekk kienx urġenti li tiġi ordnata s-sospensjoni ta' l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni, il-President irrikonoxxa li ma setax jiddeċiedi minn qabel il-miżuri li setgħu jittieħdu mill-Kummissjoni fl-eventwalità ta' annullament. Madankollu, huwa żied jgħid li l-prinċipju ġenerali tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja kompluta u effettiva jimplika li tista' tiġi assigurata l-protezzjoni provviżorja ta' l-individwi, jekk din hija neċessarja għal effikaċja sħiħa tad-deċiżjoni definittiva li tittieħed fil-futur, sabiex tiġi evitata *lacuna* fil-protezzjoni ġudizzjarja assigurata mill-qrati Komunitarji. Għalhekk, kien jeħtieġ li jiġi eżaminat jekk, wara annullament eventwali, il-possibbiltà għall-Kummissjoni li torganizza proċedura ġdida ta' sejħa għal offerti kinitx tippermetti li jiġi rrimedjat id-dannu allegat mir-rikorrenti u, fil-każ ta' risposta negattiva, li tevalwa jekk setax jitħallas kumpens lil din ta' l-aħħar.

Madankollu, f'dan il-każ, kien hemm probabbiltà żgħira ħafna li wara annullament eventwali, li probabbilment kien iseħħ wara t-tmiem ta' l-eżekuzzjoni tal-kuntratt, terġa' tiġi organizzata proċedura għal sejħa għal offerti ġdida mill-Kummissjoni. Għalhekk, il-President eżamina jekk setax jitħallas kumpens lil Globe għat-telf tal-possibbiltà li tingħata l-kuntratt li kien is-suġġett tal-proċedura għas-sejħa għal offerti Komunitarja. Minkejja li din il-possibbiltà kienet serja ħafna, kien diffiċli ħafna, tista' tgħid impossibbli, li tiġi kkwantifikata u, konsegwentement li jiġi evalwat, bil-preċiżjoni meħtieġa, id-dannu li seta' jirriżulta mit-telf tagħha. Peress li d-dannu ma setax jiġi kkwantifikat bi preċiżjoni suffiċjenti, kellu jiġi meqjus li kien diffiċli ħafna li jiġi rrimedjat. Il-Qorti tal-Prim'Istanza kkunsidrat ukoll li l-imsemmi dannu kien gravi, fid-dawl taċ-ċirkustanzi partikolari tal-kawża u tal-karatteristiċi tas-suq li fuqu kienu joperaw ir-rikorrenti u l-impriża li ngħatat il-kuntratt.

Fl-aħħar nett, filwaqt li qiegħed f'bilanċ l-interessi kollha f'dan il-każ, il-President fakkar li kienu jeżistu raġunijiet serji li jagħtu lil wieħed x'jaħseb li l-Kummissjoni kienet aġixxiet illegalment. Barra minn hekk, fid-dawl tal-ħlas ta' kumpens li l-impriża li ngħatat il-kuntratt setgħet titlob mingħand il-Kummissjoni quddiem il-qrati kompetenti, il-bilanċ ta' l-interessi ma setax ixaqleb favur l-impriża li ngħatat il-kuntratt, u dan għad-detriment tar-rikorrenti. Peress li l-Kummissjoni ma setgħet turi ebda interess ta' natura li jibdel din l-evalwazzjoni, il-President ordna s-sospensjoni ta' l-eżekuzzjoni ta' l-għoti tal-kuntratt.

Fid-digriet **Romana Tabacchi vs Il-Kummissjoni,** il-President tal-Qorti tal-Prim'Istanza ddeċieda dwar talba mressqa minn impriża li riedet tiġi skużata mill-obbligu li tagħmel garanzija bankarja bħala kundizzjoni għan-nuqqas ta' rkupru immedjat tal-multa li kienet imposta fuqha. Il-President ikkonstata li f'dan il-każ kienu jeżistu ċirkustanzi eċċezzjonali

[73] Digriet tal-President tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-20 ta' Settembru 2005, Deloitte Business Advisory vs Il-Kummissjoni, T-195/05 R, Ġabra p. II-3485.

li kienu jiġġustifikaw is-sospensjoni parzjali ta' l-obbligu tar-rikorrenti li tagħmel garanzija bankarja. Fil-fatt, ir-rikorrenti kien irnexxielha turi, apparti l-eżistenza ta' *fumus boni juris*, li s-sitwazzjoni ekonomika prekarja tagħha u ta' l-azzjonisti tagħha kienet ir-raġuni għar-rifjut, oppost minn ċerti banek, li tagħti l-garanzija mitluba. Filwaqt li qiegħed f'bilanċ l-interessi tal-partijiet kollha, il-President ikkunsidra wkoll li l-interessi finanzjarji tal-Kummissjoni ma setgħux jiġu protetti aħjar billi wieħed jgħaddi immedjatament għall-eżekuzzjoni forzata tad-deċiżjoni, peress li ma kienx probabbli li hija setgħet tikseb l-ammont li kien jikkorrispondi għall-multa. Anki f'dan il-każ ġew ordnati l-miżuri provviżorji.

Fl-aħħar nett, għandu jissemma l-fatt li, fil-kawża li tat lok għas-sentenza **Endesa vs Il-Kummissjoni**[74]**,** diġà msemmija iktar 'il fuq fir-rigward tal-kontroll tal-konċentrazzjonijiet, ir-rikorrenti ressqet talba għal miżuri provviżorji sabiex tiġi ordnata s-sospensjoni ta' l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni li kienet ċaħdet l-ilment ta' Endesa[75]. Fid-digriet tiegħu, il-President fakkar li n-natura urġenti ta' talba għal miżuri provviżorji għandha tiġi evalwata fid-dawl tal-bżonn li tingħata deċiżjoni provviżorja sabiex jiġi evitat li jsir dannu gravi u irreparabbli lill-parti li tkun talbet il-miżura provviżorja. Dannu bħal dan għandu, b'mod partikolari, ikun suxxettibbli li jiġi kkawżat lill-interessi tal-parti li tkun talbet il-miżura provviżorja. F'dan ir-rigward, Endesa invokat, b'mod partikolari, ir-riskju li, fin-nuqqas ta' miżuri provviżorji, Gas Natural tieħu l-kontroll tagħha u xxoljiha, dannu li, skond ir-rikorrenti, kien jaffettwa wkoll lill-azzjonisti tagħha. Madankollu, skond il-President, Endesa ma setgħetx tinvoka b'suċċess, minħabba urġenza, dannu li seta' jiġi kkawżat lill-azzjonisti tagħha peress li dawn ta' l-aħħar għandhom personalità ġuridika distinta minn tagħha. Fir-rigward tad-dannu li Endesa allegat li ġie kkawżat lilha personalment, il-President tal-Qorti tal-Prim'Istanza kkonstata li dan kien ipotetiku peress li kien jiddependi mill-fatt li ssir is-sejħa għal offerti u li hija jirnexxielha tingħata l-kuntratt pubbliku, suċċess li ma kienx muri f'dan l-istadju. Fl-aħħar nett, il-President ikkunsidra li, fi kwalunkwe każ, ma ntweriex li r-rimedji previsti taħt id-dritt Spanjol ma kinux jippermettu lil Endesa tevita d-dannu gravi u irreparabbli allegat minnha. Għaldaqstant, il-President tal-Qorti tal-Prim'Istanza ċaħad it-talba għal miżuri provviżorji.

74 Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-14 ta' Lulju 2006, Endesa vs Il-Kummissjoni, T-417/05, li għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġabra.

75 Digriet tal-President tal-Qorti tal-Prim'Istanza ta' l-1 ta' Frar 2006, Endesa vs Il-Kummissjoni, T-417/05 R, li għadu ma ġiex ippubblikat fil-Ġabra.